

ZAKON
O PREDUZEJIMA
("Slu`beni list SRJ", br. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99)

DEO PRVI

ZAJEDNI^KE ODREDBE

1. Preduze}e i preduzetnik

1.1. Pojam

^lan 1. (1) Preduze}e je pravno lice koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti.

(2) Preduzetnik je fizi-ko lice koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti.

(3) Fizi-ko lice koje obavlja delatnost slobodne profesije ure|enu posebnim propisima smatra se preduzetnikom, u smislu ovog zakona, ako je tim propisima tako ure|eno.

(4) Individualni poljoprivrednik nije preduzetnik u smislu ovog zakona.

(5) Delatno}u, u smislu ovog zakona, smatraju se proizvodnja i promet robe i vr{enje usluga na tr`i{tu.

1.2. Oblici preduze}a

^lan 2. (1) Oblici preduze}a su privredno dru{tvo, dru{tveno preduze}e i javno preduze}e.

(2) Privredno dru{tvo osniva se kao dru{tvo lica ili dru{tvo kapitala (kompanija, korporacija).

(3) Dru{tvo lica osniva se kao orta-ko dru{tvo ili komanditno dru{tvo.

(4) Dru{tvo kapitala osniva se kao akcionarsko dru{tvo ili dru{tvo s ograni-enom odgovorno}u.

1.3. Povezivanje preduze}a

^lan 3. Preduze}a se mogu povezivati putem kapitala ili ugovora (povezana preduze}a — mati-no i zavisno preduze}e).

1.4. Ravnopravnost preduze}a

^lan 4. Preduze}a imaju isti polo`aj, prava, obaveze i odgovornosti na tr`i{tu.

1.5. Sticanje svojstva pravnog lica

^lan 5. Preduze}e sti-e svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar (u daljem tekstu: registar).

1.6. Prenos potra`ivanja i dugovanja

^lan 6. Upisom preduze}a u registar prava i obaveze koje su stekli, odnosno preuzeli osniva-i prelaze na preduze}e bez saglasnosti poverioca, a osniva-i odgovaraju saglasno odredbama ugovora s tre}im licem.

1.7. Status dela preduzeja

^lan 7. (1) Osniva-kim aktom dru{tva lica, odnosno statutom dru{tva kapitala mo`e se utvrditi da deo preduzeja ima odre|ena ovla{enja u pravnom prometu, kao i poseban obra-un rezultata poslovanja i poseban podra-un u skladu sa saveznim zakonom.

(2) Deo preduzeja nema svojstvo pravnog lica.

2. Osnivanje

2.1. Osniva-i

^lan 8. (1) Preduzeje mogu osnivati fizi-ka, odnosno pravna lica (u daljem tekstu: osniva-i).

(2) Fizi-ka lica mogu osnovati orta-ko dru{tvo, komanditno dru{tvo, akcionarsko dru{tvo i dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u}.

(3) Pravna lica mogu osnovati akcionarsko dru{tvo, dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u} i komanditno dru{tvo u svojstvu komanditora.

(4) Dr`ava, odnosno jedinica lokalne samouprave mo`e osnovati i javno preduzeje.

(5) Strana pravna i fizi-ka lica mogu, pod uslovom uzajamnosti, osnivati preduzeje u skladu s ovim zakonom i saveznim zakonom kojim se ure|uju strana ulaganja.

2.2. ^lanstvo i ograni-enja -lanstva

^lan 9. (1) Osniva-i i lica koja naknadno stupe u dru{tvo su -lanovi dru{tva.

(2) Fizi-ko lice mo`e biti -lan s neograni-enom solidarnom odgovorno{u} samo u jednom preduzeju.

(3) Orta-ko dru{tvo ne mo`e biti -lan drugog orta-kog dru{tva ni komanditnog dru{tva u svojstvu komplementara.

(4) Komanditno dru{tvo ne mo`e biti -lan orta-kog dru{tva ni komanditnog dru{tva u svojstvu komplementara.

(5) Preduzetnik ne mo`e biti -lan orta-kog dru{tva ni komplementar u komanditnom dru{tvu.

2.3. Firma osniva-kog akta

^lan 10. (1) Osniva-ki akt preduzeja je ugovor o osnivanju.

(2) Osniva-ki akt preduzeja koje osniva jedan osniva- (jedno-lano dru{tvo) je odluka o osnivanju.

(3) Osniva-ki akt preduzeja koje osniva dr`ava, odnosno jedinica lokalne samouprave je akt nadle`nog organa.

(4) Osniva-ki akt iz st. 1. i 2. ovog -lana sa-injava se u pismenom obliku.

(5) Potpisi osniva-a preduzeja iz st. 1. i 2. ovog -lana overavaju se kod nadle`nog suda.

2.4. Sadr`ina osniva-kog akta

^lan 11. Osniva-ki akt preduzeja sadr`i odredbe o:

- 1) firmi i sedi{tu preduzeja;
- 2) firmi osniva-a i adresi, odnosno sedi{tu, a kad je osniva- fizi-ko lice — o imenu, adresi i mati-nom broju tog fizi-kog lica;
- 3) delatnosti preduzeja;
- 4) osniva-kom ulogu;
- 5) pravima, obavezama i odgovornostima osniva-a prema preduzeju i preduzeja prema osniva-u;
- 6) uslovima i na-inu utvr|ivanja i raspore|ivanja dobiti i sno{enju rizika;
- 7) zastupanju preduzeja;
- 8) za{titi `ivotne sredine;
- 9) drugim pitanjima koja su propisana ovim zakonom.

2.5. Prijava preduzetnika

^lan 12. (1) Fizičko lice pre otpočinjanja delatnosti kao preduzetnik podnosi prijavu u pismenom obliku.

(2) Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži i odredbe o:

- 1) imenu, adresi, matičnom broju i firmi preduzetnika;
- 2) delatnosti preduzetnika;
- 3) zaštitni središte;
- 4) drugim pitanjima koja su propisana zakonom.

2.6. Vreme osnivanja

^lan 13. (1) Preduzeće se osniva na određeno ili neodređeno vreme.

(2) Ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno, smatra se da je preduzeće osnovano na neodređeno vreme.

2.7. Odgovornost osnivača

^lan 14. (1) Osnivači, ako ovim zakonom nije drukčije propisano, odgovaraju solidarno preduzeću zbog neunošenja ili nepotpunog ili neblagovremenog unošenja uloga u stvarima i pravima, zbog neuplate ili neblagovremene uplate novčanih uloga ili zbog drugog {etnog postupanja prilikom osnivanja preduzeća.

(2) Ako osnivač uložio pravo svojine na stvar, u pogledu odgovornosti za materijalne i pravne nedostatke stvari shodno se primenjuju pravila ugovora o prodaji.

(3) Ako osnivač uložio pravo na upotrebu stvari, odgovoran je za materijalne i pravne nedostatke stvari, prema pravilima ugovora o zakupu, odnosno posluži.

(4) Ako osnivač uložio potraživanja, odgovoran je za postojanje i naplativost potraživanja.

(5) Osnivač preduzeća lično se registracija ponosi solidarno su odgovorni za {tetu koja je članovima, akcionarima i trećim licima pričinjena ponosi tajem registracije preduzeća.

(6) Zahteve za naknadu {tete nastale u slučajevima iz st. 1. do 4. ovog člana može podneti preduzeće, odnosno članovi i akcionari koji imaju ili predstavljaju najmanje jednu desetinu osnovnog kapitala ili osnivačkim aktom, odnosno statutom određen manji deo (manjinski akcionari i članovi) i poverioci preduzeća lično potraživanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala preduzeća.

3. Zakonitost osnivanja i poslovanja

^lan 15. (1) Preduzeće je dužno da posluje u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom.

(2) Kontrolu zakonitosti osnivanja i poslovanja preduzeća vrše nadležni organi.

4. Delatnost

4.1. Obavljanje

^lan 16. (1) Preduzeće može obavljati jednu delatnost ili više delatnosti ako ispunjava propisane uslove za obavljanje svake od tih delatnosti.

(2) Preduzeće može kao delatnost obavljati sve poslove osim poslova koji se po saveznom zakonu ne mogu obavljati kao delatnost preduzeća.

(3) Delatnosti određene saveznim zakonom mogu se obavljati samo uz dozvolu nadležnog organa.

(4) Delatnost od općeg interesa određuje se zakonom.

4.2. Ograničenja

^lan 17. (1) Određene delatnosti mogu, kad je to određeno saveznim zakonom, obavljati samo pojedini oblici preduzeća.

(2) Ovlašćenje države, odnosno jedinice lokalne samouprave u obavljanju delatnosti od općeg interesa uređuje se zakonom, odnosno odlukom donetom na osnovu zakona ili ugovorom o koncesiji.

4.3. Uslov za obavljanje delatnosti

^lan 18. Preduze}e mo`e da otpo- ne obavljanje delatnosti, da obavlja delatnost i da menja uslove njenog obavljanja kad nadle`ni organ donese re{enje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehni-ke opremljenosti, za{tite na radu i za{tite i unapre|ivanja `ivotne sredine, kao i drugi propisani uslovi.

4.4. Promena delatnosti

^lan 19. (1) Osniva-kim aktom preduze}a mo`e se utvrditi da preduze}e ne mo`e promeniti delatnost za odre|eno vreme ili da mo`e promeniti delatnost uz saglasnost osniva-a ako se promenom delatnosti dovede u pitanje ciljevi osnivanja.

(2) Odluka o promeni delatnosti donosi se na na-in utvr|en osniva-kim aktom.

4.5. Registrovane i neregistrovane delatnosti

^lan 20. (1) Preduze}e mo`e da zaklju-uje ugovore i obavlja druge poslove prometa robe i usluga samo u okviru delatnosti upisanih u registar.

(2) Preduze}e mo`e, bez upisa u registar, da obavlja i druge delatnosti koje slu`e delatnosti upisanoj u registar, koje se uobi-ajeno obavljaju uz te delatnosti, u manjem obimu ili privremeno.

(3) Poslovi zaklju-eni suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog -lana pravno su valjani, osim ako je tre}e lice znalo ili je moralo znati za prekora-enje.

4.6. Minimalni osnovni kapital za obavljanje odre|enih delatnosti

^lan 21. (1) Minimalni iznos osnovnog kapitala utvr|en ovim zakonom mo`e biti ve}i za osnivanje preduze}a za obavljanje odre|enih delatnosti kad je to propisano drugim saveznim zakonom.

(2) Minimalni iznos osnovnog kapitala mo`e biti ni`i za preduze}a koja se osnivaju i posluju samo sa stranim licima, odnosno sa licima koja nemaju sedi{te na teritoriji SRJ, u skladu sa posebnim zakonom.

5. Sedi{te

5.1. Pojam

^lan 22. (1) Sedi{te preduze}a je mesto u kome preduze}e obavlja delatnost, a ako se delatnost obavlja u vi{e mesta, sedi{tem preduze}a smatra se mesto u kome je sedi{te uprave.

(2) Sedi{te se upisuje u registar.

5.2. Deo preduze}a — upis u registar

^lan 23. Deo preduze}a koji ima odre|ena ovla{ }enja u pravnom prometu upisuje se u registar prema sedi{tu preduze}a, a deo preduze}a koji obavlja poslove iz delatnosti preduze}a u mestu van sedi{ta preduze}a — i u registar prema mestu obavljanja tih poslova.

5.3. Promena sedi{ta

^lan 24. (1) Preduze}e mo`e promeniti sedi{te odlukom organa odre|enog osniva-kim aktom.

(2) Osniva-kim aktom mo`e se predvideti da se sedi{te mo`e promeniti samo uz saglasnost osniva-a.

6. Firma

6.1 Pojam

^lan 25. Firma je naziv pod kojim preduze}e posluje.

6.2. Firma preduze}a

^lan 26. (1) Firma orta-kog dru{tva sadr` i li-no ime najmanje jednog -lana, uz navo|enje da ima vi{e -lanova, i oznaku "o.d."

(2) Firma komanditnog dru{tva sadr` i li-no ime najmanje jednog komplementara i oznaku "k.d.". U firmi komanditnog dru{tva ne mogu biti imena komanditora.

(3) Firma akcionarskog dru{tva, dru{tva s ograni-enom odgovorno{ju i dru{tvenog preduze}a sadr` i oznaku akcionarskog dru{tva ("a.d.") dru{tva s ograni-enom odgovorno{ju ("d.o.o."), odnosno dru{tvenog preduze}a ("d.p.").

(4) Firma javnog preduze}a sadr` i oznaku "j.p."

6.3. Firma preduzetnika

^lan 27. Firma preduzetnika sadr` i njegovo li-no ime.

6.4. Ostali obavezni elementi

^lan 28. Firma sadr` i oznaku delatnosti i sedi{te preduze}a.

6.5. Dodatni elementi

^lan 29. (1) Firma mo`e da sadr` i elemente koji preduze}e detaljnije ozna-avaju.

(2) Firma mati-nih preduze}a mo`e sadr`ati oznaku holding, koncern, kompanija, korporacija, grupacija preduze}a, poslovni sistem i mati-no preduze}e.

(3) Elementi iz st. 1 i 2. ovog -lana ne mogu biti takvi da dovode ili da mogu dovesti u zabunu u pogledu vrste ili obima poslovanja i povezanosti preduze}a, ili da mo`e do}i do zamene s firmom ili znakom razlikovanja drugog lica, ili do povrede prava drugih lica.

6.6. Elementi koje firma ne mo`e da sadr`i

^lan 30. (1) Firma ne mo`e da sadr`i naziv strane dr`ave, kao ni njen grb, zastavu i druge dr`avne ambleme, niti oznake koje ih podra`avaju.

(2) Firma ne mo`e da sadr`i naziv me|unarodne organizacije ni njene ambleme.

(3) Firma ne mo`e da sadr`i znakove za kontrolu i garanciju kvaliteta proizvoda i usluga.

6.7. Elementi koji se mogu unositi u firmu uz dozvolu, odnosno pristanak

^lan 31. (1) Naziv Savezne Republike Jugoslavije, republike -lanice ili jedinice lokalne samouprave mo`e se uneti u firmu na osnovu dozvole nadle`nog organa.

(2) Ime ili deo imena istorijske ili druge znamenite li-nosti mo`e se uneti u firmu uz njen pristanak, a ako je to lice umrlo — uz pristanak njegovih srodnika do tre}eg stepena srodstva u pravoj liniji, odnosno uz dozvolu nadle`nog organa ako tih srodnika nema.

6.8. Brisanje naziva i imena

^lan 32. Na zahtev nadle`nog organa, odnosno lica iz -lana 31. ovog zakona, sud koji vodi registar brisa}e iz te firme naziv dr`ave, odnosno jedinice lokalne samouprave ili ime istorijske, odnosno druge znamenite li-nosti ako oceni da je poslovanjem preduze}a doveden u pitanje njihov ugled.

6.9. Skra}ena oznaka firme

^lan 33. (1) Preduze}e mo`e imati i skra}enu oznaku firme, koja sadr`i skra}eni naziv, oblik i sedi{te preduze}a.

(2) Skra}ena oznaka firme upisuje se u registar.

6.10. Korišćenje firme

^lan 34. (1) U svom poslovanju preduze}e koristi firmu u obliku u kom je upisana u registar.

(2) Preduze}e mo`e koristiti i skra}enu oznaku firme.

(3) Deo preduze}a koji ima odre|ena ovla{}enja u pravnom prometu istupa pod firmom preduze}a i svojim nazivom.

(4) Zavisna preduze}a mogu u firmi koristiti elemente firme mati-nog preduze}a pod uslovima utvr|enim statutom tog mati-nog preduze}a.

6.11. Jezik na kome firma glasi

^lan 35. Firma glasi na srpskom jeziku, a mo`e, pored srpskog jezika, da glasi i na drugom jeziku, s tim da sadr`ina bude ista.

6.12. Na-elo isklju-ivosti

^lan 36. (1) Pod istom ili sli-nom firmom ne mogu biti upisana kod istog suda koji vodi registar dva ili vi{e preduze}a koja obavljaju istu ili srodnu delatnost.

(2) Ako preduzetnik ili -lan orta-kog dru{tva, odnosno komplementar komanditnog dru{tva -ije je li-no ime deo firme ima isto li-no ime koje je ve} sadr`ano u ranije registrovanoj firmi iste ili srodne delatnosti drugog preduzetnika, orta-kog dru{tva ili komanditnog dru{tva, u firmu se unosi dodatak po kome }e se ta firma jasno razlikovati od registrovane firme.

(3) U slu-aju iz st. 1. i 2. ovog -lana pravo na upis firme ima preduze}e, odnosno preduzetnik koji je prvi podneo prijavu sudu koji vodi registar.

6.13. Za{tita firme

^lan 37. (1) Preduze}e koje ima opravdan poslovni interes mo`e pred nadle`nim sudom tra`iti za{titu registrovane firme od drugog preduze}a s istom ili sli-nom firmom, iste ili srodne delatnosti, docnije prijavljene za registraciju kod istog ili drugog suda koji vodi registar.

(2) Pravo na podno{enje zahteva za za{titu firme prestaje po isteku tri godine od dana upisa u registar firme protiv koje se zahteva za{tita, odnosno od dana upisa promene prete`ne delatnosti.

(3) Tu`bu za za{titu firme, u smislu stava 1. ovog -lana, mo`e podneti i preduze}e koje je o{te}eno zbog toga {to drugo preduze}e nepravilno koristi svoju firmu.

(4) Odredbe ovog -lana ne isklju-uju za{titu firme po osnovu propisa o nelojalnoj konkurenciji.

6.14. Mere za{tite firme

^lan 38. (1) Preduze}u protiv koga se zahteva za{tita firme sud }e zabraniti upotrebu firme i nalo`iti brisanje firme iz registra ako na|e da je zahtev opravdan.

(2) U slu-aju iz stava 1. ovog -lana preduze}e ima pravo i na naknadu {tete.

6.15. Prenos i promena firme

^lan 39. (1) Firma se mo`e preneti na drugo lice samo zajedno s preduze}em koje pod tom firmom posluje.

(2) Ako -lan privrednog dru{tva -ije je li-no ime sadr`ano u firmi prestane da bude -lan tog dru{tva, dru{tvo mo`e nastaviti poslovanje pod istom firmom samo uz njegovu saglasnost.

(3) Ako se preduze}e prenese na drugo lice, za dalju upotrebu firme pribavlja se saglasnost lica -ije je li-no ime sadr`ano u firmi ili saglasnost njegovih naslednika do tre}eg stepena srodstva u pravoj liniji.

(4) Odluka o promeni firme donosi se na na-in odre|en osniva-kim aktom.

7. Mati-ni broj

^lan 40. Preduze}e ima mati-ni broj pod kojim se vodi kod nadle`nog organa za statistiku, u skladu sa saveznim zakonom kojim se ure|uje klasifikacija delatnosti.

8. Zastupanje

8.1. Zastupnici

^lan 41. (1) Preduze}e zastupa direktor, ako ovim zakonom nije druk-ije propisano.

(2) Osniva-kim aktom, odnosno statutom preduze}a mo`e se odrediti da, pored direktora, preduze}e zastupaju i druga lica.

(3) Osniva-kim aktom, odnosno statutom preduze}a mo`e se ograni-iti ovla{}enje zastupnika na zaklju-ivanje odre|enih ugovora ili na vr{}enje drugih pravnih radnji, a mo`e se odrediti da zastupnik zaklju-uje ugovore i vr{i druge pravne radnje samo uz saglasnost organa upravljanja.

(4) Ovla{}enja zastupnika preduze}a, odnosno ograni-enja njegovih ovla{}enja i prestanak prava zastupanja upisuju se u registar.

(5) Odredbe osniva-kog akta, odnosno statuta koje ograni-avaju ovla{}enja zastupnika nemaju pravno dejstvo prema tre}im licima.

(6) Zastupnik preduze}a u odnosu na preduze}e koje zastupa du`an je da se pridr`ava ovla{}enja odre|enih statutom i odlukom nadle`nih organa preduze}a.

8.2. Punomo}nici

^lan 42. (1) Zastupnik preduze}a mo`e, u okviru svojih ovla{}enja, dati drugom licu pismeno punomo}je za zastupanje preduze}a.

(2) Osniva-kim aktom preduze}a, odnosno statutom ili odlukom organa upravljanja mo`e se odrediti da zastupnik mo`e dati drugom licu punomo}je za zastupanje samo uz saglasnost organa upravljanja.

(3) Ovla{}enje punomo}nika mo`e biti ograni-eno na odre|enu vrstu poslova ili na odre|ene poslove, s tim da ta ograni-enja imaju dejstva prema tre}em licu samo ako je ono za njih znalo ili moralo znati.

8.3. Prokura

8.3.1. D a v a n j e

^lan 43. Direktor preduze}a, uz saglasnost organa upravljanja, mo`e odre|enom licu dati prokuru.

8.3.2. U p i s u r e g i s t a r

^lan 44. (1) Davanje prokure upisuje se u registar.

(2) Prestanak prokure prijavljuje se sudu koji vodi registar najdocnije u roku od tri dana od dana prestanka ovla{}enja.

(3) Ako u registru nije izri-ito nazna-eno da se prokura daje za deo preduze}a, smatra se da je data za celo preduze}e.

8.3.3. O b i m o v l a { } e n j a

^lan 45. (1) Prokura sadr{i ovla{}enje za zaklju-ivanje ugovora i vr{}enje pravnih poslova i radnji u vezi s delatno{}u preduze}a.

(2) Prokura ne sadr{i ne sadr{i ovla{}enje za zaklju-ivanje ugovora koji se odnose na otu|enje i optere}enje nepokretnosti. Ovla{}enja iz prokure ne mogu se ograni-iti i prokura se ne mo`e dati za odre|eno vreme, niti se mo`e vezati za odre|ene uslove.

(3) Ograni-enje ovla{}enja iz prokure nema pravno dejstvo prema tre}im licima.

8.3.4. V r s t e

^lan 46. (1) Prokura mo`e biti pojedina-na i kolektivna.

(2) Pojedina-na prokura mo`e se dati jednom licu ili ve}em broju lica.

(3) Ako je pojedina-na prokura data ve}em broju lica, svaki prokurista ima sva ovla}enja koja po ovom zakonu sadr`i prokura.

(4) Kolektivna prokura mo`e se dati dvojici ili ve}em broju lica zajedno.

(5) U slu-aju kolektivne prokure, pravni poslovi i radnje punova`ni su ako postoji saglasna izjava volje svih prokurista, a izjave volje i saop{tenja tre}ih lica u-injenih jednom od prokurista smatraju se u-injenim svim prokuristima.

8.3.5. P r e n o s

^lan 47. Prokurist ne mo`e preneti prokuru na drugo lice.

8.3.6. P r e s t a n a k

^lan 48. (1) Prokura se mo`e opozvati u svako doba.

(2) U slu-aju opoziva prokure, prokurist mo`e protiv preduze}a ostvarivati prava koja proizlaze iz odnosa na osnovu kog je prokura data.

(3) Prokura ne prestaje smr}u ili gubitkom poslovne sposobnosti preduzetnika, odnosno jedinog vlasnika preduze}a.

8.4. P o t p i s i v a n j e

^lan 49. (1) Preduze}e se potpisuje tako {to zastupnik preduze}a uz firmu preduze}a dodaje svoj potpis.

(2) Pri potpisivanju preduze}a prokurista je du`an da unese podatak da je u pitanju prokurista.

(3) Zastupnik i prokurista su obavezni da svoje overene potpise dostave sudu koji vodi registar.

(4) Lica ovla}ena za raspolaganje nov-anim sredstvima obavezna su da svoje overene potpise dostave organizaciji ovla}enoj za platni promet.

9. I m o v i n a p r e d u z e } a

9.1. P o j a m i m o v i n e

^lan 50. (1) Imovinu preduze}a -ine pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, nov-ana sredstva i hartije od vrednosti i druga imovinska prava.

(2) Po-etnu imovinu preduze}a -ine ulozi osniva-a (osnovni kapital).

(3) Nenov-ani ulozi osniva-a, -lanova i akcionara izra`avaju se nov-ano.

9.2. R e z e r v e

9.2.1. O b a v e z n a r e z e r v a

^lan 51. (1) Dru{tvo kapitala ima obaveznu rezervu.

(2) U obaveznu rezervu svake godine od dobiti se unosi najmanje 5% dok rezerva ne dostigne statutom utvr|enu srazmeru prema osnovnom kapitalu, a najmanje 10% osnovnog kapitala.

(3) Ako se obavezna rezerva iz stava 2. ovog -lana smanji, mora se dopuniti do propisanog iznosa.

9.2.2. O s t a l e r e z e r v e

^lan 52. Statutom preduze}a mo`e se predvideti izdvajanje iz dobiti i za posebne rezerve.

9.3. O d g o v o r n o s t z a o b a v e z e

^lan 53. (1) Preduze}e odgovara za svoje obaveze celokupnom svojom imovinom.

(2) Osniva-, -lanovi i akcionari preduze}a odgovaraju za obaveze preduze}a u slu-ajevima i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(3) Preduzetnik odgovara za svoje obaveze celokupnom svojom imovinom.

(4) Raspolaganja bez naknade ili uz neznatnu naknadu imovinom subjekata neograni-ene odgovornosti propisane ovim zakonom, vr{ena u poslednje dve godine pre sticanja svojstva ovog subjekta, mogu se pobijati.

9.4. Pravid pravne li-nosti

^lan 54. Osniva-i, -lanovi i akcionari, -lanovi uprave i izvr{nog odbora direktora odgovaraju za obaveze preduze}a celokupnom svojom imovinom:

- 1) ako su preduze}e zloupotrebili da bi postigli cilj koji je za njih zabranjen;
- 2) ako su preduze}e zloupotrebili da bi o{tetili svoje poverioce;
- 3) ako su, suoprotno propisima, postupali sa imovinom preduze}a kao da je u pitanju njihova imovina;
- 4) ako su smanjili imovinu preduze}a u svoju korist ili u korist drugog lica, a znali su ili su morali znati da preduze}e ne}e biti u stanju da izmiri svoje obaveze prema tre}im licima.

10. Udeli i akcije

^lan 55. (1) Osniva-i, -lanovi i akcionari, srazmerno svom ulogu u imovini preduze}a, sti-u udeo u preduze}u, odnosno akcije preduze}a.

(2) Osniva-i, -lanovi i akcionari, srazmerno svojim udelima, odnosno akcijama, u-estvuju u upravljanju preduze}em, deobi dobiti i sno{enjju rizika poslovanja ako, u skladu s ovim zakonom, nije druk-ije odre|eno osniva-kim aktom, odnosno statutom preduze}a.

(3) Zaposleni u preduze}u u-estvuju u deobi dobiti u skladu s osniva-kim aktom, odnosno statutom i odlukom skup{tine.

11. Odr`avanje osnovnog kapitala

^lan 56. (1) Dividende, posebne naknade i nagrade ne mogu se ispla}ivati na teret osnovnog kapitala.

(2) Visina dividende odre|uje se kad se od dobiti odbiju iznosi za rezerve iz -l. 51. i 52. ovog zakona.

12. Vo|enje poslovnih knjiga, sastavljanje i objavljivanje ra-unovodstvenih iskaza i revizija

^lan 57. (1) Preduze}e vodi poslovne knjige i sastavlja, podnosi i objavljuje ra-unovodstvene iskaze i poslovne izve{taje u skladu sa saveznim zakonom.

(2) Revizija ra-unovodstvenih iskaza preduze}a vr{i se u skladu sa saveznim zakonom.

(3) Preduze}e mo`e ustanoviti i internu reviziju.

13. Upravljanje preduze}em

13.1. Princip

^lan 58. Preduze}em upravljaju vlasnici, odnosno predstavnici vlasnika, srazmerno udelu i akcijama, osim u slu-aju posedovanja akcija ili udela bez prava upravljanja, kao i u drugim slu-ajevima propisanim ovim zakonom.

13.2. Posebni slu-ajevi

^lan 59. (1) U slu-ajevima, pod uslovom i na na-in predvi|enim ugovorom o kreditu ili drugim ugovorom, odre|ene funkcije upravljanja preduze}em mogu imati i poverioci preduze}a.

(2) Ugovori iz stava 1. ovog -lana upisuju se u registar.

(3) Upravljanje dru{tvenim preduze}em, odnosno preduze}em koje posluje sa ve}inskim dru{tvenim kapitalom mo`e preuzeti Savezna vlada ako je osniva- preduze}a savezna dr`ava, odnosno vlada republike -lanice, u skladu sa zakonom.

14. Organi preduze}a

14.1. Vrste

^lan 60. (1) Organi preduze}a, ako ovim zakonom nije druk-ije odre|eno, jesu:

- 1) skup{tina, kao organ vlasnika;
- 2) upravni odbor, kao organ upravljanja;
- 3) direktor, kao organ poslovo|enja;
- 4) nadzorni odbor, kao organ nadzora.

(2) Upravni odbor i direktor preduze}a, u smislu ovog zakona, -ine upravu preduze}a.

(3) Direktor preduze}a mo`e biti -lan upravnog odbora preduze}a.

(4) Direktor preduze}a ne mo`e biti predsednik upravnog odbora u dru{tvenom preduze}u, javnom preduze}u, preduze}u s ve}inskim dru{tvenim i dr`avnim kapitalom i akcionarskom dru{tvu s javnim upisom akcija.

(5) Statutom preduze}a mo`e se utvrditi da se u preduze}u bira i izvr{ni odbor direktora.

14.2. Delokrug

14.2.1. D e l o k r u g s k u p { t i n e

^lan 61. (1) Skup{tina:

- 1) donosi statut;
- 2) utvr|uje poslovnu politiku;
- 3) usvaja godi{nji obra-un i izve{taje o poslovanju;
- 4) odlu-uje o godi{njoj raspodeli godi{nje dobiti i pokri}u gubitka;
- 5) odlu-uje o pove}anju i smanjenju osnovnog kapitala;
- 6) odlu-uje o statusnim promenama, promeni oblika i prestanku preduze}a;
- 7) bira i opoziva -lanove upravnog odbora, predsednika i -lanove nadzornog odbora, revizora i likvidatora i odre|uje im primanja, odnosno naknadu;
- 8) donosi poslovnik o svom radu;
- 9) odlu-uje o drugim pitanjima utvr|enim saveznim zakonom, osniva-kim aktom i statutom.

(2) O pitanjima iz ta-. 3. i 4. stava 1. ovog -lana skup{tina odlu-uje po pribavljanju mi{ljenja nadzornog odbora, odnosno revizora.

14.2.2. D e l o k r u g u p r a v n o g o d b o r a

^lan 62. Upravni odbor:

- 1) priprema predlog odluka za skup{tinu i izvr{ava njene odluke;
- 2) donosi op{te akte koje ne donosi skup{tina;
- 3) stara se o pripremi godi{njeg obra-una i usvaja periodi-ni obra-un;
- 4) priprema godi{nje ra-unovodstvene iskaze, izve{taje o poslovanju i sprovo|enju poslovne politike;
- 5) predla`e raspodelu dobiti;
- 6) bira predsednika upravnog odbora iz svojih redova;
- 7) postavlja i razre{ava direktora;
- 8) daje smernice direktoru za ostvarivanje poslovne politike;
- 9) odlu-uje o trajnoj poslovnoj saradnji i povezivanju sa drugim preduze}ima;
- 10) donosi investicione odluke, ako statutom nije druk`ije odre|eno;
- 11) odlu-uje o raspolaganju akcija i udelima preduze}a, ako statutom nije druk-ije odre|eno;
- 12) odlu-uje o osnivanju novih preduze}a;
- 13) donosi poslovnik o svom radu;
- 14) obavlja i druge poslove utvr|ene saveznim zakonom, osniva-kim aktom i statutom.

14.2.3. Delokrug direktora

^lan 63. Direktor:

- 1) organizuje i vodi poslovanje preduze}a;
- 2) zastupa preduze}e;
- 3) stara se o zakonitosti rada preduze}a i odgovara za zakonitost rada preduze}a;
- 4) obavlja i druge poslove utvr|ene saveznim zakonom, osniva-kim aktom i statutom.

14.2.4. Delokrug nadzornog odbora

^lan 64. (1) Nadzorni odbor:

- 1) vr{i nadzor nad zakonito{u rada uprave preduze}a i izvr{nog odbora direktora;
  - 2) pregleda periodi-*ne* i godi{nje obra-*une* i utvr|uje da li su sa-*injeni* u skladu sa propisima;
  - 3) utvr|uje da li se poslovne knjige i druga dokumenta preduze}a vode uredno i u skladu sa propisima, a mo`e ih dati na ve{ta-*enje*;
  - 4) izve{tava o godi{njim ra-*unovodstvenim* iskazima i izve{tajima o poslovanju preduze}a koji se podnose skup{tini;
  - 5) daje mi{ljenje o predlozima za raspodelu dobiti;
  - 6) razmatra izve{taje revizora;
  - 7) donosi poslovnik o svom radu;
  - 8) obavlja i druge poslove utvr|ene saveznim zakonom, osniva-kim aktom i statutom.
- (2) Nadzorni odbor podnosi skup{tini izve{taj o rezultatima nadzora.

14.3. Obaveza izbora upravnog i nadzornog odbora

^lan 65. (1) U dru{tvu kapitala koje ima vi{e od 100 zaposlenih biraju se upravni i nadzorni odbor.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog -*lana*, u povezanim preduze}ima mo`e se obrazovati nadzorni odbor samo na nivou mati-*nog* preduze}a, u skladu sa odredbama ovog zakona i statutom mati-*nog* i zavisnog preduze}a.

(3) U dru{tvu kapitala u kome se ne obrazuje upravni i nadzorni odbor o pitanjima iz delokruga tih organa odlu-*uje* organ odre|en osniva-*kim* aktom, odnosno statutom.

14.4. Isklju-*enje* izbora

^lan 66. Predstavnici vlasnika, odnosno dru{tvenog kapitala u skup{tini, prokuristi, -*lanovi* uprave i izvr{nog odbora direktora, -*lanovi* nadzornog odbora i likvidatori ne mogu biti lica koja su osu|ena za krivi-*na* dela protiv privrede iz slu`bene du`nosti za koja su nastupile pravne posledice osude, dok te posledice traju.

14.5. Isklju-*enje* -*lanstva* u nadzornom odboru

^lan 67. ^*lanovi* uprave, prokuristi, -*lanovi* izvr{nog odbora direktora preduze}a i povezanih preduze}a i drugi zaposleni u preduze}u, odre|eni osniva-*kim* aktom i statutom, kao i srodnici tih lica do tre}eg stepena srodstva, ne mogu biti birani za -*lanove* nadzornog odbora.

14.6. Nespojivost funkcija

^lan 68. (1) U povezanim preduze}ima, direktor mati-*nog* preduze}a ne mo`e biti direktor zavisnog preduze}a, a direktor zavisnog preduze}a — direktor mati-*nog* preduze}a.

(2) U povezanim preduze}ima direktor mati-*nog* preduze}a ne mo`e biti predsednik upravnog odbora zavisnog preduze}a, a direktor zavisnog preduze}a — predsednik upravnog odbora mati-*nog* preduze}a.

(3) Predstavnik dru{tvenog kapitala u skup{tini preduze}a ne mo`e biti direktor preduze}a, direktor povezanih preduze}a, -*lan* izvr{nog odbora direktora i -*lan* nadzornog i upravnog odbora.

14.7. Mandat

^lan 69. Predstavници vlasnika, odnosno dru{tvenog kapitala u skup{tini, ~lanovi uprave i izvr{nog odbora direktora i ~lanovi nadzornog odbora biraju se na vreme odre|eno osniva-kim aktom, odnosno statutom, koje ne mo`e biti du`e od pet godina, uz mogu}nost ponovnog izbora.

14.8. Ograni-enje izbora

^lan 70. (1) Isto lice mo`e istovremeno biti ~lan upravnog odbora najvi{e u tri preduze}a koja ne obavljaju istu ili srodnu delatnost, a predsednik — u jednom od tih preduze}a.

(2) Isto lice mo`e biti ~lan nadzornog odbora najvi{e u tri preduze}a koja ne obavljaju istu ili srodnu delatnost, a predsednik — u jednom od tih preduze}a.

(3) Izbor izvr{en protivno odredbama st. 1. i 2. ovog ~lana ni{tav je.

(4) ^lanstvo u upravnim i nadzornim odborima povezanih preduze}a smatra se ~lanstvom u jednom odboru.

(5) Lica iz st. 1. i 2. ovog ~lana obavezna su da preduze}e obaveste o vi{estrukom izboru.

14.9. Opoziv

^lan 71. Predstavници vlasnika, odnosno dru{tvenog kapitala u skup{tini i ~lanovi uprave, nadzornog odbora i izvr{nog odbora direktora opozivaju se po istom postupku po kome se biraju.

14.10. Odgovornost ~lanova organa preduze}a za {tetu

14.10.1. O d g o v o r n o s t ~ l a n o v a u p r a v e

^lan 72. (1) ^lanovi uprave odgovaraju solidarno za {tetu koju svojom odlukom prouzrokuju preduze}u, poveriocima i vlasnicima ako je ta odluka donesena grubom nepa`njom ili s namerom da se {teta prouzrokuje.

(2) Odredba stava 1. ovog ~lana shodno se primenjuje i na likvidatora.

(3) Lica iz st. 1. i 2. ovog ~lana ne snose odgovornost ako izdvoje svoje mi{ljenje u zapisnik.

14.10.2. T u ` b a z a n a k n a d u { t e t e

^lan 73. (1) Skup{tina dru{tva kapitala mo`e pokrenuti postupak pred nadle`nim sudom protiv ~lanova uprave koji su doneli odluku kojom se nanosi {teta preduze}u na na-in iz stava 1. ~lana 72. ovog zakona.

(2) Postupak iz stava 1. ovog ~lana mogu pokrenuti upravni i nadzorni odbor, ~lanovi i akcionari koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statutom odre|en manji deo, kao i poverioci preduze}a -ija potra`ivanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala ako skup{tina, na njihov zahtev, ne pokrene postupak u roku od 30 dana od dana podno{enja zahteva, a u hitnim slu-ajevima i odmah, kao i u slu-aju kad ~lanovi uprave imaju ve}inu glasova u skup{tini.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog ~lana primenjuju se i na akcionare, ~lanove i poverioce povezanih preduze}a (vi{estruka derivacija).

(4) Akcionari, ~lanovi i poverioci obave{tavaju preduze}e o pokrenutom sporu.

(5) Akcionari, ~lanovi i poverioci koji uspeju s tu`benim zahtevom u celini ili delimi-no imaju pravo na naknadu tro{kova od preduze}a.

(6) Po tu`bi iz st. 1. i 2. ovog ~lana sud mo`e, pored naknade {tete, poni{titi osporenu odluku, odnosno pravni posao ako je mogu}a restitucija ili ako to ne prouzrokuje {tetu tre}em savesnom licu.

(7) Postupak iz st. 1. i 2. ovog ~lana je hitan.

14.10.3. I s k l j u - e n j e o g r a n i - e n j a i o s l o b o | e n j a

^lan 74. (1) Odredbe osniva-kog akta ili statuta kojima se predvi|a prethodno mi{ljenje ili odobrenje skup{tine ili uprave za podno{enje tu`be iz -lana 73. ovog zakona u ime preduze}a, ili kojima se predvi|a odricanje od podno{enja te tu`be ni{tave su.

(2) Odlukom skup{tine akcionara i -lanova ne mo`e se zabraniti podno{enje tu`be na osnovu odgovornosti -lanova uprave.

14.10.4. Z a s t a r e l o s t

^lan 75. Pravo na podno{enje tu`be iz -lana 73. ovog zakona zastareva u roku od 90 dana od dana saznanja za odluku a najdocnije u roku od tri godine od dana dono{enja odluke.

14.10.5. O d g o v o r n o s t n a d z o r n o g o d b o r a

^lan 76. (1) ^lanovi nadzornog odbora odgovorni su preduze}u za {tetu koju, u vr{enju ovla{enja, prouzrokuju namerno ili grubom nepa`njom.

(2) ^lanovi nadzornog odbora mogu biti odgovorni za {tetu prouzrokovanu odlukom -lanova uprave ako su za tu odluku znali ili morali znati, a o tome nisu obavestili skup{tinu akcionara ili -lanova.

(3) Odredbe -l. 72. do 75. ovog zakona shodno se primenjuju i na odhovornost -lanova nadzornog odbora.

14.10.6. I n d i v i d u a l n a t u ` b a

^lan 77. (1) Akcionar, odnosno -lan dru{tva kapitala mo`e podneti individualnu tu`bu za naknadu {tete koja mu je neposredno pri-injena odlukom organa dru{tva.

(2) Individualna tu`ba iz stava 1. ovog -lana mo`e se podneti protiv dru{tva, odnosno -lanova uprave koji su odluku doneli grubom nepa`njom da se {teta prouzrokuje.

14.11. O d g o v o r n o s t o r g a n a p r e d u z e } a z a n e z a k o n i t e o d l u k e

14.11.1. O b u s t a v a i z v r { e n j a o p { t e g a k t a

^lan 78. (1) Direktor preduze}a du`an je da obustavi od izvr{enja op{ti akt preduze}a za koji smatra da je suprotan zakonu ili drugom propisu i da o tome bez odlaganja obavesti organ koji je doneo taj akt.

(2) Ako organ koji je doneo op{ti akt iz stava 1. ovog -lana ne uskladi taj akt sa zakonom u roku od 30 dana od dana kad je primio obave{tenje direktora preduze}a da je taj akt obustavio od izvr{enja, direktor }e po isteku tog roka, u daljem roku od osam dana, pokrenuti postupak za ocenu njegove zakonitosti.

(3) Do dono{enja odluke organa preduze}a povodom obave{tenja iz stava 1. ovog -lana, odnosno do dono{enja odluke nadle`nog organa akt iz tog stava se ne primenjuje.

14.11.2. T u ` b a z a p o n i { t a j n e z a k o n i t e o d l u k e

^lan 79. (1) Skup{tina dru{tva kapitala mo`e pokrenuti postupak pred nadle`nim sudom protiv odluke organa preduze}a koju smatra nezakonitom.

(2) Postupak iz stava 1. ovog -lana mogu pokrenuti upravni i nadzorni odbor, -lanovi i akcionari koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statutom odre|eni manji deo, kao i poverioci preduze}a -ija potra`ivanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala, ako skup{tina na njihov zahtev, ne pokrene postupak u roku od 30 dana od dana podno{enja zahteva.

(3) Odredbe -lana 73. st. 3. do 7. ovog zakona primenjuju se i na tu`bu iz st. 1. i 2. ovog -lana.

14.11.3. M e r e

^lan 80. (1) Pokretanje postupka iz -lana 79. ovog zakona ne odla`e izvr{enje odluke, ali sud mo`e, do dono{enja svoje odluke, obustaviti izvr{enje osporene odluke.

(2) Po tu`bi protiv nezakonite odluke sud mo`e:

1) poni{titi osporenu odluku;

2) obavezati donosioca na izmene odredaba statuta, odnosno drugih op{tih akata na osnovu kojih je donesena nezakonita odluka.

14.12. Ispitivanje bilansa i odluka

^lan 81. (1) U slu-ajevima utvr|enim statutom, -lanovi i akcionari koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statutom odre|en manji deo, kao i poverioci preduze}a -ija potra`ivanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala mogu tra`iti od skup{tine preduze}a da poslednje godi{nje ra-unovodstvene iskaze ili investicionu odluku iz poslednje dve godine ispita ve{tak. Ako skup{tina preduze}a odbije predlog ili ne donese odluku u roku od 60 dana od dana podno{enja predloga skup{tini, ve{taka }e, na njihov zahtev, odrediti nadle`ni sud.

(2) Zahtev iz stava 1. ovog -lana podnosi se u roku od 30 dana od dana odr`avanja skup{tine, odnosno u roku od 60 dana od dana podno{enja predloga skup{tini.

15. U-e{je zaposlenih u upravljanju preduze}em

15.1. Princip

^lan 82. Zaposleni u-estvuju u upravljanju preduze}em u skladu s odredbama ovog zakona i drugih saveznih zakona, osniva-kog akta i statuta preduze}a.

15.2. U-e{je u upravnom i nadzornom odboru

^lan 83. (1) U javnom preduze}u i dru{tvu kapitala s ve}inskim dru{tvenim, odnosno dr`avnim kapitalom predstavnici zaposlenih, izabrani na na-in utvr|en statutom, -ine te}inu upravnog i nadzornog odbora.

(2) Ve}insko -lanstvo u upravnom i nadzornom odboru ne mo`e se ni u kom slu-aju ste}i kumulacijom u-e{ja zaposlenih po osnovu rada i po osnovu svojine.

(3) Predstavnici zaposlenih u upravnom i nadzornom odboru preduze}a iz stava 1. ovog -lana biraju se na ra-un broja predstavnika dru{tvenog kapitala.

(4) U dru{tvu kapitala s privatnim, odnosno ve}inskim privatnim kapitalom zaposleni biraju u upravni i nadzorni odbor najmanje jednog predstavnika, na na-in utvr|en statutom.

(5) Dru{tveni kapital, u smislu ovog -lana, ne smatra se kapital koji je u postupku promene vlasni{tva prenesen na zakonom odre|ene fondove.

15.3. Savet zaposlenih

15.3.1. Izbor

^lan 84. (1) Zaposleni u preduze}u sa vi{e od 50 zaposlenih imaju pravo da obrazuju savet zaposlenih.

(2) U preduze}u sa manje od 50 zaposlenih funkciju saveta zaposlenih vr{i predstavnik zaposlenih.

(3) Mandat, broj i na-in izbora -lanova saveta zaposlenih, odnosno predstavnika zaposlenih u preduze}u utvr|uju se kolektivnim ugovorom.

15.3.2. Delokrug

^lan 85. (1) U delokrug saveta zaposlenih spada:

1) u-e{je u odlu-ivanju o kori{enju posebnih fondova i drugih sredstava preduze}a u skladu s kolektivnim ugovorom;

2) (brisana);

3) pra}enje primene zakona, kolektivnih ugovora, statuta i drugih op{tih akata koji su od zna-aja za polo`aj zaposlenih, primanje predloga zaposlenih i davanje direktoru preporuka zna-ajnih za zaposlene;

4) davanje mi{ljenja o zna-ajnim odlukama i aktima organa preduze}a koje su od uticaja na polo`aj zaposlenih, u skladu s kolektivnim ugovorom;

5) davanje mi{ljenja o unapre|ivanju profesionalne rehabilitacije i uslovima rada starijih lica, invalida, `ena i omladine;

6) davanje mišljenja o programu zbrinjavanja zaposlenih kao ekonomskog i tehnološkog viška.

(2) U društvenom preduzeću i preduzeću s većinskim društvenim kapitalom poslove iz delokruga saveta zaposlenih obavlja skupština preduzeća.

(3) Organi preduzeća dužni su da obaveste savet zaposlenih o razlozima neprihvatanja njegovog mišljenja, odnosno predloga iz stava 1. ovog člana.

16. Obaveštavanje, poslovna tajna i klauzula konkurencije

16.1. Obaveštavanje članova i akcionara

Član 86. (1) Članovi i akcionari obaveštavaju se o radu preduzeća i radu organa preduzeća, o njegovim raunovodstvenim iskazima, uključujući i konsolidovani raunovodstveni iskaz, i o izveštajima uprave o poslovanju, nadzornog odbora i revizora.

(2) Član i akcionar preduzeća imaju pravo da pregledaju poslovne knjige i dokumenta preduzeća i da organima određenim osnivačkim aktom, odnosno statutom pismeno postavljaju pitanja o upravljanju preduzećem, na koja se mora pismeno odgovoriti.

(3) Način ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. ovog člana uređuje se osnivačkim aktom, odnosno statutom preduzeća.

(4) Ako organ određen osnivačkim aktom, odnosno statutom ne omogući članu ili akcionaru preduzeća ostvarivanje prava na obaveštavanje, zainteresovani član, odnosno akcionar preduzeća može podneti zahtev nadležnom sudu za ostvarivanje prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

16.2. Javnost rada organa preduzeća

Član 87. Način ostvarivanja javnosti rada organa preduzeća uređuje se statutom ili drugim opštim aktom preduzeća.

16.3. Obaveštavanje poverilaca i trećih lica

Član 88. (1) Društvo kapitala dostavlja sudu koji vodi registar izvode iz raunovodstvenih iskaza preduzeća, konsolidovanog raunovodstvenog iskaza povezanih preduzeća, izveštaja uprave o poslovanju i izveštaja revizora.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na mala preduzeća, u smislu zakona kojim se uređuje raunovodstvo.

(3) Poverioci preduzeća i trećia lica obaveštavaju se o poslovanju preduzeća uvidom u akta iz stava 1. ovog člana.

16.4. Obaveštavanje zaposlenih

Član 89. (1) Uprava preduzeća obaveštava zaposlene, na način utvrđen statutom, o svom radu i poslovanju preduzeća, a naročito o razvojnim planovima i njihovom uticaju na ekonomski i socijalni položaj zaposlenih, kretanju i promenama zarada, zaštitni i bezbednosti na radu i merama za poboljšanje uslova rada, raspodeli dobiti, statusnim promenama, promeni oblika preduzeća i osnivanju preduzeća.

(2) Zaposleni u preduzeću mogu biti obavestavani i o drugim pitanjima utvrženim statutom.

(3) Savet zaposlenih ima pravo da od uprave preduzeća zahteva informacije o pitanjima koja se odnose na prava zaposlenih po osnovu rada i da o svom stavu o tim pitanjima obavesti upravu preduzeća.

16.5. Poslovna tajna

16.5.1. P o j a m

^lan 90. (1) Poslovnu tajnu predstavljaju isprave i podaci utvr|eni odlukom uprave preduze}a -ije bi saop{tavanje neovla{)enom licu bilo protivno poslovanju preduze}a i {tetilo bi njegovim interesima i poslovnom ugledu.

(2) Kao poslovna tajna ne mogu se utvrditi isprave i podaci koji su po zakonu javni ili isprave i podaci o kr{enju zakona, dobrih poslovnih obi-aja i na-ela poslovnog morala.

(3) O odluci iz stava 1. ovog -lana obave{tavaju se osniva-i, -lanovi, akcionari, -lanovi organa preduze}a i zaposleni.

16.5.2. Z a { t i t a

^lan 91. (1) Na-in -uvanja i odgovornost lica iz -lana 90. stav 3. ovog zakona za -uvanje poslovne tajne utvr|uje se odlukom uprave preduze}a.

(2) Isprave i podatke koji su poslovna tajna preduze}a obavezna su da -uvaju i lica izvan preduze}a ako su znala ili su, s obzirom na prirodu tih isprava i podataka, morala znati da su poslovna tajna.

(3) Du`nost -uvanja poslovne tajne traje i posle prestanka statusa osniva-a, -lana i akcinara, prestanka mandata -lana organa preduze}a i prestanka radnog odnosa zaposlenog.

16.6. Klauzula konkurencije

^lan 92. (1) ^lan orta-kog dru{tva, komplementar komanditnog dru{tva, -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{)u i -lan uprave, nadzornog odbora i izvr{nog odbora direktora dru{tva s ograni-enom odgovorno{)u, akcionarskog dru{tva i dru{tvenog i javnog preduze}a ne mogu imati to svojstvo, niti biti zaposleni, odnosno prokuristi u bilo kom drugom preduze}u, odnosno drugom pravnom licu iste ili srodne delatnosti ili delatnosti koja bi mogla biti konkurentna, niti mogu biti preduzetnici koji obavljaju takvu delatnost.

(2) Osniva-kim aktom, odnosno statutom preduze}a mogu se utvrditi ista ograni-enja i za komanditore u komanditnom dru{tvu ili za akcionare u akcionarskom dru{tvu bez javnog upisa akcija.

(3) Osniva-kim aktom, odnosno statutom preduze}a mo`e se utvrditi da zabrana iz stava 1. ovog -lana traje i posle gubitka svojstva iz tog stava, ali ne du`e od dve godine.

(4) Ako lice iz stava 1. ovog -lana prekr{i klauzulu konkurencije, preduze}e mo`e:

1) izre}i prestanak radnog ili drugog ugovorno odnosa;

2) isklju-iti -lana iz dru{tva;

3) tra`iti brisanje konkurentne delatnosti iz registra;

4) tra`iti naknadu {tete.

(5) Umesto naknade {tete, preduze}e mo`e od lica iz stava 1. ovog -lana tra`iti:

1) prepu{tanje poslova u-injenih za svoj ra-un kao poslova u-injenih za ra-un preduze}a;

2) preno{enje preduze}a koristi iz poslova zaklju-enih za tu| ra-un kao poslova u-injenih za ra-un preduze}a;

3) ustupanje preduze}u prava iz poslova zaklju-enih za tu| ra-un kao poslova u-injenih za ra-un preduze}a.

(6) Zahtev preduze}a za naknadu {tete zastareva za 90 dana od dana saznanja za povredu odredaba stava 1. ovog -lana i za prekr{ioca, a najdocnije u roku od tri godine od dana kad je u-injena povreda.

16.7. Sukob interesa u vo/enju poslova (klauzula konfliktnosti interesa)

^lan 93. (1) ^lan orta-kog dru{tva, komplementar komanditnog dru{tva, -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{)u i -lan uprave, nadzornog odbora i izvr{nog odbora direktora dru{tva s ograni-enom odgovorno{)u, akcionarskog dru{tva i dru{tvenog i javnog preduze}a, i prokurista mogu zaklju-iti s preduze}em u kome imaju to svojstvo ugovor o kreditu, kauciji, garanciji, avalu i jemstvu, kao i drugi pravni posao utvr|en osniva-kim

aktom, odnosno statutom, po odobrenju ostalih članova društva, odnosno upravnog i nadzornog odbora.

(2) Odobrenje iz stava 1. ovog člana posebno je i za pravni posao koji zaključuje druga lica, u kome postoji zainteresovanost lica iz tog stava.

(3) Zainteresovano lice iz stava 1. ovog člana ne može glasati u upravnom ili nadzornom odboru prilikom odlučivanja o odobrenju.

(4) O odobrenju i pravnom poslu iz stava 1. ovog člana obaveštavaju se članovi društva i akcionari na prvoj skupštini.

(5) Osnivačkim aktom, odnosno statutom može se predvideti da davanje odobrenja nije potrebno za poslove zaključene pod uobičajenim uslovima.

(6) Fizičko lice kao osnivač, akcionar i član jednog društva ne može sa svojim društvom zaključiti ugovor o kreditu, kauciji, garanciji, avalu i jemstvu.

17. Opšti akti preduzeća

Član 94. (1) Opšti akti preduzeća su: statut, pravilnik i odluka kojom se na opšti način uređuju određena pitanja, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Statut je osnovni opšti akt preduzeća.

(3) Drugi opšti akti preduzeća moraju biti u saglasnosti sa statutom.

(4) Pojedinačni akti koje donose organi i ovlašćeni pojedinci u preduzeću moraju biti u skladu s opštim aktom preduzeća.

18. Registar

18.1. Predmet upisa

Član 95. U registar se upisuju firma, delatnost, sedište, zastupnici, osnivački ulog i osnovni kapital (upisani i uplaćeni) i drugi podaci propisani ovim zakonom.

18.2. Subjekti upisa

Član 96. (1) Preduzeće, kao i preduzetnik koji ostvaruje godišnji prihod u iznosu većem od 200.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti upisuju se u registar koji vodi nadležni sud, po postupku i na način propisan saveznim zakonom.

(2) Ako preduzetnik, koji je upisan u registar koji vodi nadležni sud ne ostvari u nekoj godini prihod iz stava 1. ovog člana, može ostati upisan u tom registru.

(3) Fizičko lice, koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti a ne ostvaruje godišnji prihod iz stava 1. ovog člana upisuje se u registar određen zakonom kojim se uređuje njihov pravni položaj.

18.3. Pretpostavka tačnosti

Član 97. (1) Ko se u pravnom prometu, postupajući savesno, pouzda u podatke upisane u registar, ne snosi štetne pravne posledice koje iz tog nastanu.

(2) Niko se ne može pozivati na to da mu nisu bili poznati podaci upisani u registar, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

18.4. Prijava promene

Član 98. Preduzeće prijavljuje za upis u registar promene svih podataka koji se upisuju u registar.

18.5. Obaveštenje o registarskim podacima

Član 99. Poslovna akta preduzeća namenjena trećim licima (memorandum, faktura, narudžbenica i sl.), pored firme i sedišta, sadrže i označenje suda kod kog je preduzeće upisano u registar, broj registarskog upisa, broj radna i matični broj, a mogu sadržati i označenje revizora, a za akcionarsko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću — i iznos osnovnog kapitala i iznos pojedinih uloga.

19. Prestanak preduzeća

Član 100. (1) Preduzeće prestaje:

- 1) ako mu je izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove, odnosno ne promeni delatnost;
  - 2) ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje delatnosti;
  - 3) istekom vremena za koje je osnovano;
  - 4) odlukom skupštine, odnosno članova;
  - 5) ako se broj njegovih članova ili akcionara, osim akcionarskog društva bez javnog upisa akcija i društva s ograničenom odgovornošću, svede na jedan, a u roku od šest meseci se sudu koji vodi registar ne prijavi novi član ili akcionar;
  - 6) ako se pravnom odlukom suda utvrdi ništavost upisa u registar;
  - 7) ako nije organizovano u skladu s ovim zakonom;
  - 8) ako ne obavlja delatnost duže od dve godine neprekidno;
  - 9) stečaj;
  - 10) ako se osnovni kapital društva kapitala smanji ispod minimalnog iznosa kapitala propisanog ovim i drugim saveznim zakonom;
  - 11) spajanjem sa drugim preduzećem ili podelom;
  - 12) u drugim slučajevima ako je odredbama ovog zakona o pojedinim oblicima preduzeća to propisano.
- (2) U slučajevima iz tač. 1. do 6. stava 1. ovog člana sprovodi se, po pravilu, likvidacija preduzeća, a u slučajevima iz tač. 7, 8. i 10. tog stava, stečaj.
- (3) Preduzeće prestaje brisanjem iz registra.

20. Prestanak obavljanja delatnosti preduzetnika

Član 101. (1) Obavljanje delatnosti preduzetnika prestaje:

- 1) pismenom odjavom;
  - 2) ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje delatnosti;
  - 3) istekom vremena za koje je obavljanje delatnosti registrovano;
  - 4) gubitkom poslovne sposobnosti;
  - 5) smrću;
  - 6) ako ne obavlja delatnost duže od dve godine neprekidno;
  - 7) zabranom obavljanja delatnosti;
  - 8) poništenjem rešenja o upisu u registar;
  - 9) u drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Preduzetnik gubi to svojstvo brisanjem iz registra.

21. Zastarelost potraživanja

Član 102. (1) Potraživanja članova i akcionara po osnovu tog svojstva prema preduzeću zastarevaju u roku od tri godine od dana dospelosti, ako saveznim zakonom nije za pojedina potraživanja drukčije propisano.

(2) Potraživanja poverilaca preduzeća prema članovima i akcionarima zastarevaju u roku od tri godine od dana prestanka preduzeća ili od dana prestanka svojstva člana, odnosno svojstva akcionara ako saveznim zakonom za pojedina potraživanja nije određen drugi rok zastarelosti.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na potraživanja preduzeća prema članovima i akcionarima po osnovu tog svojstva.

22. Primena odredaba ovog dela zakona

22.1. Primena na preduzeća

Član 103. Odredbe Dela prvog (Zajedničke odredbe) ovog zakona primenjuju se na sve oblike preduzeća, a odredbe o društvima kapitala shodno se primenjuju i na

društveno i javno preduzeće, ako za pojedine oblike preduzeća ovim zakonom nije drukčije propisano.

22.2. Primena na preduzetnika

^lan 104. Odredbe Dela prvog (Zajedničke odredbe) ovog zakona shodno se primenjuju na preduzetnika, ako zakonom nije drukčije propisano.

DEO DRUGI

POSEBNE ODREDBE ZA POJEDINA PREDUZEĆA

Glava I.

DRUŠTVA LICA

I. ORTA^KO DRUŠTVO

1. Pojam

^lan 105. Orta-kog društvo je društvo koje se osniva ugovorom dva fizička lica ili više fizičkih lica koja se obavezuju da, uz sopstvenu neograničenu solidarnu odgovornost za obaveze društva, obavljaju određenu delatnost pod zajedničkom firmom.

2. Primena pravila o ugovoru o ortakluku

^lan 106. Na ugovor o osnivanju ortakog društva primenjuju se pravila o ugovoru o ortakluku, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.

3. Organi društva

^lan 107. (1) Orta-kog društvo ima direktora (poslovodstvo).

(2) Funkciju direktora može vršiti jedan član ili više članova.

(3) Ugovorom o osnivanju ortakog društva utvrđuje se način vršenja funkcija drugih organa iz člana 60. ovog zakona kad se ti organi ne biraju.

4. Prijava za upis u registar

^lan 108. Prijava za upis u registar, pored podataka iz člana 95. ovog zakona, sadrži i lično ime, zanimanje i prebivalište svakog člana ortakog društva.

5. Pravni odnosi između članova društva

5.1. Sloboda ugovaranja

^lan 109. Pravni odnosi između članova ortakog društva uređuju se ugovorom o osnivanju društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

5.2. Ulog

^lan 110. (1) ^lan ortakog društva može u društvu da uloži novac, stvari, prava, rad ili usluge. Vrednost nenovčanog uloga članovi društva sporazumno procenjuju i iskazuju u novcu.

(2) Ako nije drukčije ugovoreno, članovi ortakog društva ulažu jednake uloge.

5.3. Dužnost dobrog postupanja

^lan 111. (1) ^lan ortakog društva, u vršenju poslova društva, dužan je da postupi sa pažnjom koju poklanja svojim stvarima i poslovima.

(2) ^lan ortakog društva, u vršenju poslova društva, odgovoran je društvu za štetu koju prouzrokuje namerno ili grubom nepažnjom.

5.4. Naknada troškova

^lan 112. ^lan orta-kog dru{tva ima pravo da od dru{tva tra`i naknadu troškova koje je imao u obavljanju poslova dru{tva, a koji su bili neophodni s obzirom na okolnosti poslovanja.

5.5. Posledice zaka{njenja

^lan 113. ^lan orta-kog dru{tva koji svoj nov-ani ulog ne uplati u roku predvi|enom ugovorom o osnivanju dru{tva, ili novac koji je primio za dru{tvo ne preda bez odlaganja dru{tvu, ili novac dru{tva neopravdano zadr`i za sebe, odnosno zakasni sa uno{enjem u imovinu dru{tva drugih svojih uloga, du`an je da plati kamatu od dana kad je bio du`an da uplati, odnosno kad je morao da preda novac ili od dana kad je novac uzeo, odnosno da dru{tvu nadoknadi pri-injenu {tetu.

5.6. Pove}anje uloga

^lan 114. ^lan orta-kog dru{tva nije obavezan da svoj ulog pove}a iznad ugovorenog iznosa, niti da ga, u slu-aju smanjenja bez njegove krivice, dopuni.

5.7. Smanjenje uloga

^lan 115. ^lan orta-kog dru{tva nema pravo da bez odobrenja ostalih -lanova dru{tva smanji svoj ulog u dru{tvu.

5.8. Raspolaganje ulogom i udelom

^lan 116. (1) ^lan orta-kog dru{tva ne mo`e svoj ulog pove}ati ni otu|iti, niti svoj udeo opteretiti bez saglasnosti ostalih -lanova dru{tva.

(2) Ulog ili njegova nov-ana vrednost mo`e se povu}i samo u slu-aju prestanka orta-kog dru{tva ili -lanskog odnosa.

5.9. Prenos udela me|u -lanovima dru{tva

^lan 117. Preno{enje udela me|u -lanovima orta-kog dru{tva slobodno je, ako ugovorom, o osnivanju dru{tva nije druk-ije odre|eno.

5.10. Posledice kr{enja klauzule konkurencije

^lan 118. (1) Ako -lan orta-kog dru{tva kr{i klauzulu konkurencije, o ostvarivanju zahteva iz -lana 92. ovog zakona odlu-uju ostali -lanovi dru{tva.

(2) Odredbe -lana 92. ovog zakona ne isklju-uju pravo ostalih -lanova orta-kog dru{tva da tra`e prestanak dru{tva i da ostvaruju druge zahteve na osnovu ovog zakona.

5.11. Pravo na poslovodstvo

^lan 119. (1) Svi -lanovi orta-kog dru{tva imaju pravo da vode poslove dru{tva (u daljem tekstu: poslovodstvo).

(2) Ako je ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva poslovodstvo preneseno na jednog -lana ili vi{e -lanova dru{tva, ostali -lanovi dru{tva nemaju pravo na poslovodstvo.

5.12. Obim poslovodstva

^lan 120. (1) Poslovodstvo obuhvata ovla{enje za obavljanje pravnih poslova i drugih radnji koji se redovno vr{e pri obavljanju delatnosti orta-kog dru{tva.

(2) Pravni poslovi i druge radnje koji prelaze ovla{enje iz stava 1. ovog -lana mogu se obavljati uz saglasnost svih -lanova orta-kog dru{tva, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije utvr|eno ve}insko odlu-ivanje.

5.13. Na-in vr{enja poslovodstva

^lan 121. (1) Ako pravo na poslovodstvo imaju svi -lanovi orta-kog dru{tva ili vi{e njih, svaki od tih -lanova ima pravo da postupa samostalno, osim ako ostali -lanovi dru{tva ovla{eni za poslovodstvo ne ulo`e protest u skladu sa ugovorom o osnivanju, u kom slu-aju se od posla ne mora odustati ako postoji opasnost od odlaganja.

(2) Ako je ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva odre|eno da -lanovi dru{tva ovla{eni za posloводство mogu postupati samo zajedno, za svaki posao potrebna je saglasnost svih -lanova dru{tva ovla{enih za posloводство, osim ako postoji opasnost od odlaganja.

5.14. Prenos prava na posloводство

^lan 122. (1) ^lan orta-kog dru{tva ne mo`e preneti pravo na posloводство na tre}e lice, osim ako je to predvi|eno ugovorom o osnivanju dru{tva ili ako se s tim saglase svi -lanovi dru{tva.

(2) Ako je prenos iz stava 1. ovog -lana dozvoljen, -lan orta-kog dru{tva odgovora samo za izbor lica na koje je preneo pravo na posloводство.

5.15. Me/usobno davanje uputstava

^lan 123. Ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva mo`e se odrediti da je -lan dru{tva koji je ovla{en za posloводство obavezan da uva`ava uputstva drugih -lanova dru{tva ovla{enih za posloводство. Ako -lan dru{tva smatra da uputstva nisu celishodna, o tome obave{tava druge -lanove dru{tva ovla{ene za posloводство radi dono{enja odluke, osim ako postoji opasnost od odlaganja.

5.16. Oduzimanje i otkazivanje posloводства

^lan 124. (1) ^lan orta-kog dru{tva koji je ovla{en za posloводство mo`e odustati od posloводства, uz otkazni rok utvr|en ugovorom o osnivanju dru{tva.

(2) ^lanovi orta-kog dru{tva mogu -lanu dru{tva uskratiti pravo na posloводство u slu-aju te`e povrede du`nosti ili nesposobnosti za obavljanje posloводства, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva.

5.17. Dono{enje odluke

^lan 125. (1) U dono{enju odluka svaki -lan orta-kog dru{tva ima jedan glas, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije utvr|eno.

(2) ^lanovi orta-kog dru{tva donose odluke jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije predvi|eno ve}insko odlu-ivanje.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog -lana, u dono{enju odluka ne u-estvuje -lan orta-kog dru{tva na koga se odluka odnosi.

5.18. Prokura

^lan 126. Prokura se mo`e dati i opozivati saglasno{}u svih -lanova orta-kog dru{tva ovla{enih za posloводство.

5.19. Du`nost obave{tavanja i pravo uvida u poslovne knjige

^lan 127. (1) ^lan orta-kog dru{tva ovla{en za posloводство du`an je da ostalim -lanovima dru{tva podnosi izve{taje o poslovanju dru{tva i da im, na njihov zahtev, podnese obra-un.

(2) Svaki -lan orta-kog dru{tva mo`e se li-no upoznati s poslovima dru{tva i ima pravo uvida u poslovne knjige i druga dokumenta dru{tva.

(3) Ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva ne mo`e se isklju-iti ili ograni-iti ostvarivanje prava -lanova dru{tva iz st. 1. i 2. ovog -lana.

5.20. Godi{nji obra-un

^lan 128. (1) Orta-ko dru{tvo na kraju godine sastavlja godi{nji obra-un, kojim se utvr|uju dobit ili gubitak dru{tva, kao i u-e{}e svakog -lana dru{tva u raspodeli dobiti ili snoi{enju gubitaka.

(2) Dobit koja pripada -lanu orta-kog dru{tva pripisuje se njegovom udelu, ako je tako ugovorom o osnivanju dru{tva utvr|eno, a u-e{}e -lana u gubitku i podignuti novac u toku poslovne godine odbijaju se od njegovog udela.

(3) Isklju-enje -lana orta-kog dru{tva iz dobiti ili gubitka ni{tavo je.

5.21. Raspodela dobiti i sno{enje gubitka

^lan 129. (1) Dobit orta-kog dru{tva raspodeljuje se me|u -lanovima dru{tva u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva.

(2) Pri izra-unavanju dela dobiti koji pripada -lanu orta-kog dru{tva u skladu sa stavom 1. ovog -lana uzima se u obzir uplata uloga koju je -lan dru{tva izvr{io u toku poslovne godine, srazmerno vremenu koje je proteklo od dana uplate. Ako je -lan dru{tva u toku poslovne godine podigao novac po osnovu svog udela, pri izra-unavanju dela dobiti koji mu pripada uzima se u obzir umanjeni iznos, srazmerno vremenu koje je proteklo od dana podizanja.

(3) Gubitak orta-kog dru{tva snose -lanovi dru{tva, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva.

5.22. Povezanost dobiti i gubitka

^lan 130. Ako se u ugovoru o osnivanju orta-kog dru{tva odstupa od odredbe -lana 129. ovog zakona samo u pogledu udela u dobiti ili udela u gubitku, u sumnji odstupanje se odnosi i na dobit i na gubitak.

5.23. Podizanje novca

^lan 131. Svaki -lan orta-kog dru{tva ima pravo da na teret sopstvenog udela podi`e novac od dru{tva do visine utvr|ene ugovorom o osnivanju dru{tva, a najvi{e do iznosa od 4% od svog udela u prethodnoj poslovnoj godini.

6. Pravni odnosi orta-kog dru{tva i -lanova dru{tva prema tre}im licima

6.1. Prenos udela tre}im licima

^lan 132. (1) ^lan orta-kog dru{tva mo`e preneti svoj udeo tre}em licu uz saglasnost ostalih -lanova dru{tva.

(2) U slu-aju prenosa udela tre}em licu, -lanovi orta-kog dru{tva imaju pravo pre-e kupovine, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva.

6.2. Pravo na zastupanje

^lan 133. (1) Orta-ko dru{tvo zastupa -lan dru{tva kome je povereno posloводство, a ugovorom o osnivanju dru{tva mogu se ovlastiti i drugi -lanovi za zastupanje dru{tva.

(2) Ako vi{e -lanova zastupa orta-ko dru{tvo, svaki zastupnik ga zastupa i potpisuje samostalno, osim ako je ugovorom o osnivanju dru{tva odre|eno kolektivno zastupanje.

(3) Ako su izjava volje, poziv, reklamacija i sl. u-injeni jednom od -lanova orta-kog dru{tva ovla}enih za kolektivno zastupanje, smatra se da su u-injeni dru{tvu.

6.3. Prestanak prava na zastupanje

^lan 134. (1) Zastupnik se mo`e odre}i prava na zastupanje u skladu s ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva.

(2) ^lanovi orta-kog dru{tva mogu -lanu dru{tva uskratiti pravo zastupanja u slu-aju te`e povrede obaveze zastupanja ili nesposobnosti za zastupanje, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva.

6.4. Odgovornost -lanova dru{tva

^lan 135. (1) Za obavezu orta-kog dru{tva solidarno odgovara svaki -lan dru{tva svojom imovinom, bez mogu}nosti suprotnog ugovaranja.

(2) Ulozi koje je -lan orta-kog dru{tva preneo u svojstvu dru{tva ne mogu se koristiti kao garancija ili za namirenje potra`ivanja poverioca -lana dru{tva.

(3) U slu-aju prestanka orta-kog dru{tva ili -lanskog odnosa, ulog koji pripada -lanu dru{tva mo`e se koristiti za namirenje potra`ivanja poverioca -lana dru{tva.

(4) Za vreme trajanja -lanskog odnosa u orta-kom dru{tvu, poverilac -lana dru{tva mo`e namiriti svoja potra`ivanja i iz potra`ivanja tog -lana dru{tva prema dru{tvu i udela koji pripada tom -lanu dru{tva na osnovu uloga u dru{tvu.

6.5. Prigovori

^lan 136. (1) Ako poverilac podnese zahtev protiv -lana orta-kog dru{tva za obaveze dru{tva, -lan dru{tva mo`e podneti li-ne prigovore i prigovore koje mo`e ista}i dru{tvo.

(2) ^lan orta-kog dru{tva mo`e odbaciti zahtev poverioca dok postoji pravo dru{tva da osporava punova`nost pravnog posla koji predstavlja osnov obaveze.

6.6. Kompenzacija

^lan 137. (1) Orta-ko dru{tvo ne mo`e izvr{iti kompenzaciju potra`ivanja koje prema poveriocu tog dru{tva ima jedan od -lanova.

(2) ^lan orta-kog dru{tva ne mo`e izvr{iti kompenzaciju potra`ivanja koje prema njegovom poveriocu ima dru{tvo ili neki drugi -lan dru{tva.

6.7. Odgovornost novog -lana dru{tva

^lan 138. ^lan orta-kog dru{tva koji naknadno pristupi dru{tvu odgovara za obaveze dru{tva kao i raniji -lanovi, bez mogu}nosti suprotnog ugovaranja sa dejstvom prema tre}im licima.

7. Prestanak orta-kog dru{tva prestankom -lanskog odnosa

7.1. Posebni slu-ajevi

^lan 139. (1) Orta-kog dru{tvo, pored slu-aja iz -lana 100. ovog zakona, prestaje i otkazom, isklju-enjem -lana dru{tva i smr}u -lana dru{tva, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije odre|eno.

(2) Orta-ko dru{tvo prestaje i odlukom suda.

7.2. Otkaz -lana dru{tva

^lan 140. (1) Ako je orta-ko dru{tvo osnovano na neodre|eno vreme, -lan dru{tva mo`e otkazati -lanstvo u dru{tvu s otkaznim rokom koji ne mo`e biti kra}i od {est meseci.

(2) Isklju-enje ili ograni-enje prava -lana orta-kog dru{tva na otkaz ugovora o osnivanju dru{tva ni{tavo je.

7.3. Sudska odluka

^lan 141. (1) Sudskom odlukom mo`e se po tu`bi -lana orta-kog dru{tva izre}i prestanak dru{tva ako drugi -lan dru{tva, namerno ili grubom nepa`njom, prekr{i obavezu iz ugovora o osnivanju dru{tva ili ako ispunjenje takve obaveze postane nemogu}e.

(2) Isklju-enje ili ograni-enje prava iz stava 1. ovog -lana ugovorom o osnivanju orta-kog dru{tva ni{tavo je.

7.4. Isklju-enje -lana

^lan 142. Ako kod jednog -lana orta-kog dru{tva nastupe okolnosti koje po odredbi -lana 141. ovog zakona daju ostalim -lanovima dru{tva pravo da tra`e prestanak dru{tva, sud mo`e, po tu`bi ostalih -lanova dru{tva, umesto odluke o prestanku dru{tva doneti odluku o isklju-enju -lana iz dru{tva.

7.5. Nastavljanje dru{tva s naslednicima

^lan 143. (1) Orta-ko dru{tvo nastavlja s naslednicima umrlog -lana dru{tva ako je tako utvr|eno ugovorom o osnivanju dru{tva i ako to prihvate naslednici.

(2) Pravo iz stava 1. ovog -lana naslednici mogu da ostvare u roku od 30 dana od dana pravnosna`nosti odluke o nasle|ivanju, odnosno u roku od 30 dana od dana imenovanja zastupnika poslovno nesposobnog naslednika.

(3) Ako naslednik uslovi svoj ostanak u orta-kom dru{tvu statusom komanditora, a -lanovi dru{tva to prihvate, orta-ko dru{tvo menja oblik u komanditno dru{tvo.

7.6. Nastavljanje poslova društva

^lan 144. (1) Ako nastupi smrt -lana orta-kog dru{tva, naslednik umrlog -lana dru{tva du`an je da o tome bez odlaganja obavesti -lanove dru{tva.

(2) U slu-aju iz stava 1. ovog -lana, ostali -lanovi orta-kog dru{tva du`ni su da zavr{e zapo-ete poslove dru{tva ako preti opasnost od odlaganja.

(3) Odredba stava 2. ovog -lana shodno se primenjuje i u drugim posebnim slu-ajevima prestanka orta-kog dru{tva iz -lana 139. ovog zakona.

7.7. Izdvajanje -lana dru{tva prestankom -lanskog odnosa

^lan 145. (1) Ako je u ugovoru o osnivanju orta-kog dru{tva utvr|eno da }e dru{tvo, u slu-aju da -lan dru{tva otka`e ugovor, i dalje postojati me|u preostalim -lanovima dru{tva, -lan dru{tva izdvaja se iz dru{tva momentom isteka otkaznog roka.

(2) Odredba stava 1. ovog -lana shodno se primenjuje i u slu-aju isklju-enja i smrti -lana orta-kog dru{tva.

7.8. Posebna prava i obaveze izdvojenog -lana dru{tva

^lan 146. (1) Izdvojenom -lanu orta-kog dru{tva vra}aju se stvari koje je dao na kori{}enje dru{tva.

(2) Izdvojenom -lanu orta-kog dru{tva ispla}uje se u novcu iznos koji bi primio po obra-unu ako bi dru{tvo prestalo u vreme njegovog izdvajanja.

(3) Ako vrednost imovine orta-kog dru{tva nije dovoljna za pokri}e obaveza dru{tva, izdvojeni -lan dru{tva mora platiti deo iznosa koji nedostaje, srazmerno svom u-e{}u u sno{enju gubitka.

7.9. U-e{}e izdvojenog -lana dru{tva u nezavr{enim poslovima

^lan 147. (1) Izdvojeni -lan orta-kog dru{tva ima pravo u-e{}a dobiti i obavezu sno{enja gubitka u poslovima koji nisu bili zavr{eni u momentu njegovog izdvajanja, ako ugovorom o osnivanju nije druk-ije odre|eno.

(2) U slu-aju iz stava 1. ovog -lana, izdvojeni -lan orta-kog dru{tva mo`e na kraju svake poslovne godine da tra`i obra-un zavr{enih poslova u toku te poslovne godine, isplatu iznosa koji mu pripada i obave{tenje o stanju nezavr{enih poslova.

7.10. Prijava za upis u registar

^lan 148. Prestanak orta-kog dru{tva i -lanskog odnosa u dru{tvu prijavljuje se sudu koji vodi registar, radi upisa i objavljivanja.

8. Likvidacija orta-kog dru{tva

8.1. Osnov i postupak

^lan 149. (1) Kad nastupe uslovi za prestanak orta-kog dru{tva sprovodi se likvidacija, osim u slu-ajevima statusnih promena i ste-aja.

(2) Postupak likvidacije mo`e biti redovan i skra}en.

8.2. Redovan postupak

8.2.1. I m e n o v a n j e l i k v i d a t o r a

^lan 150. (1) Likvidaciju orta-kog dru{tva sprovode svi -lanovi dru{tva kao likvidatori, osim ako je ugovorom o osnivanju dru{tva ili odlukom -lanova dru{tva ovla{}enje likvidatora povereno jednom -lanu ili nekolicini -lanova ili tre}em licu. Vi{}e naslednika jednog -lana dru{tva odre|uje zajedni-kog zastupnika.

(2) Ako -lanovi orta-kog dru{tva ne imenuju likvidatora u roku od 15 dana od dana nastupanja uslova za prestanak dru{tva, na zahtev -lana dru{tva likvidatora imenuje nadle`ni sud iz reda tre}ih lica.

(3) Ako orta-ko dru{tvo prestaje u slu-ajevima iz ta-. 1, 5. i 6. stava 1. -lana 100. ovog zakona, likvidaciju dru{tva sprovodi sud.

8.2.2. P r i j a v a r e g i s t r u i o b j a v a

^lan 151. (1) -lanovi orta-kog dru{tva prijavljuju za upis u registar imenovanje likvidatora, promene likvidatora i promene njegovih ovla{ }enja.

(2) Upis sudski imenovanog likvidatora, kao i upis sudskog razre{ }enja likvidatora vr{ }e se po slu{ }benoj du`nosti.

(3) Likvidator deponuje svoj potpis u sudu koji vodi registar.

(4) Odluka o prestanku orta-kog dru{tva likvidacijom, s pozivom poveriocima da prijave svoja potra`ivanja u roku od 30 dana od objave, kao i odluka o imenovanju likvidatora objavljuju se u "Slu{ }benom listu SRJ" dva puta, s razmakom od najmanje sedam, a najvi{ }e 30 dana.

8.2.3. P r a v a i o b a v e z e l i k v i d a t o r a

^lan 152. Likvidator ima prava i obaveze ste-ajnog upravnika utvr|ene saveznim zakonom kojim se ure|uje ste-aj.

8.2.4. O p o z i v l i k v i d a t o r a

^lan 153. (1) ^lanovi orta-kog dru{tva mogu, jednoglasnom odlukom, opozvati likvidatora koga su imenovali.

(2) Likvidatora mo`e razre{ }iti sud na zahtev -lana orta-kog dru{tva.

8.2.5. V r a } a n j e s t v a r i d a t e n a k o r i { } e n j e

^lan 154. Stvar koju je -lan orta-kog dru{tva dao dru{tvu na kori{ }enje vra}a se tom -lanu dru{tva.

8.2.6. Z a j e d n i - k o z a s t u p a n j e i v o | e n j e p o s l o v a

^lan 155. (1) Ako ima vi{ }e likvidatora, prava i du`nosti likvidatori obavljaju zajedno, osim ako nije odre|eno da mogu postupiti i samostalno, { }to se upisuje u registar.

(2) Odredba stava 1. ovog -lana ne spre-ava likvidatore da mogu jednog izme|u sebe ovlastiti za izvr{ }avanje odre|enih poslova ili odre|enih vrsta poslova.

8.2.7. N e o g r a n i - e n o s t o v l a { } e n j a

^lan 156. Ograni- enja ovla{ }enja likvidatora nemaju dejstva prema tre}im licima.

8.2.8. V e z a n o s t z a u p u t s t v a

^lan 157. Likvidator, u pogledu vo|enja poslova orta-kog dru{tva, du`an je da postupa u skladu s uputstvima -lanova dru{tva.

8.2.9. O z n a - a v a n j e f i r m e

^lan 158. U firmu orta-kog dru{tva u likvidaciji upisuje se oznaka "u likvidaciji".

8.2.10. B i l a n s i

^lan 159. (1) Likvidator sastavlja po-etni likvidacioni bilans stanja na po-etku likvidacije, a na kraju — zavr{ }ne ra-unovodstvene likvidacione iskaze.

(2) Ako se likvidacija sprovodi du`e od godinu dana, likvidator sastavlja ra-unovodstvene iskaze orta-kog dru{tva na kraju svake poslovne godine.

8.2.11. R a s p o d e l a i m o v i n e

^lan 160. (1) Likvidator, posle namirenja poverilaca, raspodeljuje preostalu imovinu orta-kog dru{tva na -lanove dru{tva, srazmerno njihovim udelima u dru{tvu utvr|enim zavr{ }nim likvidacionim bilansom.

(2) Odredba -lana 131. ovog zakona ne primenjuje se u toku likvidacije.

(3) Ako izme|u -lanova orta-kog dru{tva nastane spor u pogledu raspodele imovine dru{tva, likvidator odla`e raspodelu do kona-nog re{ }enja spora.

8.2.12. N a m i r e n j e p o v e r i l a c a

^lan 161. Ako imovina orta-kog dru{tva nije dovoljna za isplatu poverilaca, -lanovi dru{tva namiri}e poverioce u srazmeri po kojoj pokrivaju gubitke. Ako neki -lan dru{tva ne plati svoj deo, ostali -lanovi dru{tva pla}aju njegov deo, prema toj srazmeri.

8.2.13. Pravn i odnos me|u -lanovima dru{tva

^lan 162. Do zavr{etka postupka likvidacije, na pravne odnose me|u -lanovima orta-kog dru{tva i pravne odnose me|u -lanovima dru{tva i tre}ih lica shodno se primenjuju odredbe -l. 109. do 138. ovog zakona.

8.2.14. N a k n a d a l i k v i d a t o r u

^lan 163. (1) Likvidator ima pravo na naknadu tro{kova i naknadu za svoj rad iz imovine orta-kog dru{tva. Visinu naknade odre|uju -lanovi dru{tva, a u slu-aju imenovanja likvidatora od strane suda — sud.

(2) Naknada za rad i naknada tro{kova likvidatoru ispla}uju se posle namirenja poverilaca, ali pre deobe imovine -lanovima.

8.2.15. B r i s a n j e d r u { t v a i p o s l o v n e k n j i g e

^lan 164. (1) Zavr{etak postupka likvidacije likvidator prijavljuje sudu radi brisanja orta-kog dru{tva iz registra.

(2) Poslovne knjige i dokumentacija orta-kog dru{tva koje je prestalo predaju se na -uvanje jednom od -lanova dru{tva ili tre}em licu. Ako se ne postigne sporazum -lanova dru{tva, -lana ili tre}e lice odre|uje sud. Poslovne knjige i dokumentacija -uvaju se u skladu s propisima o registratskom materijalu i arhivskoj gra|i.

(3) U registar se upisuje podatak o tome kod koga se -uvaju poslovne knjige i dokumentacija orta-kog dru{tva.

(4) ^lanovi orta-kog dru{tva i njihovi naslednici imaju pravo na uvid u poslovne knjige i dokumentaciju i na kori}enje tih knjiga i te dokumentacije.

8.2.16. P o - e t a k z a s t a r e l o s t i

^lan 165. (1) Zastarelost potra`ivanja od -lana orta-kog dru{tva za obaveze dru{tva po-inje da te-e od dana kad je prestanak dru{tva ili -lanskog odnosa upisan u registar.

(2) Ako potra`ivanje poverioca iz stava 1. ovog -lana prema orta-kom dru{tvu dospeva posle upisa, zastarelost po-inje da te-e od dana dospelosti potra`ivanja.

8.2.17. P r e k i d z a s t a r e l o s t i

^lan 166. (1) Prekid zastarelosti potra`ivanja prema orta-kom dru{tvu koje je prestalo dejstvuje protiv -lanova dru{tva koji su bili -lanovi dru{tva u vreme prestanka dru{tva.

(2) Prekid zastarelosti potra`ivanja prema orta-kom dru{tvu koje nije prestalo ne dejstvuje protiv -lana dru{tva -iji je -lanski odnos prestao, a prekid zastarelosti koji je nastupio samo prema odre|enom -lanu dru{tva ne dejstvuje protiv ostalih -lanova dru{tva.

8.3. S k r a } e n i p o s t u p a k

^lan 167. (1) ^lanovi orta-kog dru{tva mogu odlu-iti da se likvidacija dru{tva sprovede po skra}enom postupku ako pred nadle`nim sudom daju izjavu da su izmirili sve obaveze dru{tva prema poveriocima i da su regulisali sve odnose sa zaposlenima.

(2) ^lanovi orta-kog dru{tva solidarno odgovaraju za obaveze dru{tva tri godine od dana brisanja dru{tva iz registra.

(3) Sud mo`e tra`iti dokaze od -lanova dru{tva o istinitosti izjave iz stava 1. ovog -lana, kao i odre|ena sredstva obezbe|enja za obaveze pla}anja prema poveriocima.

(4) Odluka o prestanku orta-kog dru{tva po skra}enom postupku objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ", s li-nim imenima i adresom svih -lanova dru{tva.

II. KOMANDITNO DRU[TVO

1. Pojam

^lan 168. (1) Komanditno dru{tvo je dru{tvo koje se osniva ugovorom dva ili vi}e lica radi obavljanja delatnosti pod zajedni-kom firmom, od kojih najmanje jedno lice odgovara neograni-eno solidarno za obaveze dru{tva (u daljem tekstu: komplementar), a rizik najmanje jednog lica ograni-en je na iznos ugovorenog uloga (u daljem tekstu: komanditor).

(2) Komplementar može biti samo fizičko lice, a komanditor — fizičko i pravno lice.

2. Primena odredaba o ortačkom društvu

Član 169. (1) Na komanditno društvo primenjuju se odredbe ovog zakona o ortačkom društvu, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Komplementari imaju status članova ortačkog društva.

3. Prijava za upis u registar

Član 170. (1) Prijava za upis u registar, pored podataka iz čl. 95. i 108. ovog zakona, sadrži i lično ime i prebivalište svakog komanditora, odnosno označnje firme i sedište komanditora, kao i označnje njihovih uloga.

(2) Ime, odnosno firma komanditora ne objavljuje se.

4. Pravni odnosi među članovima

4.1. Predmet uloga

Član 171. (1) Ulog komanditora u komanditno društvo može biti u novcu, stvarima i pravima.

(2) Ulog komanditora u stvarima i pravima procenjuje ovlašćeni procenjivač, osim ako njihova novčana vrednost ne prelazi iznos od 3.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan unošenja uloga, kad procenu vrše osnivači.

(3) Komanditor unosi u komanditno društvo ceo ugovoreni ulog do registracije društva, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.

(4) Ulog komanditora ne može se sastojati u radu i pružanju usluga komanditnom društvu.

4.2. Posloводство

Član 172. (1) Komplementar upravlja komanditnim društvom i vodi poslove društva.

(2) Komanditor ne može voditi poslove komanditnog društva.

(3) Komanditor se ne može protiviti vođenju poslova komanditnog društva od strane komplementara, osim ako su u pitanju poslovi izvan delatnosti društva.

4.3. Klauzula konkurencije

Član 173. Ugovorom o osnivanju komanditnog društva može se predvideti primena pravila iz člana 92. ovog zakona o klauzuli konkurencije i na komanditora.

4.4. Pravo komanditora na obaveštavanje i uvid u poslovne knjige

Član 174. (1) Komanditor ima pravo da traži prepis godišnjeg obračuna, kao i pravo uvida u poslovne knjige i dokumentaciju.

(2) Ako postoji opravdani razlog, sud može, na zahtev komanditora, u bilo koje vreme da obave komanditno društvo da preda komanditoru prepis obračuna ili da mu podnese na uvid poslovne knjige i dokumentaciju.

4.5. Dobit i gubitak

Član 175. (1) Odredbe člana 128. ovog zakona primenjuju se i na komanditore. Dobit komanditora pripisuje se njegovom udelu do iznosa njegovog ugovorenog uloga.

(2) Komanditor učestvuje u snošenju gubitka do iznosa svog ugovorenog uloga.

4.6. Raspodela dobiti i snošenje gubitka

Član 176. Raspodela dobiti i snošenje gubitka među članovima komanditnog društva vrše se u skladu s ugovorom o osnivanju društva.

4.7. Podizanje novca i isplata dobiti

^lan 177. (1) Komanditor nema pravo da na teret sopstvenog uloga podi`e novac iz komanditnog dru{tva.

(2) Komanditor ne mo`e da tra`i isplatu dobiti dok je njegov udeo zbog gubitka smanjen.

(3) Komanditor nije obavezan da zbog gubitka vrati primljenu dobit.

5. Pravni odnosi komanditnog dru{tva i njegovih ~lanova prema tre}im licima

5.1. Zastupanje

^lan 178. Komanditor ne mo`e da zastupa komanditno dru{tvo, osim po dobijenom punomo}ju ili prokuri.

5.2. Odgovornost komanditora

^lan 179. (1) Komanditno dru{tvo i poverioci dru{tva mogu podneti tu`bu protiv komanditora koji nije uplatio ili nije uneo ugovoreni ulog, odnosno deo tog uloga, u kom slu-aju komanditor odgovara samo do visine neizmirenog uloga.

(2) U slu-aju iz stava 1. ovog ~lana, svi komanditori odgovaraju solidarno.

(3) Sporazum ~lanova komanditnog dru{tva kojim se komanditor osloba}a pla}anja uloga, delimi-no ili u celini, ili se odla`e pla}anje uloga, ne proizvodi pravno dejstvo prema poveriocima ~ija su potra`ivanja nastala do upisa ovog sporazuma u registar.

(4) Ako se komanditoru vrati ulog, u odnosu prema poveriocima smatra se da ulog nije vra}en.

(5) Ako se komanditoru isplati u-e{e}e u dobiti dok je njegov udeo zbog gubitka smanjen ispod iznosa ugovorenog uloga, ili ako se tom isplatom udeo smanji ispod iznosa ugovorenog uloga u odnosu prema poveriocima, smatra se da isplata nije izvr{ena.

(6) Komanditor nije obavezan da komanditnom dru{tvu vrati ono {to primi u dobroj veri kao dobit na osnovu izvr{enog obra-una, osim u slu-aju iz stava 5. ovog ~lana.

5.3. Odgovornost komanditora kao komplementara

^lan 180. (1) Komanditor odgovara kao i komplementar ako je njegovo ime uz njegovu saglasnost uneseno u firmu komanditnog dru{tva.

(2) Komanditor koji kao punomo}nik ili prokurist zaklju-i ugovor s tre}im licem bez naznake da istupa kao punomo}nik ili prokurist odgovara prema tre}em savesnom licu kao i komplementar za obaveze koje proisteknu iz tog ugovora.

(3) Komanditor odgovara kao i komplementar ako postupa suprotno odredbi ~lana 172. stav 2. ovog zakona.

5.4. Odgovornost pre upisa

^lan 181. Ako osniva-i komanditnog dru{tva preuzmu obaveze u vezi s poslovanjem dru{tva pre njegovog upisa u registar, komanditor koji je bio saglasan s preuzimanjem obaveze odgovara za te obaveze kao i komplementar.

5.5. Odgovornost novog ~lana

^lan 182. Komanditor koji pristupa komanditnom dru{tvu posle osnivanja odgovara za obaveze dru{tva prema tre}im licima, nastale pre njegovog pristupanja, kao i ostali komanditori.

5.6. Li-ni poverioci i poverioci dru{tva

^lan 183. (1) Li-ni poverioci komanditora i komplementara nemaju pravo naplate i obezbe}enja pla}anja iz imovine komanditnog dru{tva.

(2) Ako imovina komanditnog dru{tva nije dovoljna za namirenje potra`ivanja poverilaca dru{tva, poverioci dru{tva svoja potra`ivanja prema komplementarima ostvaruju ravnopravno s njihovim li-nim poveriocima.

(3) Poverioci komanditnog dru{tva i dru{tvo nemaju prioritet u odnosu na komanditorove li-ne poverioce za deo uloga koji nije, prema ugovoru o osnivanju dru{tva, upla}en, odnosno unesen u imovinu dru{tva.

5.7. Prenos udela

^lan 184. (1) Udeli -lanova komanditnog dru{tva mogu se prenositi u celini ili delimi-no.

(2) Udeli -lanova komanditnog dru{tva mogu se slobodno prenositi me|u -lanovima dru{tva, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije odre|eno.

(3) ^lanovi komanditnog dru{tva raspola` u udelima prema tre}im licima uz saglasnost svih komplementara i komanditora s ve}inskim udelom.

(4) Komplementari i komanditori, u slu-aju prodaje udela, imaju pravo pre-e kupovine, na na-in predvi|en ugovorom o osnivanju komanditnog dru{tva.

5.8. Izmena ugovora

^lan 185. (1) Ugovor o osnivanju komanditnog dru{tva menja se saglasno{}u svih -lanova dru{tva, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije odre|eno.

(2) Izmene ugovora o osnivanju komanditnog dru{tva kojima se pove}avaju obaveze -lanova dru{tva utvr|ene ugovorom o osnivanju dru{tva ili kojima se utvr|uju nove obaveze -lanova dru{tva vr}e se saglasno{}u svih -lanova dru{tva.

5.9. Prestanak -lanstva i promena oblika dru{tva

^lan 186. (1) U slu-aju smrti -lana komanditnog dru{tva ili prestanka jednog ili vi}e komanditora, dru{tvo ne prestaje.

(2) Ako iz komanditnog dru{tva istupe svi komplementari, dru{tvo mo`e nastaviti svoju delatnost kao dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}u, akcionarsko dru{tvo ili kao preduzetnik.

(3) Ako iz komanditnog dru{tva istupe svi komanditori, dru{tvo mo`e nastaviti svoju delatnost kao orta-ko dru{tvo ili kao preduzetnik.

(4) Promene iz st. 1. do 3. ovog -lana upisuju se u registar.

G l a v a II.

DRU[TVA KAPITALA (KOMPANIJE, KORPORACIJE)

I. AKCIONARSKO DRU[TVO

1. Pojam

^lan 187. (1) Akcionarsko dru{tvo je dru{tvo koje osnivaju pravna, odnosno fizi-ka lica radi obavljanja delatnosti, -iji je osnovni kapital utvr|en i podeljen na akcije odre|ene nominalne vrednosti.

(2) Zbir nominalnih vrednosti svih akcija -ini osnovni kapital akcionarskog dru{tva.

2. Osnivanje

2.1. Osniva-ki akt i statut

^lan 188. (1) Akcionarsko dru{tvo se osniva ugovorom o osnivanju, a ako ga osniva jedan -lan — odlukom o osnivanju.

(2) Akt iz stava 1. ovog -lana sadr`i odredbe iz -lana 11. ovog zakona i druge odredbe zna-ajne za osnivanje akcionarskog dru{tva o kojima se sporazumeju osniva-i.

(3) Akcionarsko dru{tvo ima statut.

2.2. Simultano i sukcesivno osnivanje

^lan 189. (1) Osniva-i mogu osnovati akcionarsko dru{tvo:

1) otkupom svih akcija prilikom osnivanja, bez upu}ivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija — simultano (istovremeno) osnivanje;

2) upu}ivanjem javnog poziva tre}im licima za upis i uplatu akcija (prospekt) — sukcesivno (postepeno) osnivanje.

(2) Akcionarsko dru{tvo koje se osniva javnim pozivom za upis i uplatu akcija mogu osnovati najmanje dva osniva-a, a akcionarsko dru{tvo koje se osniva bez javnog upisa akcija — i samo jedan osniva-.

3. Minimalni osnovni kapital

^lan 190. (1) Nov-ani deo osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva koje se osniva simultanim osnivanjem ne mo`e biti manji od 10.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate.

(2) Nov-ani deo osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva koje se osniva sukcesivnim osnivanjem ne mo`e biti manji od 20.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate.

4. Emisioni iznos akcija

^lan 191. Akcije se ne mogu izdavati na iznos koji je manji od, ovim ili drugim saveznim zakonom, utvr|enog minimalnog iznosa osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva.

5. Minimalni iznos uloga

^lan 192. (1) Nov-ani osniva-ki ulog jednog akcionara ne mo`e biti manji od 500 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog -lana, ako akcionari kupuju akcije pod povla{)enim uslovima u skladu sa zakonom, nov-ani ulog pojedinog akcionara mo`e biti i manji.

6. Najni`i i nominalni iznos akcija

^lan 193. (1) Najni`i i nominalni iznos akcija ne mo`e biti manji od pet SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate, osim u slu-aju iz -lana 192. stav 2. ovog zakona. Akcije s ni`im nominalnim iznosom su ni{tave. Za {tetu iz takve emisije odgovaraju izdavaoci solidarno.

(2) Vi{i nominalni iznos akcija treba da glasi na dinarsku vrednost deljivu sa 10.

(3) Akcije se ne mogu izdavati ni prodavati pri izdavanju ispod svoje nominalne vrednosti, osim u slu-aju iz -lana 192. stav 2. ovog zakona.

7. Ulozi

^lan 194. Ulozi akcionara mogu biti u gotovom novcu i u stvarima i pravima izra`enim u nov-anjoj vrednosti.

(2) Uloge u stvarima i pravima procenjuje ovla{)eni procenjiva-.

(3) Odredba stava 2. ovog -lana primenjuje se kad osnovano akcionarsko dru{tvo kupuje stvari i prava od osniva-a u roku od dve godine od osnivanja dru{tva.

(4) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog -lana, ako vrednost uloga u stvarima i pravima ne prelazi minimalni nov-ani iznos osnovnog kapitala propisan ovim zakonom, ulog procenjuju osniva-i.

(5) Ulozi akcionara ne mogu biti u radu ili pru`anju usluga akcionarskom dru{tvu.

8. Tro{kovi osnivanja

^lan 195. (1) Osniva-i snose tro{kove osnivanja akcionarskog dru{tva srazmerno visini svojih uloga.

(2) Osniva-i mogu zahtevati od akcionarskog dru{tva naknadu stvarnih tro{kova osnivanja u granicama najve}eg iznosa koji je osniva-kim aktom ili odlukom skup{tine odre|en za tro{kove osnivanja.

(3) Troškovi osnivanja, ako ugovorom o osnivanju društva nije drukčije ugovoreno, mogu se isplatiti samo iz ostvarene dobiti akcionarskog društva, a akcionari mogu odlučiti da te isplate imaju prioritet u odnosu na uložene i raspodeli dobiti.

9. Posebna pravila za jedno-lano društvo

Član 196. (1) Fizičko lice može osnovati jedno-lano akcionarsko društvo.

(2) Fizičko lice koje je ortak u ortakom društvu, odnosno komplementar u komanditnom društvu, odnosno koje obavlja delatnost kao preduzetnik ne može osnovati jedno-lano akcionarsko društvo.

(3) U slučaju povrede odredbe st. 1. i 2. ovog člana, svako zainteresovano lice može pred sudom zahtevati prestanak akcionarskog društva, s tim što sud može ostaviti rok od šest meseci za pristupanje drugog akcionara.

(4) Ako osnivač pre prijave akcionarskog društva za upis u registar nije u celini uplatio novčani deo osnovnog uloga, odnosno uneo nenovčani ulog, za neuplaćeni iznos, odnosno za neuneseni nenovčani ulog pruža odgovarajuća sredstva obezbeđenja i ispravu o tome podnosi sudu pri prijavi registracije.

10. Simultano osnivanje

10.1. Postupak

Član 197. (1) Osnivači osnivaju akcionarsko društvo otkupom svih akcija do registracije društva, bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija i bez održavanja osnivačke skupštine.

(2) Svi osnivači potpisuju ugovor o osnivanju akcionarskog društva i donose statut društva. Akcionarsko društvo bez javnog poziva za upis i uplatu akcija može imati najviše 50 akcionara, osim u slučaju iz člana 192. stav 2. ovog zakona.

10.2. Uplata uloga

Član 198. (1) Ugovoreni novčani uložci uplaćuju se na privremeni račun banke do upisa akcionarskog društva u registar, i to najmanje 50% novčanog dela osnovnog kapitala, odnosno 50% novčanog uloga svakog akcionara, a ostatak se uplaćuje u roku od dve godine od dana upisa društva u registar, saglasno ugovoru o osnivanju društva.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ako se akcije prodaju iznad nominalne vrednosti, višak iznad te vrednosti u celini treba da bude uplaćen do upisa akcionarskog društva u registar.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ako novčani deo osnovnog kapitala prelazi iznos od 25.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate, do upisa akcionarskog društva u registar uplaćuje se najmanje 20% tog iznosa.

(4) Uložci u stvarima i pravima izraženi u novčanju vrednosti predaju se u celini, do dana upisa u registar, akcionarskom društvu koje se osniva, na način koji zavisi od njihove prirode, ako ugovorom o osnivanju društva nije drukčije ugovoreno.

(5) Ako akcionari ne uplate, odnosno ne unesu uloge u roku određenom ugovorom o osnivanju akcionarskog društva, u skladu s ovim zakonom, dužni su da društvu plate kamatu, odnosno da mu naknade štete.

(6) U slučaju prenosa privremene akcije pre celokupne uplate, odnosno unošenja uloga, za uplatu, odnosno unošenja ugovorenog uloga solidarno odgovaraju prenosioči privremenih akcija, u roku od tri godine od dana upisa prenosa akcija u knjigu akcionara.

(7) Neblagovremena uplata, odnosno unošenje uloga, u celini ili delimično, u imovinu akcionarskog društva može biti osnov za isključenje akcionara iz društva, uz odgovornost za naknadu štete društvu.

10.3. Kogentnost odredaba o uplati uloga

^lan 199. Akcionarsko dru{tvo ne mo`e, sa dejstvom prema tre}im licima, osloboditi akcionara, u celini ili delimi-no, obaveze uplate, odnosno uno{enja uloga i odgovornosti iz -lana 198. ovog zakona, niti odlo`iti izvr{enje te obaveze.

10.4. Izve{taj o ulozima u stvarima i pravima

^lan 200. (1) Ako se za osnivanje akcionarskog dru{tva obezbe|uju ulozi u stvarima i pravima, akcionari, pre prijave za upis u registar, sa-injavaju i potpisuju izve{taj o ulozima u stvarima i pravima.

(2) U izve{taju se posebno navode predmeti uloga i isprave o proceni uloga u stvarima i pravima koju je izvr{io ovla{}eni procenjiva-, odnosno osniva-i, kao i dokazi o stavljanju tih stvari i prava na raspolaganje dru{tvu.

(3) Ako se u akcionarsko dru{tvo kao ulog unosi preduze}e, uz izve{taj iz stava 1. ovog -lana prila`e se bilans preduze}a za poslednje dve poslovne godine, kao i isprava o proceni vrednosti preduze}a.

10.5. Prijava za upis u registar

^lan 201. Uz prijavu za upis akcionarskog dru{tva u registar prila`u se:

- 1) osniva-ki akt s overenim potpisima osniva-a;
- 2) odluka o imenovanju zastupnika ako zastupnik nije odre|en osniva-kim aktom;
- 3) statut dru{tva;
- 4) izve{taj o ulozima u stvarima i pravima;
- 5) izve{taj ovla{}enog procenjiva-a o vrednosti uloga u stvarima i pravima, osim u slu-aju iz -lana 194. stav 4. ovog zakona;
- 6) izve{taj banke o deponovanim nov-anim ulozima na privremeni ra-un;
- 7) ispravu o odgovaraju}im sredstvima obezbe|enja za nenov-ani ulog;
- 8) druge isprave utvr|ene saveznim propisom.

10.6. Upis u registar jedinog akcionara

^lan 202. Kad se broj akcionara svede na jednog akcionara, taj akcionar du`an je da tu -injenicu prijavi nadle`nom sudu radi upisa u registar i objavljivanja, a ako to ne u-ini, odgovara neograni-eno solidarno za obaveze akcionarskog dru{tva, preuzete za to vreme.

11. Sukcesivno osnivanje

11.1. Javni poziv za upis i uplatu akcija (prospekt)

^lan 203. (1) Osniva-i akcionarskog dru{tva upu}uju javno poziv za upis i uplatu akcija (prospekt), koji sadr`i:

- 1) firmu, sedi{te i delatnost dru{tva;
- 2) visinu osnovnog kapitala;
- 3) broj i nominalnu vrednost akcija, odnosno vrednost po kojoj se izdaju, a pri izdavanju raznih vrsta i klasa akcija — njihovo imenovanje i prava koja se vezuju za njih, kao i rokove uplate;
- 4) mesto i vreme upisa akcija;
- 5) rok za upis akcija;
- 6) mesto vreme i rok uplate akcija;
- 7) rok vra}anja upla}enih iznosa u slu-aju neuspelog osnivanja;
- 8) nazna-enje iznosa koje treba platiti za upisane akcije pre registracije dru{tva i posledice neblagovremene uplate;
- 9) posebna prava koja pripadaju osniva-ima (pravo prvenstva upisa akcija novih emisija, pravo imenovanja prvih -lanova uprave, prioritetne akcije itd.);
- 10) broj, vrstu i klasu akcija koje su otkupili osniva-i, bez upisivanja na osnovu javnog poziva (prospekta);

11) predmet i vrednost nenovanih uloga, broj akcija koje se daju za njih, ime, odnosno firmu i adresu, odnosno sedište lica koje daje ulog i ime, odnosno firmu ovlaštenog procenjivača lica koji ga procenjuje;

12) najviši iznos troškova osnivanja koji padaju na teret društva;

13) postupak u slučaju upisa viška akcija;

14) način sazivanja osnivačke skupštine;

15) potpise osnivača.

(2) Osnivači objavljuju javni poziv (prospekt) i otkupljuju deo akcija.

(3) Javni poziv (prospekt) objavljuje se uz odobrenje nadležnog saveznog organa.

(4) Odredba stava 3. ovog člana ne primenjuje se u slučaju kad javni poziv (prospekt) upućuje društva.

11.2. Upisnica

Član 204. (1) Akcije se upisuju potpisivanjem izjave o upisu akcija (upisnica), u tri primerka.

(2) Akcije se mogu upisati lično ili preko zastupnika, uz prilaganje ovlašćenja.

(3) Upisnica sadrži:

1) broj, vrstu i klasu upisanih akcija, nominalnu vrednost i cenu po kojoj se upisuju;

2) izjavu upisnika da će akcije uplatiti pod uslovima utvorenim u javnom pozivu (prospektu);

3) novani iznos koji upisnik treba da uplati pri upisu akcija;

4) izjavu upisnika da mu je poznata sadržina javnog poziva (prospekta), ugovora o osnivanju akcionarskog društva i izveštaja osnivača i da ih prihvata;

5) potpis upisnika, odnosno ovlašćenog lica, uz oznaku prebivališta, odnosno firme i sedišta i potpis ovlašćenog lica banke u kojoj su izvršeni upisi i plaćanja.

(4) Upisnica koja ne sadrži podatke iz stava 3. ovog člana ništava je.

11.3. Uplata i unošenje uloga

Član 205. (1) Upisnici akcija dužni su da do odnosa osnivačke skupštine uplate kod ovlašćene banke najmanje 50% novčanog dela osnovnog kapitala, odnosno 50% novčanog uloga svakog akcionara, a ostatak se uplaćuje najdavnije u roku od dve godine od dana upisa u registar, saglasno ugovoru o osnivanju akcionarskog društva i statutu.

(2) Na uplatu akcija koje se prodaju iznad nominalne vrednosti primenjuju se odredbe člana 198. stava 2. ovog zakona.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ako novani deo osnovnog kapitala prelazi iznos od 50.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate, do odnosa osnivačke skupštine uplaćuje se najmanje 20% tog iznosa.

(4) Nenovani uložci unose se u imovinu akcionarskog društva u celini do njegove registracije, na način koji zavisi od njihove prirode, osim ako javnim pozivom (prospektom) nije drukčije određeno.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana ne primenjuju se u slučaju iz člana 192. stav 2. ovog zakona.

11.4. Upis viška akcija

Član 206. (1) Ako se upiše veći broj akcija nego što je predviđeno javnim pozivom (prospektom), osnivači mogu odbiti ili prihvatiti upisani višak.

(2) Ako osnivači ne odluče o upisanom višku akcija, o prihvatanju ili odbijanju viška akcija odlučuje osnivačka skupština prilikom konačnog utvrđivanja osnovnog kapitala.

(3) U slučaju odbijanja upisanog viška akcija, uplaćeni iznos se, u roku od osam dana od dana odbijanja, bez odbitka, s kamatom, vraća upisnicima akcija. Za ispunjenje ove obaveze osnivači odgovaraju solidarno.

11.5. Neuspeo upis

Član 207. (1) Rok za upis akcija ne može biti duži od tri meseca od dana određenog za početak upisivanja.

(2) Ako u roku iz stava 1. ovog -lana sve ponu|ene akcije nisu upisane, osniva-i, u roku od 15 dana po isteku tog roka, mogu neupisane akcije sami da upi{u.

(3) Ako se ponu|ene akcije ne upi{u na na-in iz stava 2. ovog -lana, smatra se da osnivanje nije uspelo, a osniva-i moraju, u roku od osam dana od dana isteka roka iz stava 2. ovog -lana vratiti upisnicima upla}ene iznose, zajedno sa kamatom, odnosno vratiti uloge u stvarima i pravima. Za ispunjenje ove obaveze osniva-i odgovaraju solidarno.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog -lana ne primenjuju se ako akcionari kupuju akcije pod povla{enim uslovima, u skladu sa zakonom.

11.6. Izdavanje potvrda o upisanim akcijama

^lan 208. (1) Ako je upis akcija uspeo, osniva-i izdaju upisnicima potvrde o upisanim akcijama, u roku od 15 dana od isteka javnim pozivom (prospektom) utvr|enog roka upisa akcija, odnosno naknadnog preuzimanja akcija od strane osniva-a.

(2) Potvrda o upisu akcija sadr{i: datum dono{enja odluke o javnom pozivu (prospektu), nominalni i emisioni iznos akcija, iznos izvr{enih pla}anja, odnosno preostalih pla}anja, podatke o ulozima u stvarima i pravima, ukupni nominalni iznos svake klase akcija ako je izdato vi{e klasa i datum prestanka obaveze ako do tog datuma ne budu upisane i propisno upla}ene upisane akcije iz objavljenog javnog poziva (prospekta), kao i druge podatke odre|ene saveznim zakonom.

(3) Potvrda o upisu koja ne sadr{i podatke iz stava 2. ovog -lana ni{tava je.

(4) Svako ograni-enje koje nije nazna-eno na potvrdi o upisu akcija ne proizvodi pravno dejstvo prema akcionarskom dru{tvu.

(5) Upisnicima akcija mora biti dostupan spisak izdatih potvrda o upisu akcija u banci u kojoj su akije upisane.

11.7. Neuspela uplata

^lan 209. Odrede -lana 207. ovog zakona shodno se primenjuju i u slu-aju da do dana odr`avanja osniva-ke skup{tine nije izvr{ena uplata nov-anog dela osnovnog kapitala iz -lana 205. st. 1. i 3. ovog zakona.

11.8. Raspolaganje uplatama

^lan 210. Osniva-i akcionarskog dru{tva ne mogu raspolagati uplatama, a uprava dru{tva mo`e — posle upisa dru{tva u registar.

11.9. Osniva-ka skup{tina

11.9.1. S a z i v a n j e

^lan 211. (1) Osniva-i su obavezni da sazovu osniva-ku skup{tinu u roku od 60 dana od dana isteka roka za upis akcija utvr|enog u javnom pozivu (prospektu).

(2) Ako osniva-i ne sazovu osniva-ku skup{tinu u roku iz stava 1. ovog -lana, smatra se da osnivanje nije uspelo.

(3) U slu-aju iz stava 2. ovog -lana, shodno se primenjuju odredbe -lana 207. stav 3. ovog zakona.

(4) Osniva-ka skup{tina se saziva oglasom, koji se objavljuje na isti na-in kao i javni poziv (prospekt), i to najmanje 15 dana pre dana odr`avanja.

(5) U roku iz stava 4. ovog -lana, upisnicima akcija kojima su izdate potvrde o upisu akcija mora biti dostupan ugovor o osnivanju akcionarskog dru{tva, predlog statuta, izve{taj osniva-a i ovla{enih procenjiva-a uloga u stvarima i pravima, spisak izdatih potvrda o upisanim akcijama i spisak broja, vrste i klase akcija koje su preuzeli osniva-i bez upisa na osnovu prospekta.

11.9.2. K v o r u m i p o n o v n i s a z i v

^lan 212. (1) Osniva-ka skup{tina mo`e punova`no da odlu-uje ako skup{tini prisustvuju upisnici koji imaju vi{e od polovine upisanih i upla}enih akcija s pravom glasa.

(2) Ako osniva-ka skup{tina nema kvorum iz stava 1. ovog -lana, osniva-i mogu ponovo sazvati skup{tinu, s tim {to izme|u prvog i drugog sazivanja treba da protekne najmanje osam, a najvi{e 15 dana.

(3) Ako osniva-i ponovo ne sazovu osniva-ku skup{tinu ili ako i ta ponovna skup{tina nema kvorum, smatra se da osnivanje akcionarskog dru{tva nije uspelo.

(4) U slu-aju iz stava 3. ovog -lana shodno se primenjuje odredba -lana 207. stav 3. ovog zakona.

11.9.3. T o k o s n i v a - k e s k u p { t i n e

^lan 213. (1) Osniva-ka skup{tina bira predsednika, zapisni-ara i dva broja-a glasova, posle -ega se -itaju izve{taji osniva-a o ulozima u stvarima i pravima i postupku osnivanja i izve{taji ovla{jenih procenjiva-a, a prilozi uz te izve{taje — samo na zahtev akcionara koji imaju najmanje 10% od svih glasova prisutnih ili zastupljenih akcionara.

(2) O radu skup{tine vodi se zapisnik, koji potpisuju predsednik skup{tine, zapisni-ar, oba broja-a glasova i osniva-i akcionarskog dru{tva.

11.9.4. D e l o k r u g

^lan 214. (1) Osniva-ka skup{tina:

1) utvr|uje da je osnovni kapital upisan i upla}en u skladu s ovim zakonom;

2) prihvata ili odbija upis vi{e akcija ako to nisu u-inili osniva-i;

3) donosi prvi statut akcionarskog dru{tva;

4) bira prve organe dru{tva, osim ako su osniva-i u javnom pozivu (prospektu) zadr`ali za sebe to pravo;

5) odlu-uje o posebnim pravima koja pripadaju osniva-ima i odobrava posebne ugovore s osniva-ima ili drugim licima (sporedne -inidbe i dr.);

6) prihvata procenu vrednosti nenov-anih uloga;

7) odobrava iznos tro{kova osnivanja koji padaju na teret dru{tva.

(2) Akcionarsko dru{tvo je osnovano kad skup{tina donese odluke iz stava 1. ovog -lana.

11.9.5. O d l u - i v a n j e

^lan 215. (1) Osniva-ka skup{tina donosi odluke ve}inom glasova po osnovu upla}enih akcija s pravom glasa.

(2) Osniva-ka skup{tina mo`e odstupiti od javnog poziva (prospekta) samo jednoglasnom odlukom svih upisnika akcija, s tim {to se vrednost nenov-anih uloga ne mo`e utvrditi u iznosu ve}em od procenjenog iznosa i {to se posebna prava koja pripadaju osniva-ima, kao i posebne naknade ne mogu menjati na teret akcionarskog dru{tva.

(3) Prilikom dono{enja odluke o posebnim pravima koja pripadaju osniva-ima i o odobravanju posebnih ugovora s osniva-ima i drugim licima zainteresovani upisnici akcija nemaju pravo glasa.

(4) Prilikom dono{enja odluke o tro{kovima osnivanja akcionarskog dru{tva, ako padaju na teret dru{tva, osniva-i nemaju pravo glasa.

11.9.6. S h o d n a p r i m e n a

^lan 216. Na rad i odlu-ivanje osniva-ke skup{tine akcionarskog dru{tva shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o na-inu rada i odlu-ivanje skup{tine akcionara.

11.9.7. U p i s u r e g i s t a r

^lan 217. (1) Akcionarsko dru{tvo upisuje se u registar kad sud utvrdi:

1) da je osniva-ka skup{tina sazvana i odr`ana u skladu s odredbama ovog zakona;

2) da je osnovni kapital upisan u celini i upla}en u skladu s ovim zakonom;

3) da su nenov-ani ulozi u celini predati dru{tvu koje se osniva, osim ako osniva-kim aktom nije druk-ije odre}eno;

4) da je dato odobrenje nadle`nog organa u skladu sa -lanom 203. stav 3. ovog zakona.

(2) Na upis u registar primenjuju se odredbe -lana 201. ovog zakona.

12. Zabрана prenosa prava

^lan 218. (1) Pre upisa u registar, upisnik akcija ne mo`e na drugog preneti svoja prava ste-ena upisom.

(2) Pre upisa u registar, akcionarsko dru{tvo ne mo`e izdavati akcije ni privremene akcije. Ranije izdate akcije ili privremene akcije ni{tave su. Za nastalu {tetu na osnovu takvog izdavanja akcija ili privremenih akcija solidarno odgovaraju osniva-i dru{tva i izdavaoci akcija.

13. Sadr`ina statuta

^lan 219. (1) Statut akcionarskog dru{tva sadr`i odredbe o:

- 1) firmi i sedistu dru{tva;
- 2) delatnosti dru{tva;
- 3) iznosu osnovnog kapitala i na-inu uplate akcija;
- 4) nominalnoj vrednosti, vrsti i klasi izdatih akcija i naznaku da li su akcije izdate na ime ili na donosioca;
- 5) na-inu potpisivanja firme dru{tva;
- 7) izboru, opozivu i delokrugu organa dru{tva;
- 6) na-inu sazivanja skup{tine i na-inu dono{enja odluka;
- 8) zastupanju;
- 9) raspodeli dobiti i sno{enju gubitaka;
- 10) rezervama;
- 11) posledicama propu{tanja uplata akcija ili neblagovremene uplate akcija;
- 12) za{titi `ivotne sredine;
- 13) na-inu promena oblika dru{tva;
- 14) prestanku dru{tva;
- 15) postupku izmena statuta;
- 16) drugim pitanjima predvi|enim ovim zakonom.

(2) Statut mo`e sadr`ati i odredbe o:

- 1) posebnim ugovorima koji se odnose na nenov-ani ulog i na posebna prava osniva-a ili tre}ih lica (uz navo|enje imena, odnosno firme);
- 2) vrstama obveznica i pravima njihovih imalaca;
- 3) mogu}nostima i postupku povla-enja akcija;
- 4) ovla{enjima upravnog odbora u vezi s pove}anjem osnovnog kapitala;
- 5) ograni-enju prenosa akcija na ime;
- 6) mogu}nostima pretvaranja jedne vrste ili klase akcija u drugu vrstu ili klasu akcija;
- 7) drugim pitanjima zna-ajnim za akcionarsko dru{tvo.

14. Akcije

14.1. Vrste i klase (rod)

^lan 220. (1) Akcije glase na ime ili na donosioca.

(2) Akcije glase na ime ako su izdate pre celokupnog pla}anja nominalnog ili vi{eg emisionog iznosa (privremene akcije), kao i u slu-aju upisivanja akcija akcionara sa zaklju-enim ugovor o sporednim -inidbama.

(3) Prema redosledu izdavanja, akcije mogu biti osniva-ke (akcije prve emisije) i akcije slede}ih emisija.

(4) Prema sadr`ini prava u-e{ja u dobiti, akcije mogu biti obi-ne (redovne) i prioritetne (povla{ene).

(5) Obi-ne akcije daju pravo na u-e{e u upravljanju akcionarskim dru{tvom, pravo na u-e{e u dobiti i pravo na deo likvidacione mase.

(6) Prioritetne akcije daju pravo na prednost kod isplata odre|enog iznosa ili procenta od nominalne vrednosti akcija u odnosu na obi-ne akcije, prednost kod raspodele likvidacione mase i druga prava utvr|ena saveznim zakonom kojim se ure|uju hartije od

vrednosti i statutom. Prilikom izdavanja prioriteta akcija, akcionarsko društvo može zahtevati od upisnika prioriteta akcija i posebne novčane doplate.

(7) Prioritetne akcije mogu biti kumulativne, participativne i participativno — kumulativne.

(8) Kumulativna prioriteta akcija daje prioriteta pravo na isplatu svih još neisplaćenih dividendi pre nego što se imaocima običnih akcija u skladu s odlukom o izdavanju akcija isplate bilo kakve dividende.

(9) Participativne prioriteta akcije daju pravo, pored utvrđene prioriteta dividende, i na isplatu dividendi koje pripadaju imaocima običnih akcija u skladu s odlukom o izdavanju.

(10) Akcije s istim pravima čine jednu klasu (obične akcije, prioriteta akcije, akcije s pravom glasa i akcije bez prava glasa).

14.2. Pravo glasa

Član 221. (1) Svaka akcija daje pravo glasa srazmerno nominalnoj vrednosti.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, bez prava glasa mogu se izdavati samo prioriteta akcije, s tim da njihova nominalna vrednost ne može biti veća od 49% od osnovnog kapitala akcionarskog društva.

(3) Zabranjeno je izdavanje akcija koje bi uz isti nominalni iznos davale različiti broj glasova.

(4) Statutom se može utvrditi najveći broj glasova svakog akcionara, bez obzira na nominalnu vrednost akcija koje poseduju, pod uslovom da to važi za sve akcionare koji poseduju akcije s pravom glasa.

(5) Statutom se može usloviti učestvovanje akcionara u odlučivanju skupštine posedovanjem određenog broja, odnosno nominalne vrednosti akcija, s mogućnošću udruživanja akcionara.

14.3. Odluka o izdavanju i izdavanje (tampanje) akcija

Član 222. (1) Odluka o izdavanju akcija akcionarskog društva, koju donose izdavači, odnosno skupština društva, sadrži elemente i delove utvrđene saveznim zakonom kojim se uređuju hartije od vrednosti.

(2) Akcionarsko društvo izdaje (tampa) akcije samo ako je to predviđeno statutom i na zahtev akcionara na njegov trošak.

15. Pravni odnosi društva i akcionara

15.1. Načelo ravnopravnosti

Član 223. Akcionari s akcijama iste vrste i klase, jednake nominalne vrednosti ravnopravni su.

15.2. Uplata uloga

Član 224. (1) Akcionar je obavezan da uplati nominalni ili viši emisioni iznos upisanih akcija na račun akcionarskog društva ili da preda društvu uloge u stvarima i pravima, u skladu s ovim zakonom, ugovorom o osnivanju i statutom.

(2) Uprava akcionarskog društva može, u skladu sa statutom, akcionarima iz stava 1. ovog člana ostaviti naknadni rok za uplatu, odnosno unošenje uloga.

(3) Ako akcionar zakasni s uplatom, odnosno unošenjem dospelog uloga, odgovara akcionarskom društvu u skladu s ovim zakonom, odnosno statutom.

(4) Akcionar ne može svoje potraživanje prema akcionarskom društvu prebijati za uplate akcija, niti može za uloge u stvarima i pravima vrstiti pravo zaloge i zadržanja.

(5) Akcionarsko društvo ne može, sa dejstvom prema trećim licima, osloboditi akcionara obaveze uplate i unošenja uloga u imovinu u društvu, niti može te obaveze odužiti ili smanjiti.

15.3. Lične prava iz akcija (isključenje akcionara)

^lan 225. (1) Ako akcionar i u ostavljenom naknadnom roku kasni s uplatom ili uno{enjem uloga, uprava akcionarskog dru{tva mo`e mu oduzeti privremenu akciju (isklju-enje akcionara).

(2) Isklju-eni akcionar odgovara akcionarskom dru{tvu za neupla}eni iznos odnosno neuneti ulog i prouzrokovanu {tetu ako dru{tvo ne dobije taj iznos prodajom akcije na berzi ili javnoj licitaciji, odnosno ako se ne naplati od njegovih prethodnika upisanih u knjigu akcionara u slu-aju prenosa privremene akcije na drugo lice.

(3) Prethodnici isklju-enog akcionara iz stava 2. ovog -lan i isklju-eni akcionari odgovaraju solidarno u roku od tri godine od dana upisa akcija u knjigu akcionara ili isklju-enja.

15.4. Zabrana osloba/anja pla}anja

^lan 226. (1) U slu-aju prenosa privremene akcije ili isklju-enja akcionara, akcionari i njihovi prethodnici ne mogu biti oslob}eni obaveza pla}anja uloga, osim u slu-aju smanjenja osnovnog kapitala u skladu s ovim zakonom.

(2) Ako zaostala uplata nije napla}ena u roku odre|enom statutom, akcionarsko dru{tvo mo`e smanjiti osnovni kapital za nominalni iznos neupla}ene akcije, uz prestanak njenog va`enja. Ako to smanjenje prelazi 5% osnovnog kapitala, postupi}e se po odredbama ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala

15.5. Zabrana vra}anja uloga

^lan 227. Ulozi se ne mogu vratiti akcionarima, osim u slu-ajevima propisanim ovim zakonom.

15.6. Druge obaveze akcionara

^lan 228. (1) Statutom se mogu utvrditi i posebne obaveze akcionara ako je za prenos akcija potrebna saglasnost akcionarskog dru{tva ili ako je ustanovljeno pravo pre-e kupovine akcija od strane dru{tva, odnosno akcionara, srazmerno nominalnoj vrednosti akcija koje poseduju (akcionarsko dru{tvo -ije se akcije ne kupuju i ne prodaju na berzi). Te obaveze akcionara ozna-avaju se na akcijama ili privremenim akcijama.

(2) Statutom se mo`e utvrditi i obaveza akcionara koji ula`e stvari i prava da svoje akcije deponuje u akcionarskom dru{tvu za vreme za koje je po ovom zakonu odgovoran dru{tvu (vezane akcije).

(3) Statutom se mo`e utvrditi i obaveza -lanova uprave akcionarskog dru{tva da poseduju odre|eni broj akcija dru{tva i da ih deponuju u dru{tvu dok im traje svojstvo -lana uprave (garancijske akcije).

15.7. Raspodela dobiti

^lan 229. (1) Akcionar ima pravo na udeo u godi{njoj dobiti koju skup{tina odredi za deobu (dividenda).

(2) Statutom se mo`e utvrditi i pla}anje dividendi tokom poslovne godine (me|udividenda). uz odobrenje nadzornog odbora, s tim da iznos za isplatu me|udividende ne prelazi 50% dobiti iz prethodne godine.

(3) Dobit se deli srazmerno nominalnoj vrednosti akcija.

(4) Ako akcije nisu upla}ene, dobit se deli srazmerno izvr{enoj uplati, prema vremenu uplata izvr{enih u toku poslovne godine.

(5) Skup{tina mo`e odlu-iti da se dobit ne deli akcionarima, ili da se ne deli akcionarima koji imaju odre|enu klasu akcija, ve} da se upotrebi za druge namene.

15.8. Vra}anje zabranjenih pla}anja

^lan 230. (1) Akcionar akcionarskog dru{tva du`an je da vrati dru{tvu uloge i dividende koje mu je dru{tvo isplatilo suprotno odredbama ovog zakona.

(2) Potra`ivanja akcionarskog dru{tva iz stava 1. ovog -lana mogu ostvarivati i njegovi poverioci ako im dru{tvo ne izmiruje obaveze, kao i akcionari u skladu s ovim zakonom, a u slu-aju ste-aja — i ste-ajni upravnik.

(3) Zastarelost potra`ivanja iz st. 1. i 2. ovog -lana te-e od dana izvr{enja nezakonitih isplata.

15.9. Pla}anja za dodatne usluge

^lan 231. Za dodatne usluge akcionarskom dru{tvu koje su akcionari po statutu du`ni da izvr{e, ispla}ena naknada ne mo`e pre}i vrednost usluga.

15.10. Upis u knjigu akcionara i pravo uvida

^lan 232. (1) Akcija se upisuje u knjigu akcionara.

(2) Kod akcija na ime akcionarom se u odnosu prema akcionarskom dru{tvu smatra onaj ko je kao akcionar upisan u knjigu akcionara.

(3) Svaki akcionar ima pravo uvida u knjigu akcionara.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog -lana primenjuju se i na privremene akcije.

15.11. Ograni-enje prenosa akcija na ime

^lan 233. (1) Prenos akcija na ime akcionarskog dru{tva -ije se akcije ne prodaju i ne kupuju na berzi statutom se mo`e usloviti saglasno{}u uprave ili pravom pre-e kupovine od ostalih akcionara ili dru{tva.

(2) Odredba stava 1. ovog -lana primenjuje se i na privremene akcije.

15.12. Akcije s vi{e vlasnika

^lan 234. (1) Vi{e lica mogu biti vlasnici jedne akcije.

(2) Vlasnici iz stava 1. ovog -lana -ine prema akcionarskom dru{tvu jednog akcionara i svoja prava vr{e preko zajedni-kog punomo}nika, a za obaveze koje terete akcionare odgovaraju solidarno.

(3) U knjigu akcionara upisuju se akcije iz stava 1. ovog -lana i ime zajedni-kog punomo}nika.

15.13. Amortizacija akcija na ime

^lan 235. (1) Ako se akcija na ime ili privremena akcija uni{ti ili nestane, mo`e se oglasiti neva`enom i izdati nova akcija, u skladu sa saveznim zakonom kojim se ure|uju hartije od vrednosti.

(2) Ako kuponi za dividende glase na ime, ogla{avanjem akcije ili privremene akcije neva`enom prestaje i zahtev iz kupona za dividende koje jo{ nisu utvr|ene

15.14. Ogla{avanje akcija neva`enom

^lan 236. (1) Ako je sadr`aj akcije postao neta-an zbog statusnih promena akcionarskog dru{tva, kao i u drugim slu-ajevima. dru{tvo me`e da ogalsi akcije neva`enom i da postoje}im akcionarima izda ((tampa) nove akcije u zamenu za postoje}e.

(2) U slu-aju iz stava 1. ovog -lana akcionarsko dru{tvo javnim pozivom, koje objavljuje dva puta u razmaku od 30 dana, poziva akcionare na podno{enje akcija, uz upozorenje da }e nepredate akcije biti ogla{ene neva`enom i poni{tene.

(3) Predate akcije akcionarsko dru{tvo poni{tava uz izdavanje novih a nepredate akcije ogal{ava neva`enom i poni{tava uz dozvolu suda.

15.15. Zamena o{te}enih akcija i spajanje i deljenje akcija

^lan 237. (1) Ako je akcija ili privremena akcija toliko o{te}ena da vi{e nije primerena za promet, a njen sadr`aj jo{ -itljiv, njen imalac mo`e zahtevati da mu

akcionarsko društvo, na njegov trošak, izda novu akciju, uz povraćaj i ponižanje stare akcije.

(2) Akcije i privremene akcije mogu se, na zahtev i otkupu imao, spojiti u jednu akciju ili više akcija, odnosno podeliti na više akcija, s tim da nominalna vrednost novih izdatih akcija ne bude manja od nominalne vrednosti akcija određene serije. Akcije koje se spajaju ili dele predaju se akcionarskom društvu i ponižavaju.

16. Povlačenje i ponižanje akcija

Član 238. (1) Statutom akcionarskog društva mogu se predvideti slučajevi kad društvo može povući i ponižati izdate akcije.

(2) Povlačenje akcija moguće je samo ako je bilo predviđeno statutom pre upisa akcija (prinudno povlačenje akcija).

(3) Odluku o smanjenju osnovnog kapitala u slučaju iz stava 1. ovog člana donosi skupština akcionara.

(4) Izuzetno od odredaba st. 1. i 2. ovog člana, akcionarsko društvo može, saglasno u akcionara, odnosno akcionara određene klase akcija, i se akcije povlačenje, povući akcije i kad to nije bilo predviđeno statutom.

(5) Povlačenjem akcija ne sme se povrediti princip ravnopravnosti akcionara.

(6) Povlačenje akcija ne može se izvršiti suprotno odredbama ovog zakona o o-uvanju i smanjenju osnovnog kapitala.

17. Sticanje i rešavanje sopstvenih akcija

17.1. Zabrana upisa sopstvenih akcija

Član 239. (1) Akcionarsko društvo ne može upisivati sopstvene akcije.

(2) Zavisno društvo i društvo koje je u vlasništvu drugog društva ne može upisivati akcije matičnog društva, odnosno tog društva iznad iznosa utvrdjenih ovim zakonom.

(3) Ako je treće lice prilikom osnivanja ili povećanja osnovnog kapitala, suprotno odredbama ovog zakona, preuzelo akcije za račun akcionarskog društva iz st. 1. i 2. ovog člana, smatra se da ih je preuzelo za svoj račun, s tim da to lice ne stiče nikakva prava dok ne preuzme akcije za svoj račun.

17.2. Direktno sticanje sopstvenih akcija

Član 240. (1) Akcionarsko društvo može sticati sopstvene akcije samo:

1) ako je sticanje akcija neophodno da bi se sprečila znatna šteta za društvo;

2) ako akcije treba da se ponude za otkup zaposlenima u društvu, drugim zainteresovanim licima ili povezanim društvima;

3) ako je sticanje akcija besplatno;

4) na osnovu pravnog sledbeništva.

(2) Ukupni nominalni iznos akcija stečenih za namene iz tač. 1. i 2. stava 1. ovog člana ne može biti veći od 10% osnovnog kapitala.

(3) Sopstvene akcije mogu se sticati samo ako je uplaćen njihov celokupan nominalni ili viši emisijski iznos.

(4) Akcionarsko društvo je obavezno da akcije otkupljene u smislu tač. 1. i 2. stava 1. ovog člana otuži u roku od godinu dana od dana sticanja, odnosno da akcije iz tačke 2. stava 1. ovog člana o ponudi zaposlenima na otkup u roku od godinu dana od dana sticanja, kao i da akcije stečene u skladu sa tač. 3. i 4. stava 1. ovog člana otuži u roku od tri godine od dana sticanja.

(5) Ako se sopstvene akcije ne otuže u skladu sa odredbama stava 4. ovog člana, akcionarsko društvo je obavezno da ih u skladu sa odredbama ovog zakona povuče i poniži.

(6) Sopstvene akcije ne daju akcionarskom društvu druga prava.

17.3. Sticanje sopstvenih akcija preko trećeg lica

Član 241. (1) Lice koje posluje u svoje ime, a za račun akcionarskog društva, može sticati akcije društva pod istim uslovima pod kojima, u skladu sa članom 240. ovog zakona, društvo stiče sopstvene akcije.

(2) Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se u slučaju ako akcije matičnog društva stiče zavisno društvo ili društvo u kome drugo društvo ima većinski akcijski kapital, kao i ako te akcije stiče treće lice koje posluje u svoje ime, a za račun zavisnog društva, odnosno društva u kome drugo društvo ima većinski akcijski kapital.

(3) Treće lice iz st. 1. i 2. ovog člana dužno je da akcije prenese u svojину akcionarskog društva za račun ih je steklo, uz naknadu protivvrednosti.

17.4. Uzimanje sopstvenih akcija u zalogu

Član 242. (1) Odredbe ovog zakona o direktnom sticanju sopstvenih akcija, odnosno preko trećeg lica shodno se primenjuju i na uzimanje sopstvenih akcija u zalogu.

(2) Uzimanje sopstvenih akcija u zalogu suprotno odredbi stava 1. ovog člana ništavo je.

17.5. Posebno pravilo za jedno-lano društvo

Član 243. (1) Jedno-lano akcionarsko društvo ne može sopstvene akcije otkupiti, ni povla-iti, niti uzimati u zalogu.

(2) Jedno-lano akcionarsko društvo može sticati sopstvene akcije besplatno i na osnovu pravnog sledbeništva.

18. Pravni rešim pojedinih poslova

18.1. Ništavi poslovi

Član 244. (1) Pravni posao koji je predmet davanje avansa ili kredita, odnosno obezbeđenje avansa ili kredita od strane akcionarskog društva radi sticanja akcija društva ništav je.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na pravne poslove finansijskih organizacija, kao ni na sticanje sopstvenih akcija akcionarskog društva radi njihove prodaje zaposlenima u društvu ili zaposlenima u povezanim društvima, ako društvo raspolaže rezervama koji mogu služiti za ove namene.

(3) Pravni posao između akcionarskog društva i trećeg lica po kome bi to lice imalo pravo da stiče akcije društva za račun društva ili zavisnog društva ili društva u kome drugo društvo ima većinski kapital ništavo je ako društvo stekne akcije u suprotnosti odredbama ovog zakona.

18.2. Konverzija kredita u osnovni kapital

Član 245. (1) Ako je akcionar dao akcionarskom društvu kredit pod uslovima nepovoljnijim od uobičajenih uslova, ne može od društva zahtevati povraćaj kredita u stečajnom postupku ili u postupku prinudnog poravnanja.

(2) Ako je treće lice, u slučaju iz stava 1. ovog člana, umesto nekog od akcionara dalo kredit, a akcionar mu dao obezbeđenje, za vraćanje kredita, to lice može u slučaju ili u postupku prinudnog poravnanja zahtevati samo isplatu za iznos koji nije dobilo na ime obezbeđenja za vraćanje kredita.

(3) Odredbe iz st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na druge pravne poslove akcionara ili trećeg lica ako ti pravni poslovi predstavljaju obezbeđenje kredita.

18.3. Vraćanje kredita pre otvaranja stečaja

Član 246. (1) Ako je akcionarsko društvo, u slučajevima iz člana 245. ovog zakona, vratilo kredit u poslednjoj godini pre otvaranja stečaja, akcionar koji je primio isplatu kredita, odnosno koji je dao obezbeđenje mora društvu naknaditi vraćeni iznos kredita. Obaveza akcionara postoji samo do vrednosti obezbeđenja u vreme vraćanja kredita, a

prestaje ako su predmeti koji su poveriocu slu`ili kao obezbe|enje stavljeni na raspolaganje dru{tvu radi namirenja.

(2) Odredba stava 1. ovog -lana primenjuje se i na druge pravne poslove akcionara ili tre}eg lica ako ti pravni poslovi predstavljaju obezbe|enje kredita.

19. Zamenljive i participativne obveznice

^lan 247. (1) Obveznice -ijim se imaocima garantuje pravo na pretvaranje u akcije ili pravo pre-e kupovine akcija (zamenljive obveznice) i obveznice -ijim se imaocima prava vezuju i za dividende akcionara (paricipativne obveznice) izdaju se na osnovu odluke skup{tine.

(2) Skup{tina mo`e ovlastiti upravu za izdavanje obveznica iz stava 1. ovog -lana najdu`e na pet godina. Odluku o izdavanju obveznica iz stava 1. ovog -lana uprava prijavljuje sudu koji vodi registar, radi upisa i objavljivanja.

(3) Participativne obveznice mogu davati prioritetno pravo na u-e{}e u dobiti, kao i prioritetne participativne akcije.

(4) Akcionari akcionarskog dru{tva imaju pravo pre-e kupovine zamenljivih obveznica i paricipativnih obveznica, shodno pravu pre-e kupovine akcionara na nove akcije.

20. Organi akcionarskog dru{tva

^lan 248. (1) Organi akcionarskog dru{tva koje se osniva bez upu}ivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija su skup{tina i direktor, a u slu-ajevima propisanim ovim zakonom — upravni odbor i nadzorni odbor.

(2) Organi akcionarskog dru{tva koje se osniva upu}ivanjem javnog poziva za upis i uplatu akcija su skup{tina, upravni odbor i direktor, a u slu-ajevima propisanim ovim zakonom — i nadzorni odbor.

(3) Poslove skup{tine i direktora u jedno-lanom akcionarskom dru{tvu obavlja vlasnik, ako odlukom o osnivanju nije druk-ije odre|eno.

(4) U jedno-lanom akcionarskom dru{tvu odluke koje se donose u vr{enju funkcija upravljanja dru{tvom upisuju se u knjigu odluka.

(5) Odluke iz stava 4. ovog -lana koje nisu upisane u knjigu odluka ne proizvode pravno dejstvo.

(6) U knjigu odluka iz stava 4. ovog -lana upisuju se:

1) odluke o usvajanju godi{njih ra-unovodstvenih iskaza i izve{taja o poslovanju;

2) odluke o raspodeli dobiti i pokri}u gubitaka;

3) odluke o pove}anju i smanjenju osnovnog kapitala;

4) investicione odluke;

5) odluke o statusnim promenama, promeni oblika i prestanku akcionarskog dru{tva;

6) druge odluke zna-ajne za vr{enje funkcija upravljanja dru{tvom.

(7) Knjiga odluka vodi se uredno. Podaci upisani u knjigu odluka ne smeju se menjati niti brisati.

21. Skup{tina akcionara

21.1. Delokrug

^lan 249. (1) Skup{tina akcionara, pored delokruga iz -lana 61. ovog zakona, odlu-uje i o:

1) promeni prava vezanih za pojedine klase i vrste akcija;

2) ostvarivanju zahteva akcionarskog dru{tva prema -lanovima uprave, nadzornog odbora ili akcionarima u vezi s naknadom {tete pri osnivanju dru{tva ili vo|enju poslova;

3) zastupanju dru{tva u sudskim postupcima protiv -lanova uprave.

(2) O pitanjima iz delokruga upravnog odbora skup{tina mo`e odlu-ivati samo na njegov zahtev.

21.2. Sazivanje skupštine

^lan 250. (1) Skupština se saziva najmanje jedanput godi{nje (redovna).

(2) Skupštinu saziva upravni odbor, a u slu-ajevima utvr|enim ovim zakonom — nadzorni odbor i akcionari.

(3) Sazivanje skupštine objavljuje se najmanje 21 dan pre odr`avanja, na na-in odre|en statutom.

(4) Akcionari s akcijama na ime i akcionari koji su dali akcije na -uvanje kod akcionarskog dru{tva pozivaju se na skupštinu i posebnim pozivom.

(5) Statutom akcionarskog dru{tva mo`e se utvrditi da se u-e}e na skupštini i ostvarivanje prava glasa akcionara iz stava 4. ovog -lana mo`e usloviti prijavom najmanje tri dana pre odr`avanja skupštine i deponovanjem akcija, odnosno potvrda na donosioca.

21.3. Zaštita prava manjinskih akcionara

^lan 251. (1) Akcionari koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statusom odre|eni manji deo mogu od upravnog odbora zahtevati sazivanje skupštine, uz navo|enje razloga za sazivanje skupštine i pitanja o kojima bi skupština trebalo da odlu-uje.

(2) Ako upravni odbor, po pismenom zahtevu akcionara iz stava 1. ovog -lana, ne sazove skupštinu u roku od 15 dana od dana podno{enja zahteva, skupštinu mogu sazvati ti akcionari.

(3) Ako se skupština ne sastane u roku od 15 dana po zahtevu iz st. 1. i 2. ovog -lana, u daljem roku od 15 dana skupštinu mo`e sazvati nadzorni odbor.

(4) Na sazivanje skupštine iz st. 2. i 3. ovog -lana shodno se primenjuju odredbe -lana 250. ovog zakona.

(5) Ako se skupština ne odr`i ni po zahtevu iz stava 3. ovog -lana, akcionarsko dru{tvo akcionarima iz stava 1. ovog -lana otkupi}e akcije, na njihov zahtev, u skladu s odredbama ovog zakona.

21.4. Dnevni red

^lan 252. (1) Dnevni red skupštine objavljuje se istovremeno sa sazivanjem skupštine, na na-in utvr|en statutom.

(2) Za svaku ta-ku dnevnog reda o kojoj skupština odlu-uje, uz objavljeni dnevni red prila`u se predlozi odluka.

(3) Ako skupština odlu-uje o izmeni statuta, u objavljenom dnevnom redu nazna-uje se mesto gde se nalazi tekst statuta koji se menja.

(4) Na pitanja akcionara u vezi s dnevnim redom, postavljeno u pismenom obliku najmanje osam dana pre odr`avanja skupštine, uprava akcionarskog dru{tva obavezna je da akcionaru da pismeni odgovor, u skladu s poslovnikom o radu skupštine.

(5) Akcionar koji ima ili predstavlja najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statutom odre|en manji deo, u roku od osam dana od dana sazivanja skupštine mo`e od upravnog odbora pismeno zahtevati da uvrsti odre|eno pitanje u dnevni red skupštine, uz navo|enje razloga.

(6) Ako upravni odbor ne postupi po zahtevu akcionara iz stava 5. ovog -lana i u roku od osam dana od dana prijema zahteva to ne objavi na isti na-in kao i oglas o sazivanju skupštine, na zahtev akcionara u-ini}e to nadzorni odbor, u roku od tri dana od dana podno{enja zahteva nadzornom odboru, a ako on nije obrazovan ili ako ne uvrsti to pitanje u dnevni red, to mo`e u-initi skupština na zahtev akcionara iz stava 5. ovog -lana.

(7) Skupština se mo`e odr`ati i bez propisnog sazivanja i objavljivanja dnevnog reda ako joj prisustvuju svi akcionari s pravom glasa i ako se ni jedan akcionar tome ne protivi.

21.5. Posebna obaveštenja

^lan 253. (1) Uprava, u roku od osam dana od dana objavljivanja saziva skupštine, obaveštava o tome lica koja zastupaju akcionare, kao i udruženja akcionara koji su na poslednjoj sednici skupštine ostvarivali glasačka prava za akcionare ili su zahtevali izveštaj o sazivu skupštine, kao i članove nadzornog odbora.

(2) Lice koje zastupa akcionare (punomoćnik, depozitar akcija) bez odlaganja obaveštava o tome upravu akcionarskog društva.

(3) Ako lice koje zastupa akcionare na sednici skupštine ostvaruje pravo glasa za akcionare, saopštava akcionarima svoje predloge za ostvarivanje glasačkog prava po pojedinim tačkama dnevnog reda, pri čemu je dužno da postupa u interesu akcionara. Ako akcionari licu koje ih zastupa ne daju uputstva za ostvarivanje glasačkog prava, to lice je glasačko pravo po pojedinim tačkama dnevnog reda ostvarivati vodećim interesu akcionara.

(4) Odredba stava 3. ovog člana primenjuje se i na udruženja akcionara na koja su akcionari ugovorom u pismenoj formi preneli ostvarenje svih ili određenih glasačkih prava po svojim akcijama.

21.6. Spisak učesnika

^lan 254. (1) Na sednici skupštine sastavlja se spisak prisutnih i zastupanih akcionara i njihovih punomoćnika, uz naznačenje nominalne vrednosti i klase akcija, kao i broja glasova koji im na osnovu tih akcija pripadaju.

(2) Spisak se sastavlja na osnovu podnesenih akcija ili potvrda o njima, odnosno na osnovu ovlašćenja.

(3) Ako je licu koje zastupa akcionare, odnosno udruženju akcionara dato ovlašćenje za ostvarivanje prava glasa, u spisku se naznačava nominalna vrednost i klasa akcija za koje su dobili ovlašćenje.

(4) Spisak učesnika daje se na uvid prisutnim akcionarima i njihovim zastupnicima pre glasanja.

21.7. Zapisnik

^lan 255. (1) U zapisniku se navodi naročito: mesto i dan održavanja skupštine, dnevni red, lično ime zapisničara, rezultat glasanja, konstatacija predsedavajućeg o donošenju odluke i izdvojena mišljenja pojedinih akcionara.

(2) Svaka odluka skupštine unosi se u zapisnik.

(3) Uz zapisnik se prilažu spisak učesnika i dokazi o sazivanju skupštine.

(4) Zapisnik potpisuju predsedavajući skupštine i zapisničar.

(5) Akcionari i druga lica koja imaju pravni interes imaju pravo pregleda zapisnika na način utvrđen poslovnikom o radu skupštine.

21.8. Kворum i odlučivanje

^lan 256. (1) Skupština može odlučivati ako su prisutni ili su predstavljeni akcionari koji imaju više od polovine ukupnog broja glasova.

(2) Ako se skupština nije mogla održati zbog nedostatka kvoruma iz stava 1. ovog člana, ponovo se saziva s istim dnevnim redom, na način određen statutom.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, skupština može odlučivati ako su prisutni akcionari s više od trećine ukupnog broja glasova, ako statutom nije drukčije određeno.

(4) O izmenama statuta skupštine odlučuje većina od ukupnog broja glasova akcionara s pravom glasa, ako statutom nije drukčije određeno.

(5) Skupština odlučuje tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala, statusnim promenama, izboru i opozivu članova upravnog odbora, predsednika i članova nadzornog odbora, revizora i likvidatora, promeni oblika i prestanku akcionarskog društva i raspodeli dobiti, ako statutom nije predviđeno da se te odluke donose drugom većinom.

(6) O drugim pitanjima iz svog delokruga skupština odlučuje većinom glasova prisutnih akcionara, ako ovim zakonom ili statutom nije drukčije određeno.

(7) Za punova`nost odluke kojom se akcionarima nala`u dodatne obaveze, odnosno smanjuju prava utvr`ena u skladu s ovim zakonom, statutom i odlukom o izdavanju akcija potrebna je saglasnost akcionara na koje se ta odluka odnosi, osim ako ovim zakonom nije druk-ije propisano.

(8) Odredba stava 7. ovog -lana primenjuje se i na dono`enje odluke o ograni-enju prenosa akcija na ime ili privremenioh akcija ako to ograni-enje nije predvi`eno statutom, odnosno odlukom o njihovom izdavanju.

21.9. Na-in glasanja

^lan 257. (1) Skup{tina, po pravilu, odlu-uje javnim glasanjem.

(2) Skup{tina mo`e odlu-ivati tajnim glasanjem o izboru i opozivu -lanova organa akcionarskog dru{tva i o pojedinim pitanjima kad to zahtevaju akcionari s najmanje desetinom osnovnog kapitala dru{tva.

21.10. Pravo glasa

^lan 258. (1) Akcionar pravo glasa ostvaruje li-no ili preko punomo}nika.

(2) Ako akcionar pravo glasa ostvaruje preko punomo}nika, punomo}nik ne mo`e biti -lan uprave, izvr{nog odbora direktora i nadzornog odbora.

(3) Punomo}je se, po pravilu, daje za jednu skup{tinu, a va`i i za ponovnu skup{tinu.

(4) Odsutni akcionar mo`e glasati pismeno, na na-in utvr`en statutom.

(5) Pravo glasa po akcijama datim na plodou`ivanje, zalogu ili -uvanje ima akcionar, a plodou`ivalac, zalo`eni poverilac ili -uvar — samo na osnovu posebnog ovla{`enja akcionara.

(6) Na-in ostvarivanja prava glasa bli`e se ure|uje poslovnikom o radu skup{tine.

21.11. Isklju-enje prava glasa

^lan 259. Akcionar ne mo`e glasati u skup{tini kad se odlu-uje:

1) o oslobol`anju od obaveza i odgovornosti tog akcionara;

2) o priznavanju pogodnosti akcionara na ra-un akcionarskog dru{tva;

3) o utvr`ivanju zahteva koje dru{tvo ima u odnosu na tog akcionara;

4) o pokretanju ili odustajanju od spora protiv tog akcionara;

5) u drugim slu-ajevima kad taj akcionar ima interese protivan interesu dru{tva (klauzula konfliktnosti interesa).

21.12. Prioritetne akcije bez prava glasa i specijalna skup{tina

^lan 260. (1) Prioritetne akcije bez prava glasa obezbe|uju sva druga prava koja ima akcionar.

(2) Ako prioriteta dividenda nije u celini ispla}ena u roku od dve godine od statutom utvr`enog roka za isplatu dividende, akcionari imaju pravo glasa dok se taj iznos ne isplati.

(3) Za punova`nost odluke skup{tine o ograni-enju, smanjenju ili ukidanju prioriteta prava potrebna je saglasnost akcionara.

(4) Saglasnost iz stava 3. ovog -lana akcionari s prioriteta akcijama daju na zasedanju kome prisustvuju akcionari koji poseduju vi`e od polovine nominalne vrednosti prioriteta akcija (specijalna skup{tina). Sazivanje i odlu-ivanje specijalne skup{tine utvr|uje se statutom.

(5) Ako je prioriteta pravo u raspodeli dobiti ukinuto u skladu s odredbama ovog -lana, prioriteta akcije obezbe|uju pravo glasa.

22. Upravni odbor i direktor (uprava)

22.1. Izbor i sastav upravnog odbora

^lan 261. (1) Upravni odbor se sastoji od najmanje tri -lana.

(2) ^lanovi upravnog odbora mogu se birati iz reda akcionara akcionarskog dru{tva i zaposlenih u dru{tvu, kao i iz reda lica izvan dru{tva.

(3) Statutom akcionarskog dru{tva mo`e se predvideti da akcionari dru{tva koji imaju manjinski udeo u dru{tvu mogu imati -lana upravnog odbora.

(4) ^lan upravnog odbora iz stava 3. ovog -lana ulazi u broj -lanova koje bira skup{tina dru{tva.

22.2. Zamenici i kooptiranje

^lan 262. (1) Statutom akcionarskog dru{tva mo`e se predvideti postojanje zamenika -lanova upravnog odbora.

(2) Ako izme|u dve skup{tine mesto -lana upravnog odbora ostane upra`njeno, a statutom akcionarskog dru{tva nije predvi`eno postojanje zamenika, upravni odbor mo`e izvr{iti kooptiranje, ali ne vi{e od tre}ine -lanova.

(3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na -lanove upravnog odbora shodno se primenjuju i na zamenike -lanova upravnog odbora.

22.3. Opoziv

^lan 263. (1) Skup{tina akcionarskog dru{tva mo`e opozvati -lana upravnog odbora pod uslovima utvr`enim statutom.

(2) ^lan upravnog odbora koji je opozvan bez osnovanog razloga ima pravo na naknadu {tete u skladu sa ugovorom.

22.4. Odlu-ivanje

^lan 264. (1) Upravni odbor odlu-uje ako je prisutno vi{e od polovine -lanova.

(2) Upravni odbor donosi odluke ve}inom glasova prisutnih -lanova, ako statutom nije druk-ije predvi`eno.

(3) U slu-aju jednake podele glasova, glas predsednika je odlu-uju}i, ako statutom nije druk-ije predvi`eno.

(4) Dono{enje odluka upravnog odbora pismeno, telefonski, telegrafski ili kori{enjem drugih tehni-kih sredstava, na na-in utvr`en statutom, dozvoljeno je ako se tome ne protivi ni jedan -lan upravnog odbora.

(5) Odredbe -lana 259. ovog zakona o isklju-enju prava glasa akcionara u skup{tini shodno se primenjuju i na isklju-enje prava glasa -lana upravnog odbora prilikom odlu-ivanja u upravnom odboru.

22.5. Delokrug direktora

^lan 265. Pored poslova iz -lana 63. ovog zakona, direktor obavlja i druge poslove koji saveznim zakonom, statutom ili drugim op{tim aktima akcionarskog dru{tva nisu stavljani u delokrug drugih organa dru{tva.

22.6. Poveravanje ovla{jenja

^lan 266. (1) Statutom akcionarskog dru{tva mo`e se predvideti da upravni odbor mo`e obavljanje odre|enih poslova iz svog delokruga poveriti direktoru, odnosno predsedniku upravnog odbora.

(2) Pravo na obavljanje poslova iz stava 1. ovog -lana mo`e se opozvati u svako doba.

(3) Direktor, odnosno predsednik upravnog odbora je obavezan da u roku utvr`enom statutom podnosi upravnom odboru izve{taj o obavljanju poslova iz stava 1. ovog -lana

22.7. Izvršni odbor direktora

^lan 267. (1) Statutom akcionarskog dru{tva mo`e se predvideti posrtojanje izvr{nog odbora direktora.

(2) Izvr{ni odbor direktora je pomo`ni i izvr{ni organ direktora.

(3) ^lanovi izvr{nog odbora direktora postavljaju se i razre{avaju na na-in utvr|en statutom.

(4) ^lanovi izve{nog odbora direktora akcionarskog dru{tva mogu biti izabrani za -lanove upravnog odbora, s tim {to broj tih -lanova ne mo`e pre}i tre}inu -lanova upravnog odbora.

22.8. Dominacija interesa dru{tva

^lan 268. ^lanovi uprave i izvr{nog odbora direktora vr{e svoje funkcije u interesu akcionarskog dru{tva i u vo|enju poslova postupaju s pa`njom dobrog privrednika.

22.9. Stimulacija -lanova uprave

^lan 269. (1) Statutom se mo`e utvrditi da se -lanovima uprave za njihov rad obezbedi stimulativna naknada.

(2) Stimulativna naknada ispla}uje se u skladu s odlukom skup{tine.

22.10. Na-elo za primanja -lanova uprave

^lan 270. Pri odre|ivanju primanja -lanova uprave (zarada, naknade tro{kova i druga pla}anja), skup{tina vodi ra-una o tome da ta primanja budu u srazmeri sa zadacima -lanova uprave i finansijskim stanjem akcionarskog dru{tva.

22.11. Sticanje i povra}aj ispla}enih primanja

^lan 271. (1) Ako se posle odre|ivanja primanja -lanova uprave pogor{a finansijsko stanje akcionarskog dru{tva, skup{tina ima pravo da smanji ranije utvr|ena primanja.

(2) U slu-aju ste-aja akcionarskog dru{tva, -lanovi uprave, na zahtev akcionara i poverilaca dru{tva, du`ni su da vrate primanja po osnovu stimulativne naknade ispla}ene u poslednjoj godini.

22.12. Posebna odgovornost -lanova uprave

^lan 272. (1) ^lanovi uprave du`ni su da akcionarskom dru{tvu naknade {tetu ako su suprotno ovom zakonu:

1) vratili uloge akcionarima;

2) platili kamate ili dividende akcionarima;

3) upisivali, sticali, uzimali u zalog ili povla-ili sospstvene akcije dru{tva ili drugog dru{tva;

4) izdavali akcije pre ukupnog pla}anja nominalnog ili vi{eg emisionog iznosa;

5) podelili imovinu dru{tva;

6) izvr{ili pla}anje kad nastane plate`na nesposobnost dru{tva ili njegova prezadu`enost;

7) izdali akcije kod uslovnog pove}anja kapitala u suprotnosti s odre|enom namenom ili pre ukupnog pla}anja njihove protivvrednosti.

(2) Zahteve akcionarskog dru{tva za naknadu {tete prema -lanovima uprave mogu da ostvaruju i poverioci dru{tva ako ih dru{tvo ne mo`e isplatiti, kao i akcionari, u skladu s ovim zakonom.

22.13. Ugovor sa -lanom uprave

^lan 273. Pored prava i obaveza koje -lan uprave akcionarskog dru{tva ima po ovom zakonu, druga prava i obaveze mogu se odrediti ugovorom izme|u -lana uprave i dru{tva, u skladu sa statutom.

23. Nadzorni odbor

23.1. Sastav i izbor

^lan 274. (1) Nadzorni odbor sastoji se najmanje od tri -lana.

(2) ^lanove nadzornog odbora bira skup{tina iz reda akcionara akcionarskog dru{tva i drugih lica izvan dru{tva, osim -lanova koji su predstavnici zaposlenih u skladu s ovim zakonom.

(3) Statutom dru{tva mo`e se predvideti i postojanje zamenika -lana nadzornog odbora.

23.2. Odlu-ivanje

^lan 275. (1) Nadzorni odbor mo`e odlu-ivati ako na sednici prisustvuje najmanje dve tre}ine -lanova, a odluka donosi ve}inom glasova prisutnih -lanova.

(2) Dono{enje odluka nadzornog odbora pismeno, telefonski, telegrafski ili kori{enjem drugih tehni-kih sredstava, na na-in utvr|en statutom, dozvoljeno je ako se tome ne protivi ni jedan -lan nadzornog odbora.

23.3. Opoziv

^lan 276. Na opoziv -lana nadzornog odbora shodno se primenjuju odredbe -lana 263. ovog zakona koje se odnose na opoziv -lana upravnog odbora akcionarskog dru{tva.

23.4. Ostvarivanje delokruga

^lan 277. Poslove iz svog delokruga nadzorni odbor obavlja na sopstvenu inicijativu ili na zahtev akcionara s najmanje desetinom osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva, kao i na zahtev poverilaca dru{tva -ija potra`ivanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala.

23.5. Poseban delokrug

^lan 278. (1) ^lanovi nadzornog odbora mogu prisustvovati skup{tini i u-estvovati u raspravi na skup{tini akcionara bez prava glasa.

(2) Nadzorni odbor je obavezan da sazove skup{tinu akcionara u slu-ajevima utvr|enim ovim zakonom, odnosno statutom.

(3) U poslovima koji se zaklju-uju s -lanovima uprave i izvr{nog odbora direktora, kao i u sporovima koji se vode protiv -lana uprave i izvr{nog odbora direktora akcionarsko dru{tvo zastupa imenovani -lan nadzornog odbora.

(4) Nadzorni odbor ima pravo pregleda poslovnih knjiga i dokumentacije dru{tva, na na-in utvr|en statutom.

23.6. Kontrola zakonitosti rada uprave

^lan 279. (1) Akcionar koji ima ili predstavlja najmanje desetinu osnovnog kapitala ili statutom odre|eni manji deo mo`e pimeniti zahtevati od nadzornog odbora da izvr{i kontrolu zakonitosti rada uprave, uz navo|enje razloga.

(2) Ako nadzorni odbor ne postupi po zahtevu iz stava 1. ovog -lana u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, akcionar iz stava 1. ovog -lana mo`e se, po isteku tog roka, obratiti skup{tini akcionara.

23.7. Naknada i odgovornost

^lan 280. (1) ^lanovima nadzornog odbora mo`e se obezbediti naknada za njihov rad u srazmeri sa zadacima -lanova nadzornog odbora i s finansijskim stanjem akcionarskog dru{tva, u skladu sa statutom ili odlukom skup{tine.

(2) Na postupanje i odgovornost -lana nadzornog odbora shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o odgovornosti -lanova upave.

24. Povećanje osnovnog kapitala

24.1. Povećanje kapitala novim ulozima

24.1.1. U s l o v i

^lan 281. (1) Osnovni kapital akcionarskog dru{tva pove}ava se izdavanjem novih akcija po osnovu novih uloga.

(2) Ako postoji vi{e klasa akcija, a povećanjem osnovnog kapitala menjaju se utvr|ena prava akcionara odre|ene klase akcija, za punova`nost odluke skup{tine potrebna je saglasnost akcionara te klase, koja se daje u skladu s ovim zakonom.

(3) Akcionarsko dru{tvo mo`e pove}ati svoj osnovni kapital ako je nominalna vrednost svih ranije upisanih akcija u celini upla}ena, osim u slu-ajevima iz -lana 192. stav 2. ovog zakona, u slu-aju spajanja dru{tva, kao i u slu-aju povećanja osnovnog kapitala nenov-anim ulogom.

(4) Akcionarsko dru{tvo koje objavljuje javni poziv za upis i uplatu akcija (prospekt) mo`e pove}ati osnovni kapital uz odobrenje nadle`nog saveznog organa, u skladu s odredbama saveznog zakona kojim se ure|uju hartije od vrednosti.

24.1.2. P r i j a v a o d l u k e

^lan 282. (1) Odluka o povećanju osnovnog kapitala upisuje se u registar.

(2) Uz prijavu za upis odluke iz stava 1. ovog -lana prila`e se izve{taj ovla}enog procenjiva-a o proceni uloga u stvarima i pravima.

24.1.3. S h o d n a p r i m e n a

^lan 283. Odredbe ovog zakona o javnom pozivu za upis i uplatu akcija, uplati i uno{enju uloga, upisnicama, proceni nenov-anih uloga, izve{taju o ulozima u stvarima i pravima, vi{ku upisanih akcija, neuspelom upisu, raspolaganju uplatama, li{enju prava iz akcija, zabrani osloba|anja pla}anja i zabrani vra}anja uloga i odgovornosti shodno se primenjuju i na povećanje osnovnog kapitala.

24.1.4. P r i o r i t e t n o p r a v o

^lan 284. (1) Akcionar ima pravo pre-e kupovine akcija iz novih emisija srazmerno nominalnoj vrednosti akcija, na na-in utvr|en statutom.

(2) Vlasnici obveznica koje daju pravo pre-e kupovine akcija mogu to pravo ostvariti pre akcionara iz stava 1. ovog -lana.

(3) Prava iz st. 1. i 2. ovog -lana mogu se isklju-iti ili ograni-iti odlukom o povećanju osnovnog kapitala u skladu s ovim zakonom, osim u slu-aju iz -lana 192. stav 2. ovog zakona.

24.1.5. U p i s p o v e } a n j a i p o - e t a k v a ` e n j a

^lan 285. (1) Iznos povećanog osnovnog kapitala prijavljuje se radi upisa u registar u roku od 15 dana od dana sprovo|enja odluke o povećanju kapitala.

(2) Upis povećanja osnovnog kapitala objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ" u roku od 15 dana od upisa u registar.

(3) Povećanje osnovnog kapitala punova`no je od dana upisa u registar.

(4) Na upis povećanja osnovnog kapitala u registar shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o upisu u registar osnivanja akcionarskog dru{tva.

24.1.6. Z a b r a n a i z d a v a n j a a k c i j a

^lan 286. Akcije i privremene akcije ne mogu se izdavati pre upisa u registar povećanja osnovnog kapitala novim ulozima. Nove akcije i privremene akcije izdate pre upisa u registar ni{tave su, a za {tetu iz takvog izdavanja imaocima akcija solidarno odgovaraju izdavaoci.

24.2. Uslovno pove}anje osnovnog kapitala

24.2.1. O s n o v i

^lan 287. (1) Uslovno pove}anje kapitala mo`e se vr{iti radi:

- 1) garantovanja prava imaocima obveznica koje se mogu pretvoriti u akcije;
- 2) garantovanja prioriternih prava akcionarima za kupovinu novih akcija u zamenu za pretvaranje u ulog nov-anih potra`ivanja koja im pripadaju po osnovu u-e}a u dobiti;
- 3) ostvarivanja prava poverilaca za konverziju potra`ivanja u ulog.

(2) Nominalni iznos uslovnog pove}anja kapitala ne mo`e biti ve}i od polovine osnovnog kapitala koji postoji u vreme odlu-ivanja o uslovnom pove}anju kapitala.

24.2.2. P r i j a v a o d l u k e

^lan 288. (1) Odluka o uslovnom pove}anju kapitala upisuje se u registar u roku od 15 dana od dana dono{enja odluke o uslovnom pove}anju kapitala.

(2) Uslovno pove}anje osnovnog kapitala objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ" u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

24.2.3. Z a b r a n a i z d a v a n j a a k c i j a

^lan 289. Na izdavanje akcija i privremenih akcija po osnovu uslovnog pove}anja kapitala primenjuje se odredba -lana 286. ovog zakona.

24.2.4. P r i j a v a i z d a v a n j a a k c i j a

^lan 290. (1) Sudu koji vodi registar prijavljuje se, u roku od 15 dana od dana usvajanja godi{njeg obra-una za prethodnu godinu, ukupan iznos za koji su izdate akcije u prethodnoj poslovnoj godini na osnovu zamene obveznica koje se mogu pretvoriti u akcije, odnosno ostvarivanja prioriternog prava akcionara na kupovinu novih akcija.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog -lana prila`e se izjava direktora da su akcije izdate za namene odre`ene u odluci o uslovnom pove}anju kapitala.

24.3. Ovla}eni kapital

^lan 291. (1) Statutom, odnosno odlukom skup{tine mo`e se ovlastiti uprava da, u roku od pet godina od dana upisa akcionarskog dru{tva u registar, izdavanjem novih akcija pove}a osnovni kapital do odre`enog iznosa (ovla}eni kapital), a najvi{e do polovine osnovnog kapitala koji postoji u trenutku davanja ovla}enja.

(2) Statutom, odnosno odlukom skup{tine mo`e se utvrditi da se akcije ovla}enog kapitala izdaju samo zaposlenima u akcionarskom dru{tvu i povezanim dru{tvima.

24.4. Pove}anje osnovnog kapitala iz rezervi dru{tva

24.4.1. U s l o v i

^lan 292. Skup{tina mo`e, posle usvajanja ra-unovodstvenih iskaza za prethodnu godinu, odlu-iti da se osnovni kapital pove}a pretvaranjem raspolo`ivih rezervi i neraspore|ene dobiti u osnovni kapital.

24.4.2. P r e t v a r a n j e r e z e r v i i n e r a s p o r e | e n e d o b i t i u o s n o v n i k a p i t a l

^lan 293. (1) Rezerve akcionarskog dru{tva, u delu koji prema{uje desetinu osnovnog kapitala ili statutom utvr|en ve}i deo, kao i neraspore|ena dobit mogu se pretvoriti u osnovni kapital.

(2) Rezerve akcionarskog dru{tva i neraspore|ena dobit ne mogu se pretvoriti u osnovni kapital ako dru{tvo ima gubitak.

24.4.3. U p i s p o v e } a n j a i p o - e t a k v a ` e n j a o d l u k e

^lan 294. (1) Uz prijavu odluke o pove}anju osnovnog kapitala za upis u registar prila`u se bilans stanja na osnovu kog je kapital pove}an, s mi{ljenjem rezerva, i poslednji godi{nji bilans uspeha. Uz prijavu odluke podnosi se i potvrda uprave da od

dana usvajanja bilansa do dana podno{enja prijave nije do{lo do smanjenja imovine koje bi spre-avalo pove}anje osnovnog kapitala, odnosno do povrede prava akcionara.

(2) Odluku iz stava 1. ovog -lana sud upisuje u registar ako od sastavljanja ra-unovodstvenog iskaza na kome se zasniva pove}anje kapitala do podno{enja prijave nije proteklo vi{e od {est meseci.

(3) Pri upisu u registar odluke iz stava 1. ovog -lana navodi se da je kapital pove}an iz rezervi, odnosno neraspore|ene dobiti akcionarskog dru{tva.

(4) Pove}anje osnovnog kapitala punova`no je od dana upisa odluke o pove}anju osnovnog kapitala u registar.

(5) Nove akcije smatraju se upla}enim u potpunosti.

(6) Pove}anje osnovnog kapitala objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ", u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

24.4.4. P r i n c i p s r a z m e r n o s t i

^lan 295. (1) Akcionarima pripadaju nove akcije srazmerno nominalnoj vrednosti akcija akcionarskog dru{tva koje imaju.

(2) Odluka skup{tine donesena suprotno odredbi stava 1. ovog -lana ni{tava je.

24.4.5. P o z i v a k c i o n a r i m a

^lan 296. (1) Posle upisa odluke o pove}anju osnovnog kapitala u registar, uprava akcionarskog dru{tva objavljuje poziv akcionarima da podignu nove akcija. U pozivu se navodi:

1) iznos za koji je osnovni kapital pove}an;

2) srazmera novih i ranijih akcija;

3) upozorenje da dru{tvo ima pravo da na tro{kove akcionara proda akcije koje nisu preuzete u roku od godinu dana od dana objavljivanja poziva, posle trostrukog objavljivanja upozorenja s najmanje jednomese-nim razmacima.

(2) Po isteku godine dana od dana poslednjeg objavljivanja upozoravanja iz stava 1. ovog -lana, akcionarsko dru{tvo prodaje nepreuzete akcije na tro{ak akcionara, po zvani-noj berzanskoj ceni, odnosno ceni na javnoj licitaciji ako ne postoji berzanska cena.

24.4.6. Z a b r a n a i z d a v a n j a a k c i j a

^lan 297. Na izdavanje akcija i privremenih akcija po osnovu pove}anja osnovnog kapitala i sredstava akcionarskog dru{tva primenjuje se odredba -lana 286. ovog zakona.

24.5. D e l i m i - n o u p l a } e n e a k c i j e

24.5.1. P r a v a a k c i o n a r a

^lan 298. (1) Nominalni iznos osnovnog kapitala pove}ava se za iznos delimi-no upla}enih akcija, a za iznos pove}anja osnovnog kapitala pove}ava se nominalna vrednost postoje}ih akcija ili se izdaju nove privremene akcije.

(2) Pravo u-e{ja u dobiti i pravo glasa po osnovu delimi-no upla}enih akcija pove}anjem osnovnog kapitala novim ulozima ili uslovnim pove}anjem ostvaruje se srazmerno visini uplata.

24.5.2. P o s e b n o p r a v i l o z a a k c i j e i z s r e d s t a v a d r u { t v a

^lan 299. (1) Akcionari s novim akcijama iz sredstava akcionarskog dru{tva u-estvuju u dobiti cele poslovne godine u kojoj je donesena odluka o pove}anju osnovnog kapitala, ako tom odlukom nije druk-ije odre|eno.

(2) Odlukom o pove}anju osnovnog kapitala mo`e se odrediti da akcionari iz stava 1. ovog -lana u-estvuju u dobiti i poslednje poslovne godine koja je prethodila godini u kojoj je donesena odluka o pove}anju osnovnog kapitala.

24.6. Ništavost odluka

^lan 300. Odluke o pove}anju osnovnog kapitala novim ulozima, uslovnom pove}anju i pove}anju iz sredstava akcionarskog dru{tva ni{tave su ako se nastalo pove}anje ne prijavi za upis u registar u roku od tri meseca od dana pove}anja.

25. Posebno pravilo za jedno-lano dru{tvo

^lan 301. Ako se u jedno-lanom akcionarskom dru{tvu pove}a osnovni kapital ulozima novih akcionara, dru{tvo nastavlja sa radom kao akcinarsko dru{tvo, u skladu s odredbama ovog zakona, {to se upisuje u registar.

26. Za{tita prava akcionara

^lan 302. Me|usobni odnosi akcionara u pogledu u-e{ja u upravljanju i u strukturi osnovnog kapitala mogu se menjati samo primenom pravila ovog zakona o pove}anju, odnosno smanjenju osnovnog kapitala.

27. Raspodela dobiti po osnovu dru{tvenog kapitala

^lan 303. Pripadaju}a dobit po osnovu dru{tvenog kapitala u akcionarskom dru{tvu s me{ovitim kapitalom raspodeljuje se:

- 1) za pove}anje osnovnog kapitala i rezerve, u skladu s ovim zakonom i statutom;
- 2) zaposlenima, u skladu sa statutom i kolektivnim ugovorom.

28. Smanjenje osnovnog kapitala

28.1. Redovno smanjenje

28.1.1. U s l o v i

^lan 304. (1) Osnovni kapital akcinarskog dru{tva mo`e se smanjiti odlukom skup{tine, s tim {to je, ako ima vi{e klasa akcija, a tom odlukom se menjaju utvr|ena prava akcionara odre|ene klase, za dono{enje odluke neophodna saglasnost akcionara te klase, data u skladu s ovim zakonom.

(2) Osnovni kapital mo`e se smanjiti smanjivanjem nominalne vrednosti akcija ili smanjenjem broja akcija.

28.1.2. P r i j a v a i o b r a z o v a n j e o d l u k e

^lan 305. (1) Odluka o smanjenju osnovnog kapitala prijavljuje se radi upisa u registar.

(2) Odluka o smanjenju osnovnog kapitala objavljuje se dva puta u razmaku od 30 dana, s pozivom poveriocima da prijave svoja potra`ivanja.

28.1.3. Z a { t i t a p r a v a p o v e r i l a c a

^lan 306. (1) Poverioci koji prijave svoja potra`ivanja najdocnije u roku od 30 dana od dana drugog objavljivanja odluke o smanjenju osnovnog kapitala imaju pravo na isplatu dospelih potra`ivanja, odnosno obezbe|enje nedospelih potra`ivanja.

(2) Pla}anje akcionarima, odnosno osloba|enje od obaveza daljih uplata na osnovu smanjenja osnovnog kapitala ne mo`e se vr{iti pre isteka roka iz stava 1. ovog -lana ni pre isplate odnosno obezbe|enja poverilaca.

28.1.4. O g l a { a v a n j e a k c i j a n e v a ` e } i m

^lan 307. (1) Akcionarsko dru{tvo javnim pozivom poziva akcionare na podno{enje akcija radi spajanja ili promene nominalne vrednosti.

(2) Javni poziv objavljuje se dva puta u razmaku od 30 dana.

(3) Akcionari s akcijama na ime pozivaju se i li-no.

(4) Poziv na podno{enje akcija sadr`i i upozorenje da }e akcije biti oglasene neva`e}im ako se ne podnesu u redovnom ili naknadnom roku.

(5) Predate akcije koje se spoje uz izdavanje novih akcionarsko dru{tvo poni{tava, a nepredate oglasa`ava neva`e}im.

28.1.5. P r i j a v a

^lan 308. (1) Smanjenje osnovnog kapitala prijavljuje se za upis u registar.

(2) Smanjenje osnovnog kapitala ne mo`e se upisati u registar pre ispunjenja zahteva poverilaca iz -lana 306. ovog zakona.

(3) Smanjenje osnovnog kapitala objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ", u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

28.1.6. N a ~ e l o r a v n o p r a v n o s t i

^lan 309. (1) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala ne mo`e se povrediti princip ravnopravnosti akcionara.

(2) Pri smanjenju osnovnog kapitala prvo se povla-e i poni{tavaju sopstvene akcije akcionarskog dru{tva.

28.1.7. P r i m e n a o d r e d a b a n a s m a n j e n j e o s n o v n o g k a p i t a l a

^lan 310. Odredbe ovog zakona o minimalnoj nominalnoj vrednosti akcija i minimalnom osnovnom kapitalu primenjuju se i kad se smanjuje osnovni kapital.

28.2. P o j e d n o s t a v l j e n o s m a n j e n j e o s n o v n o g k a p i t a l a

^lan 311. (1) Smanjenje osnovnog kapitala radi pokrivanja gubitka ili prenosa sredstava u rezerve vr{i se po skra}enom postupku (pojednostavljeno smanjenje).

(2) Pojednostavljeno samnjenje osnovnog kapitala akcinarskog dru{tva vr{i se samo ako se prethodno obezbede sredstva za obavezne rezerve i ako ne postoji raspolo`iva dobit.

(3) Na smanjenje kapitala iz stava 1. ovog -lana shodno se primenjuju odredbe -lana 304. i 305. i -l. 307. do 310. ovog zakona.

28.3. S m a n j e n j e o s n o v n o g k a p i t a l a p o v l a - e n j e m a k c i j a

^lan 312. Ako se povla-enje akcija, u skladu sa -lanom 238. ovog zakona, vr{i na teret osnovnog kapitala, to povla-enje vr{i se primenom odredaba ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala.

28.4. P o - e t a k v a ` e n j a s m a n j e n j a o s n o v n o g k a p i t a l a

^lan 313. Smanjenje osnovnog kapitala po osnovu redovnog smanjenja, pojednostavljenog smanjenja ili povla-enja akcija punova`no je danom upisa odluke o smanjenju osnovnog kapitala u registar.

29. L i k v i d a c i j a a k c i o n a r s k o g d r u { t v a

29.1. R e d o v a n p o s t u p a k

29.1.1. O d l u k a

^lan 314. (1) Odluku o prestanku akcionarskog dru{tva likvidacijom u slu-ajevima iz -lana 100. stava 1. ta-. 2. do 4. ovog zakona donosi skup{tina, a u slu-aju iz ta-. 1, 5. i 6. tog stava — sud.

(2) Ako akcionarsko dru{tvo prestaje na osnovu odluke suda, likvidaciju sprovodi sud.

(3) Predlog za prestanak akcionarskog dru{tva likvidacijom mo`e podneti sudu i svaki akcionar koji ima ili predstavlja najmanje desetinu osnovnog kapitala.

(4) Odlukom skup{tine o prestanku akcionarskog dru{tva likvidacijom imenuje se jedan likvidator ili vi{e likvidatora i pozivaju se poverioci i akcionari s akcijama na donosioca da u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke prijave svoja potra`ivanja, odnosno deponuju svoje akcije ili potvrde o akcijama.

(5) Odluka iz stava 4. ovog -lana objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ" dva puta s razmakom od najmanje sedam a najvi{e 30 dana.

(6) Ako skupština nije imenovala likvidatora na zahtev akcionara koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala i poverilaca akcionarskog društva -ija potraživanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala, likvidatora imenuje sud.

29.1.2. U p i s i o b j a v a o d l u k e

^lan 315. (1) Odluka skupštine o prestanku akcionarskog društva likvidacijom i imenovanju likvidatora prijavljuje se sudu koji vodi registar u roku od tri dana od dana donošenja. Upis u registar te odluke objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ" dva puta s razmakom od najmanje sedam, a najviše 30 dana.

(2) Likvidator deponuje svoj potpis u sudu koji vodi registar.

29.1.3. O z n a k a u f i r m i

^lan 316. U firmu akcionarskog društva u likvidaciji upisuje se oznaka "u likvidaciji".

29.1.4. I z j a v a l i k v i d a t o r a

^lan 317. Likvidator daje na sudu pismenu izjavu kojom se obavezuje da je odgovorno i savesno obavljati sve poslove u vezi s likvidacijom akcionarskog društva.

29.1.5. O p o z i v l i k v i d a t o r a

^lan 318. (1) Organ koji je imenovao likvidatora može ga opozvati, odnosno razrešiti u svako doba.

(2) Na zahtev akcionara koji imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala akcionarskog društva ili na zahtev poverilaca društva -ija potraživanja iznose najmanje desetinu osnovnog kapitala, sud može razrešiti likvidatora.

29.1.6. O v l a { } e n j e l i k v i d a t o r a

^lan 319. Likvidator ima ovlaštenje stečajnog upravnika.

29.1.7. O d n o s l i k v i d a c i j e i s t e - a j a

^lan 320. Ako likvidator, na osnovu prijavljenih potraživanja poverilaca, utvrdi da imovina akcionarskog društva nije dovoljna za isplatu svih potraživanja poverilaca, s kamatom, duan je da odmah prekine postupak likvidacije i da podnese predlog za sprovođenje steaja.

29.1.8. B i l a n s i

^lan 321. (1) Likvidator sastavlja početni likvidacioni bilans stanja na početku likvidacije, a na kraju — završene raunovodstvene likvidacione iskaze.

(2) Ako se likvidacija sprovodi du`e od godinu dana, likvidator sastavlja raunovodstvene iskaze akcionarskog društva na kraju svake poslovne godine.

29.1.9. I z v e { t a j i p r e d l o g o d l u k e l i k v i d a t o r a

^lan 322. (1) Posle izmirenja poverilaca akcionarskog društva, likvidator priprema izveštaj o toku postupka likvidacije i predlog odluke o podeli imovine, ako odlukom o prestanku nije druk-ije odreeno.

(2) Organ koji je doneo odluku o prestanku, ako u toj odluci nije druk-ije odreeno, odlu-uje o prihvatanju izveštaja likvidatora i o predlogu odluke za podelu imovine.

(3) Ako je za usvajanje izveštaja i predloga iz stava 1. ovog -lana nadle`na skupština koja se ne sastane, odnosno nema kvorum ni posle dva saziva, smatra se da je predlog likvidatora usvojen.

29.1.10. P o d e l a i m o v i n e

^lan 323. (1) Posle izmirenja poverilaca akcionarskog društva i deponovanja iznosa spornih potraživanja, preostala imovina deli se izme|u akcionara srazmerno nominalnoj vrednosti akcionara. Akcije koje jo` nisu upla}ene upla}uju se u skladu s odlukom iz statuta, pre podele imovine, ako je to potrebno za izmirenje poverilaca društva.

(2) Likvidator ne može vršiti podelu preostale imovine akcionarima pre isteka roka od 30 dana od dana drugog objavljivanja poziva poveriocima da prijave svoja potraživanja.

(3) Posle završene podele imovine akcionarskog društva, likvidator podnosi sudu zahtev za brisanje društva iz registra, uz koji prilaže izveštaj o toku postupka likvidacije i izjavu da je sva imovina podeljena u skladu s odlukom o podeli.

29.1.11. O d g o v o r n o s t l i k v i d a t o r a

^lan 324. (1) Posle brisanja akcionarskog društva iz registra, radnje likvidatora ne mogu se pobijati.

(2) Likvidator odgovara poveriocima za naknadu štete prouzrokovane u postupku likvidacije njegovom krivicom. Pored likvidatora, solidarno su odgovorni i akcionari — do visine isplaćenih iznosa iz likvidacione mase. Ne smatra se štetom potraživanje poverioca koje nije blagovremeno prijavljeno u skladu s ovim zakonom, a likvidatoru nije bilo ili nije moglo biti poznato.

(3) Odbredba stava 2. ovog člana ne primenjuje se na štetu koju je likvidator prouzrokovao akcionarima, za koju odgovara po općtim pravilima o odgovornosti za naknadu štete.

(4) Potraživanje za naknadu štete prema likvidatoru zastareva u roku od jedne godine od dana brisanja akcionarskog društva iz registra.

(5) Ako ima više likvidatora, odgovaraju solidarno.

29.1.12. P o t r a ` i v a n j a a k c i o n a r a

^lan 325. (1) Akcionari mogu u postupku likvidacije ostvarivati svoja potraživanja iz pravnih poslova s akcionarskim društvom.

(2) Potraživanja po osnovu plaćenih uloga izmnruju se posle namirenja poverilaca i naknada troškova likvidacije.

29.1.13. D e p o n o v a n j e

^lan 326. (1) Ako se poveriocima, odnosno akcionarima ne mogu isplatiti njihova potraživanja, novčani iznos za isplatu deponije se kod suda, a stvari se predaju javnom skladištu, na šest meseci.

(2) Istekom roka iz stava 1. ovog člana, deponovan iznos, odnosno iznos dobijen prodajom uskladištenih stvari ustupa se nadležnom organu jedinice lokalne samouprave u kojoj je akcionarsko društvo koje je brisano imalo sedište, ako odlukom o podeli imovine nije drukčije određeno.

29.1.14. N a k n a d a l i k v i d a t o r u

^lan 327. (1) Likvidator ima pravo na naknadu troškova i na naknadu za svoj rad iz imovine akcionarskog društva. Visinu naknade određuje skupština akcionara, a u slučaju imenovanja likvidatora od strane suda — sud.

(2) Naknada za rad i naknada troškova likvidatoru isplaćuje se posle namirenja poverilaca, a pre deobe imovine akcionarima.

29.1.15. ^ u v a n j e p o s l o v n i h k n j i g a

^lan 328. (1) Poslovne knjige akcionarskog društva i dokumentacija o postupku likvidacije predaju se na čuvanje jednom od akcionara ili trećem licu. Poslovne knjige i dokumentacija čuvaju se u skladu s propisima o registraturskom materijalu i arhivskoj grafi.

(2) U registar se upisuje podatak o tome kod koga se čuvaju poslovne knjige i dokumentacija.

(3) Poverioci i akcionari imaju pravo uvida u poslovne knjige i dokumentaciju.

29.2. Skrajeni postupak

29.2.1. U s l o v i i p o s t p u c i

^lan 329. (1) Akcionarsko društvo može prestatu po skrajenom postupku likvidacije ako posle donošenja odluke o prestanku društva po tom postupku svi akcionari daju na

sudo overene izjave da su izmirene sve obaveze dru{tva prema poveriocima i da su regulisani svi odnosi sa zaposlenima.

(2) Akcionari odgovaraju solidarno za obaveze akcionarskog dru{tva tri godine od dana brisanja dru{tva iz registra.

(3) Sud mo`e tra`iti od akcionara dokaze o istinitosti izjave iz stava 1. ovog -lana kao i druge oblike obezbejenja za obaveze pla}anja.

29.2.2. Postupak protiv odluke o prestanku

^lan 330. (1) Akcionari, poverioci ili lica koja imaju pravni interes mogu protiv odluke o prestanku akcionarskog dru{tva po skra}enom postupku pokrenuti postupak pred sudom u roku od 15 dana od dana njenog objavljivanja.

(2) Sud poni{tava odluku o prestanku akcionarskog dru{tva po skra}enom postupku ako utvrdi da bi akcionari i poverioci bili o{te}eni tom odlukom.

(3) Sud mo`e prema okolnostima slu-aja, sprovesti postupak likvidacije ili imenovati likvidatora koji je da sprovede likvidaciju akcionarskog dru{tva po redovnom postupku u skladu s ovim zakonom.

(4) Poni{tajem odluke o prestanku akcionarskog dru{tva po skra}enom postupku izjave akcionara o preuzimanju odgovornosti za obaveze dru{tva ne proizvode pravno dejstvo.

(5) Poni{tajem odluke o prestanku akcionarskog dru{tva po skra}enom postupku objavljuje se.

29.2.3. Solidarna odgovornost akcionara

^lan 331. Akcionarsko dru{tvo koje prestaje po skra}enom postupku bri`e se iz registra, uz upisivanje u registar li-nih imena i adrese, odnosno firme i sedi{ta akcionara, s nazna-enjem njihove solidarne odgovornosti za obaveze dru{tva.

II. DRU{TVO S OGRANI^ENOM ODGOVORNO[]U

1. Pojam

^lan 332. (1) Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}u je dru{tvo koje, radi obavljanja delatnosti, osnivaju pravna ili fizi-ka lica koja ne odgovaraju za obaveze dru{tva, a snose rizik za poslovanje dru{tva do visine svog uloga. Ulozi -lanova dru{tva -ine osnovni kapital dru{tva.

(2) ^lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u sti-e udeo u dru{tvu srazmerno vrednosti uloga. Svaki -lan dru{tva mo`e imati samo jedan udeo, a jedan udeo mo`e imati vi`e glasova.

(3) Udeli ne mogu biti izra`eni u akcijama.

2. Osnivanje

^lan 333. (1) Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}u osniva se ugovorom o osnivanju, a ako ga osniva jedan osniva- — odlukom o osnivanju.

(2) Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}u ima statut.

(3) Dru{tvo s ograni-enom odgovorn{}u mo`e imati najvi`e 30 -lanova, osim ako su -lanovi dru{tva zaposleni u dru{tvu koji kupuje udele pod povla}enim uslovima u skladu sa zakonom.

3. Sadr`ina ugovora

^lan 334. (1) Ugovor o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u pored elemenata iz -lana 11. ovog zakona, sadr`i i odredbe o:

1) iznosu osnovnog kapitala i iznosu uloga pojedinih -lanova;

2) na-inu i vremenu uplate nov-anih uloga;

3) broju -lanova dru{tva i postupku odlu-ivanja u slu-aju jednake podele glasova;

4) imenovanju direktora i zasupnika dru{tva, a ako ima vi`e zastupnika — o na-inu posloводства, zastupanju i potpisivanju dru{tva.

(2) Ugovor o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću može sadržati i odredbe o:

- 1) novčanom ulozima i njihovoj vrednosti;
  - 2) drugim obavezama imovinske vrednosti koje terete članove (u daljem tekstu: sporedne obaveze) i visini ugovorne kazne koja se plaća u slučaju neispunjenja ili neurednog ispunjenja sporedne obaveze;
  - 3) ovlaštenju skupštine članova na propisivanje dopunskih uplata;
  - 4) isključenju prenosa udela i podele u slučaju pravnog sledbeništva i nasleđa;
  - 5) povlačenju udela;
  - 6) ograničenju prava zastupnika;
  - 7) drugim pitanjima značajnim za društvo.
- (3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na odluku o osnivanju jednočlanog društva s ograničenom odgovornošću.

4. Sadržina statuta

Član 335. Statut društva s ograničenom odgovornošću sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sedištu društva;
- 2) delatnosti društva;
- 3) ukupnom iznosu osnovnog kapitala, vrsti i visini uloga svakog člana i načinu upisa i uplate uloga;
- 4) deobiti dobiti i načinu snosjenja rizika i pokrića gubitaka;
- 5) izboru, opozivu i delokrugu organa društva;
- 6) zastupanju;
- 7) rezervama;
- 8) načinu promene oblika društva;
- 9) prestanku društva;
- 10) postupku izmene statuta;
- 11) drugim pitanjima značajnim za rad društva.

5. Osnovni kapital i ulozi

Član 336. (1) Novčani osnivački deo osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću ne može biti manji od 5.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate.

(2) Novčani osnivački ulog pojedinog člana ne može biti manji od 500 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate.

(3) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, ako su članovi društva s ograničenom odgovornošću lica koja kupuju udele pod povlaštenim uslovima u skladu s posebnim propisima, novčani ulog pojedinog člana može biti manji.

6. Uplata i unošenje uloga

Član 337. (1) Ulozi članova društva s ograničenom odgovornošću moraju biti u celini upisani do prijave upisa u registar.

(2) Ulozi u društvo s ograničenom odgovornošću ne mogu biti u radu i uslugama.

(3) Do upisa u registar uplaćuje se na privremeni račun kod ovlašćene banke najmanje 50% novčanog dela osnovnog kapitala, odnosno 50% novčanog uloga pojedinog člana, a ostatak se uplaćuje u roku od dve godine od dana registracije društva s ograničenom odgovornošću, saglasno ugovoru o osnivanju društva.

(4) Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, ako novčani deo osnovnog kapitala prelazi iznos od 15.000 SAD dolara u dinarskoj protivvrednosti po kursu na dan uplate, do upisa društva s ograničenom odgovornošću u registar uplaćuje se najmanje 20% tog iznosa.

(5) Članovi društva s ograničenom odgovornošću solidarno odgovaraju društvu i poveriocima društva za uplatu neuplaćenog dela uloga, odnosno za unošenje uloga u

stvarima i pravima. Odredbe ovog stava ne primenjuju se u slu-aju iz stava 3. -lana 336. ovog zakona.

(6) Na druga pitanja uplate i uno{enja uloga -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u koja nisu ure|ena ovim -lanom shodno se primenjuju odredbe -lana 194. -lana 198. st. 4. do 7. i odredbe -l. 223. do 227. ovog zakona.

7. Kongentnost odredaba o uplati uloga

^lan 338. Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u ne mo`e osloboditi -lana dru{tva, u celini ili delimi-no, obaveze uplate i uno{enja uloga i odgovornosti iz -lana 337. ovog zakona, niti odlo`iti izvr{enje obaveze.

8. Izve{taj o ulozima u stvarima i pravima

^lan 339. Na izve{taj o ulozima u stvarima i pravima dru{tva s ograni-enom odgovorno{u shodno se primenjuju odredbe -lana 200. ovog zakona.

9. Tro{kovi osnivanja

^lan 340. Na tro{kove osnivanja dru{tva s ograni-enom odgovorno{u shodno se primenjuju odredbe -lana 195. ovog zakona.

10. Posebna pravila za jedno-lano dru{tvo

^lan 341. Na jedno-lano dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u shodno se primenjuju odredbe -lana 196. ovog zakona.

11. Prijava za upis u registar

^lan 342. Na prijavu za upis u registar dru{tva s ograni-enom odgovorno{u shodno se primenjuju odredbe -l. 201. i 202. ovog zakona.

12. Knjiga -lanova dru{tva

^lan 343. (1) U dru{tvu s ograni-enom odgovorno{u vodi se knjiga -lanova dru{tva.
(2) U knjigu -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u unose se naro-ito:
1) ime i adresa, odnosno firma i sedi{te svakog -lana dru{tva;
2) visina osnovnog uloga svakog -lana dru{tva i iznos koji je uplatio;
3) izmene svih podataka koji se upisuju u knjigu -lanova dru{tva;
4) drugi podaci zna-ajni za -lanove dru{tva.
(3) Svaki -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mo`e da pregleda knjigu -lanova dru{tva, kao i spise i isprave na kojima se zasniva upis podataka, a druga zainteresovana lica — po prethodnom odobrenju dru{tva.

13. Pravni odnosi izme|u dru{tva i -lanova

13.1. Uno{enje uloga u imovinu dru{tva i sticanje udela

^lan 344. (1) Ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u -lanovi dru{tva ne mogu se osloboditi obaveze uno{enja uloga u imovinu dru{tva, osim u slu-aju primene pravila smanjnja imovine osnovnog kapitala.

(2) ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u svoju obavezu uno{enja uloga u imovinu dru{tva ne mogu prebiti svojim potra`ivanjem prema dru{tvu.

(3) Udeo koji se sti-e na osnovu uloga mo`e pripadati jednom licu ili ve}em broju lica.

(4) Ako su vi{e lica vlasnici jednog udela, ta lica se u odnosu na dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u smatraju jednim -lanom i svoja prava ostvaruju preko zajedni-kog predstavnika, a za obaveze koje terete -lana odgovaraju solidarno.

(5) ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u koji su vlasnici jednog udela mogu se sporazumeti da u odnosima izme|u njih na tom udelu u-estvuju prema jednakim ili razli-itim delovima.

(6) Pravne radnje dru{tva s ograni-enom odgovorno{u prema vlasnicima jednog udela dejstvuju prema svim vlasnicima tog udela i kad su izvr{ene samo prema jednom od njih.

(7) Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u mo`e -lanu dru{tva kao dokaz za udeo izdati potvrdu o udelu. Potvrda nema svojstvo hartije od vrednosti. Potvrda glasi na ime.

13.2. Sporedne -inidbe

^lan 345. ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mogu preuzeti obavezu ispunjenja i sporednih -inidbi.

13.3. Dopunske uplate

13.3.1. O s n o v

^lan 346. (1) Skup{tina -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mo`e utvrditi obavezu dopunskih uplata za -lanove dru{tva i visinu tih uplata ako je ugovorom o osnivanju dru{tva to predvi`eno.

(2) Dopunska uplata ne uve}ava ulog i udeo -lana, kao ni osnovni kapital.

(3) Dopunske uplate odre|uju se srazmerno ulozima.

(4) ^lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u ne mo`e obavezu dopunske uplate prebiti potra`ivanjem prema dru{tvu.

13.3.2. D o c n j a p r i d o p u n s k o j u p l a t i

^lan 347. Na docnju pri dopunskoj uplati shodno se primenjuju odredbe -lana 198. stav 5. ovog zakona o docnji pri pulati uloga, ako ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u nije druk-ije utvr`eno.

13.3.3. V r a } a n j e d o p u n s k i h u p l a t a

^lan 348. (1) ^lanovima dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mogu se vratiti dopunske uplate koje ne slu`e za pokri}e osnovnog kapitala u slu-aju gubitka, ali ne pre isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja odluke o vra}anju.

(2) Dopunske uplate izvr{ene na osnovu ugovora o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u ne mogu se vratiti pre uplate uloga.

(3) Vra}ene dopunske uplate smatraju se kao da nisu bile upla}ene.

13.4. Prenos udela

13.4.1. R e d o v a n p r e n o s

^lan 349. (1) Udeo se mo`e slobodno prenositi izme|u -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva. Saglasnost dru{tva pri prenosu udela potrebna je kad je -lan dru{tva preuzeo obavezu i na sporednu -inidbu.

(2) Ako -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u, pri prenosu udela, uz svoj udeo stekne jo{ jedan udeo ili vi{e udela, svi udeli spajaju se u jedan udeo.

(3) Udeo se mo`e preneti tre}em licu uz pravo pre-e kupovine ostalih -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u, odnosno dru{tva, u skladu sa statutom.

(4) Ako vi{e -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u izrazi volju za kupovinu udela, a ne do|e do sporazuma izme|u prenosioca udela i tih -lanova o visini dela udela koji }e kupiti svaki od njih, udeo }e se podeliti izme|u njih srazmerno visini njihovih udela u dru{tvu, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije utvr`eno.

(5) Ako -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u, odnosno dru{tvo ne izraze volju za kupovinu udela u roku od 30 dana od dana u-injene ponude o prodaji udela, udeo se mo`e preneti tre}em licu pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji za kupca.

13.4.2. P r e n o s u i z v r { n o m p o s t u p k u

^lan 350. (1) Ako se udeo -lana dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u prodaje u izvr{nom postupku, sud }e o dozvoli prodaje i proceni udela obavestiti -lanove dru{tva i dru{tvo.

(2) Ako u roku od 15 dana od dana prijema obave{tenja -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u i dru{tvo ne izraze volju za kupovinu udela, udeo }e se prodati u skladu s pravilima izvr{nog postupka.

13.4.3. P r e n o s u d e l a u s l u - a j u s m r t i i p r e s t a n k a - l a n a

^lan 351. (1) Smr}u ili prestankom -lana dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u udeo se prenosi na nasljednika ili pravnog sledbenika, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije utvr}eno.

(2) Ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u kojim se isklju-uje prenos udela utvr}uje se otkup udela od strane -lanova dru{tva ili dru{tva.

(3) Ako -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u ili dru{tvo ne otkupe udeo, udeo se povla-i uz naknadu njegove vrednosti, u skladu s odredbama ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva.

13.4.4. P o s l e d i c e p r e n o s a

^lan 352. (1) U slu-aju prenosa udela, za obaveze iz -lana odnosa dru{tva a ograni-enom odgovorno{ }u solidarno odgovaraju prenosilac i sticalac udela.

(2) Prenos udela povla-i izmenu ugovora o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u.

(3) Udeo se prenosi ugovorom u pismenoj formi.

(4) Sticalac udela obavezan je da prijavi dru{tvu s ograni-enom odgovorno{ }u promenu vlasnika i vreme promene radi upisa u knjigu -lanova dru{tva.

(5) Prenos udela ima pravno dejstvo prema dru{tvu s ograni-enom odgovorno{ }u od momenta upisa prenosa u knjigu -lanova dru{tva.

13.5. D e o b a u d e l a i p r e n o s d e l a u d e l a

^lan 353. (1) Udeo se mo`e podeliti u slu-aju nasle|ivanja, pravnog sledbeni{tva -lana i prenosa.

(2) Ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u mo`e se isklju-iti deoba udela, osim u slu-aju prenosa udela me|u -lanovima dru{tva.

(3) Na prenos dela udela shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o prenosu udela.

13.6. R a s p o d e l a d o b i t i

^lan 354. (1) ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u imaju pravo na udeo u dobiti utvr}enoj godi{njim bilansom, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije utvr}eno.

(2) Dobit se deli me|u -lanovima dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u srazmerno udelima, ako ugovorom o osnivanju dru{tva nije druk-ije utvr}eno.

(3) Na raspodelu dobiti -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u shodno se primenjuju odredbe -lana 229. ovog zakona.

13.7. O d g o v o r n o s t d r u { t v a p r e m a - l a n o v i m a

^lan 355. (1) Ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{ }u mo`e se predvideti obaveza dru{tva da u korist jednog -lana ili vi{e -lanova dru{tva ne{to u-ini, odnosno ne u-ini.

(2) Obaveza iz stava 1. ovog -lana ne mo`e biti u suprotnosti s odredbama ovog zakona o uplatama uloga i odgovornosti -lanova za uplatu uloga, kao i s odredbama ovog zakona o odr`avanju osnovnog kapitala.

13.8. Zabrana vraćanja uloga

^lan 356. Ulozi se ne mogu vratiti članovima društva s ograničenom odgovornošću, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

13.9. Vraćanje zabranjenih plaćanja

^lan 357. (1) ^lan društva s ograničenom odgovornošću dužan je da vrati društvu uloge i dividende koje mu je društvo isplatilo suprotno odredbama ovog zakona.

(2) Potraživanja iz stava 1. ovog člana mogu ostvarivati i poverioci društva s ograničenom odgovornošću ako im društvo ne izmiruje obaveze, kao i članovi društva u skladu s ovim zakonom, a u slučaju steaja — i steajni upravnik.

(3) Ako se od članova društva iz stava 1. ovog člana ne može zahtevati vraćanje isplaćenih iznosa, odnosno ako se ne može izvršiti naplata, za te iznose jemše ostali članovi srazmerno svojim udelima, a ako iznos ne može da se traži, odnosno naplati od pojedinog člana, raspodeljuje se na ostale članove srazmerno udelima.

(4) Zastarelost potraživanja iz st. 1. do 3. ovog člana teše od dana izvršenja nezakonitih isplata.

14. Pravni rešim pojedinih poslova

14.1. Ništavi poslovi

^lan 358. Na pravne poslove koji se odnose na avanse ili kredite koje društvo s ograničenom odgovornošću daje radi sticanja udela društva i na druge kreditne poslove shodno se primenjuju odredbe člana 244. ovog zakona.

14.2. Konverzija kredita u osnovni kapital

^lan 359. Na konverziju kredita člana društva s ograničenom odgovornošću u osnovni kapital shodno se primenjuju odredbe člana 245. ovog zakona.

14.3. Vraćanje kredita pre otvaranja steaja

^lan 360. Na vraćanje kredita članovima društva s ograničenom odgovornošću pre otvaranja steaja shodno se primenjuju odredbe člana 246. ovog zakona.

15. Sticanje i rešim sopstvenih udela

^lan 361. Na zabranu upisa sopstvenih udela, na direktno sticanje sopstvenih udela na sticanje sopstvenih udela preko trećih lica i na uzimanje sopstvenih udela u zalogu shodno se primenjuju odredbe čl. 239. do 243. ovog zakona.

16. Prestanak udela (povlačenje)

^lan 362. (1) Udeo prestaje ako je to predviđeno ugovorom o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću.

(2) Ugovorom o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću određuju se osnovi i postupak za prestanak udela.

(3) Udeo prestaje uz saglasnost članova društva s ograničenom odgovornošću, ako ugovorom o osnivanju društva nije drukčije utviđeno.

(4) ^lan društva s ograničenom odgovornošću koji je udeo prestao gubi prava i obaveze koje je imao po osnovu tog udela.

(5) Odredbe ovog člana ne iskljuuju primenu odredaba ovog zakona o smanjenju i oduvanju osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću.

17. Posebno pravilo za jednočlano društvo

^lan 363. (1) Jednočlano društvo s ograničenom odgovornošću ne može sticati sopstveni udeo, niti ga može povlačiti.

(2) Jednočlano društvo s ograničenom odgovornošću može sticati sopstvene udele besplatno i na osnovu pravnog sledbeništva.

18. Prioritetni udeli

^lan 364. (1) Na prioritetne udele shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o prioritetnim akcijama.

(2) Ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u ure|uju se prava -lanova dru{tva iz prioritetnih udela.

19. Organi dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u

^lan 365. (1) Organi dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u su direktor, upravni i nadzorni odbor u slu-ajevima propisanim ovim zakonom i skup{tina — ako je to predvi|enio ugovorom o osnivanju dru{tva.

(2) Poslove skup{tine i direktora u jedno-lanom dru{tvu s ograni-enom odgovorno{}u obavlja vlasnik, ako odlukom o osnivanju nije druga-ije odre|eno.

(3) U jedno-lano dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}u odluke koje se donose u vr{enju funkcija upravljanja dru{tvom upisuju se u knjigu odluka dru{tva.

(4) Odluke iz stava 3. ovog -lana koje nisu upisane u knjigu odluka ne proizvode pravno dejstvo.

(5) Na knjigu odluka dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u shodno se primenjuju odredbe -lana 248. st. 6. i 7. ovog zakona.

20. Skup{tina

20.1. Delokrug

^lan 366. Skup{tina dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u, pored delokruga iz -lana 61. ovog zakona, odlu-uje i o:

1) dopunskim uplatama;

2) vra}anju naknadnih dopunskih uplata;

3) deobi i prestanku udela;

4) ostvarivanju zahteva dru{tva prema -lanovima uprave ili -lanovima dru{tva u vezi s naknadom {tete nastale osnivanjem dru{tva ili vo|enjem poslova;

5) zastupanju dru{tva u sudskim i drugim postupcima protiv -lanova uprave.

20.2. Sazivanje skup{tine

^lan 367. (1) Skup{tinu saziva direktor, odnosno organ odre|en ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u.

(2) Skup{tinu mogu sazivati i -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u ili nadzorni odbor kad je to ovim zakonom predvi|eno.

(3) Skup{tina se obavezno saziva ako je prema bilansu dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u osnovni kapital bitnije smanjen.

20.3. Na-in sazivanja skup{tine

^lan 368. (1) Skup{tina se saziva pismenim pozivom. Pismeni poziv, sa dnevnim redom skup{tine, dostavlja se svim -lanovima dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u najdocnije sedam dana pre zasedanja skup{tine.

(2) Ako nije sazvana u skladu s odredbom stava 1. ovog -lana, skup{tina mo`e odlu-ivati ako su s tim saglasni svi -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u.

(3) Odredba stava 2. ovog -lana odnosi se i na odlu-ivanje o pitanjima koja nisu uvr{jena u predlog dnevnog reda, s tim da predlog za dopunu dnevnog reda bude dostavljen -lanovima skup{tine najdocnije tri dana pre zasedanja skup{tine.

20.4. Zastupanje -lana

^lan 369. (1) ^lana u skup{tini mo`e zastupati drugi ovla}eni -lan ili drugo ovla}eno lice.

(2) ^lanovi uprave, izvr{nog odbora, direktora i nadzornog odbora ne mogu zastupati druge -lanove u skup{tini dru{tva s ograni-enom odgovorno{}u.

20.5. Kvorum

^lan 370. (1) Skup{tina mo`e odlu-ivati ako su prisutni -lanovi koji imaju vi{e od polovine ukupnog broja glasova, ako ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u}, odnosno statutom za rad skup{tine nije predvi|ena druga kvalifikovana ve}ina.

(2) Ako se skup{tina nije mogla odr`ati zbog nedostatka kvoruma iz stava 1. ovog -lana, ponovo se saziva s istim predlo`enim dnevnim redom, u skladu sa ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u}, odnosno statutom.

20.5.1. O d l u - i v a n j e

^lan 371. (1) Skup{tina odlu-uje tro-etvrtinskom ve}inom glasova prisutnih -lanova o dono(enju i izmeni statuta, pove}anju i smanjenju osnovnog kapitala, statusnim promenama, promeni oblika i prestanku dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} i o raspodeli dobiti, ako ugovorom o osnivanju dru{tva, odnosno statutom nije predvi|eno da se te odluke donose drugom kvalifikovanom ve}inom.

(2) O drugim pitanjima iz svog delokruga skup{tina odlu-uje na na-in utvr|en ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u}, odnosno statutom.

(3) Za punova`nost odluke kojom se -lanovima dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} nala`u dodatne obaveze, odnosno smanjuju prava utvr|ena u skladu s ovim zakonom i ugovorom o osnivanju dru{tva potrebna je saglasnost svih -lanova dru{tva na koje se ta odluka odnosi, ako ovim zakonom nije druk-ije predvi|eno.

20.5.2. P r a v o g l a s a

^lan 372. (1) Svaki -lan, osim -lana s prioriternim udelom bez prava upravljanja, ima pravo glasa srazmerno svom udelu, s tim {to se ugovorom o osnivanju, odnosno statutom utvr|uje koliki ulog daje pravo na jedan glas.

(2) Ugovorom o osnivanju, odnosno statutom ne mo`e se odrediti da pojedini -lan ima ve}i broj glasova u odnosu na veli-inu udela. Pravo glasa pojedinih -lanova mo`e se ograni-iti, bez obzira na veli-inu udela.

20.5.3. G l a s a n j e p i s m e n i m p u t e m

^lan 373. Odsutni -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} mo`e glasati i pismeno, na na-in utvr|en statutom.

20.5.4. N a - i n g l a s a n j a

^lan 374. Na na-in glasanja -lanova skup{tine dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} shodno se primenjuju odredbe -lana 257. ovog zakona.

20.5.5. I s k l j u - e n j e p r a v a g l a s a

^lan 375. Na isklju-enje prava glasa -lana dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} u skup{tini shodno se primenjuju odredbe -lana 259. ovog zakona.

20.5.6. P r a v o m a n j i n s k i h - l a n o v a

^lan 376. (1) ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u} koji zajedno imaju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala ili ugovorom o osnivanju, odnosno statutom odre|en manji deo mogu zahtevati sazivanje skup{tine, uz navo|enje razloga za sazivanje skup{tine i pitanja o kojima bi skup{tina trebalo da odlu-uje.

(2) ^lanovi iz stava 1. ovog -lana mogu tra`iti da se odlu-ivanje o odre|enom pitanju stavi na dnevni red ve} sazvane skup{tine.

(3) ^lanovi iz stava 1. ovog -lana mogu, u skladu s ugovorom o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u}, odnosno statutom, sazvati skup{tinu ili staviti pitanje na dnevni red ako njihov zahtev iz st. 1. i 2. ovog -lana nije bio usvojen.

(4) Ako se skup{tina ne sastane u roku od 15 dana, po zahtevu -lanova iz stava 1. ovog -lana skup{tinu }e sazvati, u daljem roku od 15 dana, nadzorni odbor ako je obrazovan.

(5) Ako se skup{tina ne odr`i ni po zahtevu iz stava 4. ovog -lana, odnosno ako nije obrazovan nadzorni odbor, dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u} obavezno je da

-lanovima iz stava 1. ovog -lana na njihov zahtev otkupi udele, u skladu sa ovim zakonom.

20.5.7. Z a p i s n i k

^lan 377. Na zapisnik sa sednice skup{tine dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe -lana 255. ovog zakona.

21. Upravni odbor i direktor

^lan 378. Na upravni odbor i direktora dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o upravnom odboru i direktoru akcionarskog dru{tva.

22. Izvr{ni odbor direktora

^lan 379. Na izvr{ni odbor direktora dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o izvr{nom odboru direktora akcionarskog dru{tva.

23. Nadzorni odbor

^lan 380. Na nadzorni odbor dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o nadzornom odboru akcionarskog dru{tva.

24. Izmena ugovora o osnivanju dru{tva.

^lan 381. (1) Ugovor o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u menja se saglasno{}}u svih -lanova dru{tva, ako tim ugovorom nije druk-ije utvr|eno.

(2) Izmene ugovora o osnivanju dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u kojima se pove}avaju obaveze -lanova dru{tva utvr|ene ugovorom o osnivanju dru{tva ili kojima se utvr|uju nove obaveze -lanova vr{e se saglasno{}}u svih -lanova dru{tva.

25. Pove}anje osnovnog kapitala

^lan 382. (1) Osnovni kapital dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u pove}ava se izmenom ugovora o osnivanju dru{tva.

(2) ^lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u imaju pravo pre-e uplate odnosno uno{enja novih uloga u roku od 30 dana od dana izmene ugovora o osnivanju dru{tva, srazmerno ranijim udelima.

(3) Na druga pitanja pove}anja osnovnog kapitala dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o pove}anju osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva.

26. Smanjenje osnovnog kapitala

^lan 383. Na smanjenje osnovnog kapitala dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala akcionarskog dru{tva.

27. Za{tita prava -lana dru{tva i raspodela dobiti po osnovu dru{tvenog kapitala

^lan 384. Na me|usobne odnose -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{}}u u pogledu u-e{}}a u strukturi osnovnog kapitala prilikom pove}anja, odnosno smanjenja osnovnog kapitala i raspodelu dobiti po osnovu dru{tvenog kapitala shodno se primenjuju odredbe -l. 302. i 303. ovog zakona.

28. Shodna primena odredaba o jedno-lanom dru{tvu

^lan 385. Na jedno-lano dru{tvo s ograni-enom odgovorno{}}u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o jedno-lanom akcionarskom dru{tvu.

29. Prestanak dru{tva i -lanskog odnosa

29.1. Posebni slu-ajevi

^lan 386. Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u, pored slu-ajeva prestanka iz -lana 100. ovog zakona, prestaje, kad je to osniva-kim aktom utvr|eno, i smr}u ili prestankom -lana.

29.2. Istupanje -lana

^lan 387. (1) ^lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mo`e istupiti iz dru{tva iz opravdanih razloga, uz saglasnost ostalih -lanova dru{tva.

(2) Ako se -lanovi dru{tva s ograni-enom odgovorno{u ne saglase sa istupanjem -lana iz dru{tva, -lan koji istupa iz dru{tva mo`e protiv dru{tva pokrenuti postupak pred nadle`nim sudom.

(3) ^lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u koji istupa iz dru{tva ima pravo na naknadu prouzrokovane {tete.

29.3. Isklju-enje -lana

^lan 388. (1) Skup{tina -lanova dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mo`e, ve}inom od ukupnog broja glasova, isklju-iti pojedinog -lana iz dru{tva ako ne ispuni obaveze utvr|ene ugovorom o osnivanju dru{tva ili iz drugih opravdanih razloga.

(2) ^lan dru{tva iz stava 1. ovog -lana ne mo`e glasati o svom isklju-enju.

(3) Isklju-eni -lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u mo`e pokrenuti spor pred sudom u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke o isklju-enju iz dru{tva.

(4) Ako dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u ima dva -lana, jedan -lan dru{tva ne mo`e doneti odluku o isklju-enju drugog -lana.

(5) Dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u ima pravo na naknadu {tete prouzrokovane isklju-enjem -lana.

29.4. Zajedni-ke odredbe za istupanje i isklju-enje -lana

^lan 389. (1) ^lan dru{tva s ograni-enom odgovorno{u koji istupi iz dru{tva, odnosno isklju-eni -lan dru{tva ima pravo na naknadu procenjene vrednosti svog udela.

(2) ^lanstvo u dru{tvu s ograni-enom odgovorno{u prestaje dono{enjem pravosna`ne sudske odluke o isklju-enju ili istupanju, odnosno danom dono{enja odluke o istupanju, odnosno isklju-enju, ako spor nije pokrenut.

(3) Osniva-kim aktom, odnosno statutom dru{tva s ograni-enom odgovorno{u ne mogu se isklju-iti prava -lanova da istupe iz dru{tva, odnosno da isklju-e -lana iz dru{tva.

29.5. Prioritet povra}aja

^lan 390. U slu-aju likvidacije dru{tva s ograni-enom odgovorno{u, iz imovine dru{tva koja preostane posle namirenja poverilaca prvo se vra}aju dopunske uplate, a preostali deo se raspodeljuje me|u -lanovima dru{tva srazmerno njihovim udelima.

29.6. Shodna primena pravila akcionarskog dru{tva

^lan 391. Na likvidaciju dru{tva s ograni-enom odgovorno{u shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o likvidaciji akcionarskog dru{tva.

III. DRU[TVENO PREDUZE]E

1. Pojam

^lan 392. (1) Dru{tveno preduze}e je preduze}e koje u celini posluje dru{tvenim kapitalom.

(2) Dru{tveni kapital dru{tvenog preduze}a podeljen je na akcije ili udele odre|ene nominalne vrednosti i upisuje se u registar.

2. Organi

2.1. Vrste

^lan 393. (1) Organi dru{tvenog preduze}a su: skup{tina, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

(2) U dru{tvenom preduze}u koje ima do 50 zaposlenih ne bira se upravni odbor i nadzorni odbor, ako statutom, preduze}a nije druk-ije odre|eno.

(3) U dru{tvenom preduze}u u kome se ne bira upravni odbor i nadzorni odbor njihove funkcije vr{e se na na-in utvr|en statutom.

2.2. Skup{tina

^lan 394. (1) Skup{tinu dru{tvenog preduze}a -ine predstavnici zaposlenih.

(2) Skup{tinu dru{tvenog preduze}a koje ima delove -ine predstavnici zaposlenih u svim delovima.

(3) Statutom se utvr|uje broj -lanova, na-in izbora, mandat, sastav i odgovornost -lanova skup{tine.

(4) Skup{tina dru{tvenog preduze}a, po pravilu, odlu-uje javnim glasanjem.

(5) Skup{tina mo`e odlu-ivati tajnim glasanjem o izboru i opozivu -lanova organa dru{tvenog preduze}a.

(6) U dru{tvenom preduze}u s manje od 50 zaposlenih funkciju skup{tine vr{e svi zaposleni.

(7) Skup{tina dru{tvenog preduze}a odlu-uje ve}inom glasova svih -lanova, ako statutom nije predvi|ena druga kvalifikovana ve}ina.

(8) Skup{tina dru{tvenog preduze}a, pored delokruga iz -lana 61. ovog zakona, odlu-uje i o:

1) ostvarivanju zahteva prema -lanovima uprave i nadzornog odbora u vezi s naknadom {tete nastalom u vo|enju poslova, kao i zahtevima za poni{taj nezakonite odluke;

2) zastupanju dru{tvenog preduze}a u sudskim postupcima protiv -lanova uprave;

3) pitanjima iz delokruga upravnog odbora — samo na zahtev upravnog odbora.

2.3. Upravni odbor

^lan 395. (1) Upravni odbor dru{tvenog preduze}a bira skup{tina.

(2) ^lanovi upravnog odbora mogu se birati i iz reda stru-njaka izvan dru{tvenog preduze}a.

(3) Na upravni odbor dru{tvenog preduze}a shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o delokrugu i na-inu odlu-ivanja upravnog odbora, zamenicima, opozivu, isklju-enju prava glasa i odgovornosti -lanova upravnog odbora akcionarskog dru{tva.

2.4. Direktor

^lan 396. (1) Direktora dru{tvenog preduze}a bira i razre{ava upravni odbor.

(2) u dru{tvenom preduze}u u kome se ne obrazuje upravni odbor, direktora bira i razre{ava skup{tina.

(3) Ako direktor dru{tvenog preduze}a nije izabran, upravni odbor, odnosno skup{tina ako upravni odbor nije obrazovan, postavlja vr{ioca du`nosti direktora, s pravima, du`nostima i odgovornostima direktora, na period do godinu dana.

(4) Direktor dru{tvenog preduze}a vr{i svoje funkcije u interesu preduze}a.

(5) Pored delokruga utvr|enog u odredbama -lana 63. ovog zakona, direktor dru{tvenog preduze}a vr{i i druge poslove koji zakonom, statutom ili drugim op{tim aktom nisu stavljeni u delokrug skup{tine, upravnog odbora i nadzornog odbora.

(6) Direktor dru{tvenog preduze}a mo`e biti razre{en ako postoje gubici u poslovanju, ako prekr{i pravila klauzule konkurencije i pravila postupanja u slu-aju sukoba interesa s preduze}em, zbog nesposobnosti, kao i iz drugih razloga utvr|enih statutom.

2.5. Izvršni odbor direktora

^lan 397. (1) Statutom dru{tvenog preduze}a mo`e se predvideti postojanje izvr{nog odbora direktora.

(2) Izvr{ni odbor direktora je pomo`ni i izvr{ni organ direktora.

(3) ^lanovi izvr{nog odbora direktora postavljaju se i razre{avaju na na-in utvr|en statutom.

(4) ^lanovi izvr{nog odbora direktora mogu biti izabrani za -lanove upravnog odbora, s tim {to broj tih -lanova ne mo`e pre}i tre}inu -lanova upravnog odbora.

2.6. Nadzorni odbor

^lan 398. (1) Nadzorni odbor dru{tvenog preduze}a ima najmanje tri -lana.

(2) ^lanovi nadzornog odbora mogu se birati i iz reda stru-njaka izvan dru{tvenog preduze}a.

(3) Na nadzorni odbor dru{tvenog preduze}a shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o nadzornom odboru akcionarskog dru{tva.

3. Sadr`ina statuta

^lan 399. Statut dru{tvenog preduze}a sadr`i odredbe o:

- 1) firmi i sedi{tu preduze}a;
- 2) delatnosti preduze}a;
- 3) zastupanju;
- 4) na-inu raspore|ivanja dobiti i pokri}u gubitaka;
- 5) rezervama;
- 6) organima preduze}a i izboru, opozivu i delokrugu organa preduze}a;
- 7) op{tim aktima i na-inu njihovog dono{enja;
- 8) pravima, obavezama i odgovornostima organa preduze}a;
- 9) ovla{enjima delova preduze}a u pravnom prometu;
- 10) na-inu statusnih promena preduze}a;
- 11) za{titi `ivotne sredine;
- 12) drugim pitanjima zna-ajnim za rad i poslovanje preduze}a i za ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u preduze}u.

4. Posebne odredbe o upravljanju preduze}em u postupku promene vlasni{tva kapitala

^lan 400. (1) Upravljanje u preduze}u u postupku promene vlasni{tva kapitala vr{i se srazmerno strukturi osnovnog kapitala i upla}enom udelu, odnosno akcijama, ako zakonom nije druk-ije propisano.

(2) Statutom se utvr|uje broj -lanova, na-in izbora, mandat, na-in odlu-ivanja, sastav i odgovornost predstavnika dru{tvenog kapitala u skup{tini.

(3) U preduze}u iz stava 1. ovog -lana koje ima i dru{tveni kapital, dru{tveni kapital se iskazuje u akcijama ili udelima odre|ene nominalne vrednosti, koji nemaju status sopstvenih akcija, odnosno udela, u smislu ovog zakona.

IV. JAVNO PREDUZE]E

1. Pojam

^lan 401. (1) Javno preduze}e je preduze}e koje obavlja delatnost od op{teg interesa a koje osniva dr`ava, odnosno jedinica lokalne samouprave.

(2) Delatnost od op{teg interesa mogu obavljati i drugi oblici preduze}a utvr|eni ovm zakonom, deo preduze}a kao i preduzetnik.

(3) Osnivanje i poslovanje preduze}a iz st. 1. i 2. ovog -lana vr}e se u skladu s ovim zakonom i zakonom kojim se ure|uju uslovi i na-in obavljanja delatnosti od op{teg interesa.

2. Organi javnog preduze}a

^lan 402. (1) Organi javnog preduze}a su upravni odbor, nadzorni odbor i direktor. Statutom javnog preduze}a mo`e se utvrditi obrazovanje i izvr{nog odbora direktora.

(2) Upravni i nadzorni odbor, osim predstavnika zaposlenih, bira osniva-, odnosno vlkasnik.

(3) Direktora javnog preduze}a bira upravni odbor, ako osniva-kim aktom nije druk-ije odre|eno.

V. PREDUZE]E ZA ZAPO[LJAVANJE INVALIDA

1. Pojam

^lan 403. (1) Preduze}e koje u skladu sa zakonom obavlja profesionalnu rehabilitaciju ili koje zapo{ljava najmanje 40% invalida posluje kao preduze}e za zapo{ljavaanje invalida.

(2) Profesionalnu rehabilitaciju i zapo{ljavaanje invalida mo`e obavljati i deo preduze}a.

2. Primena

^lan 404. Na preduze}e iz ^lana 403. ovog zakona primenjuju se odredbe ovog zakona, ako zakonom nije druk-ije propisano.

DEO TRE]I

POVEZIVANJE PREDUZE]A

I. POVEZANA PREDUZE]A (GRUPACIJA PREDUZE]A)

1. Pojam

^lan 405. (1) Povezana preduze}a su:

- 1) mati-no i zavisno preduze}e (me{oviti holding, koncern);
- 2) preduze}e s uzajamnim u-e{em;
- 3) holding;

(2) Preduze}a se ne mogu povezivati u smislu odredaba stava 1. ovog ^lana ako je to povezivanje suprotno propisima o monopolima.

2. Mati-no i zavisno preduze}e

^lan 406. (1) Ako jedno preduze}e ima u drugom preduze}u ve}insko ili zna-ajno u-e{e kapitala ili ako na osnovu ugovora zaklju-enog s drugim preduze}em ima pravo da imenuje ve}inu ili najmanje ~etvrtinu ~lanova upravnog odbora tog drugog preduze}a, odnosno ima ve}inu ili najmanje ~etvrtinu glasova u skup{tini, to se preduze}e smatra mati-nim, a drugo preduze}e zavisnim.

(2) Mati-no preduze}e s ve}inskim u-e{em kapitala je preduze}e koje, neposredno ili posredno preko drugog preduze}a, na osnovu vi{e od 50% u-e{a u kapitalu drugog preduze}a ima vi{e od 50% glasova u skup{tini i pravo da imenuje vi{e od polovine ~lanova upravnog odbora tog drugog preduze}a (zavisnog preduze}a).

(3) Mati-no preduze}e sa zna-ajnim u-e{em kapitala je preduze}e koje, neposredno ili posredno preko drugog preduze}a, na osnovu u-e{a od najmanje 25% u kapitalu drugog preduze}a ima najmanje 25% glasova u skup{tini i pravo da imenuje najmanje 25% ~lanova upravnog odbora kod drugog preduze}a (zavisnog preduze}a).

(4) Neposredno u-e{e kapitala koji pripada mati-nom preduze}u ili drugom licu koje ga dr`i za njegov ra-un odre|uje se na osnovu odnosa nominalnog iznosa tog u-e{a prema ukupnom kapitalu zavisnog preduze}a.

(5) Pri određivanju u-e{a} iz stava 4. ovog -lana, od ukupnog kapitala zavisnog preduze}a oduzimaju se sopstvene akcije i udeli zavisnog preduze}a i akcije i udeli koje za ra-un zavisnog preduze}a dr`i tre}e lice.

(6) Posredno u-e{e} kapitala koji pripada mati-nom preduze}u obuhvata akcije i udele koji pripadaju preduze}u koje zavisi od njega ili koji pripadaju drugom licu za ra-un tog preduze}a ili za ra-un preduze}a koje zavisi od njega (zavisna preduze}a).

(7) Zavisno preduze}e mo`e u mati-nom preduze}u pribaviti akcije i udele i ostvariti svoje pravo glasa na osnovu akcija i udela kojima ve} raspola`e, shodno odredbama ovog zakona o preduze}u s uzajamnim u-e{em}.

(8) Sticanje zna-ajnog, ve}inskog i uzajamnog u-e{a} kapitala upisuje se u registar i objavljuje u "Slu`benom listu SRJ".

3. Preduze}e s uzajamnim u-e{em}

3.1. Pojam

^lan 407. Preduze}a sa uzajamnim u-e{em} kapitala su povezana preduze}a kod kojih svako preduze}e ima u-e{e} kapitala u drugom preduze}u.

3.2. Preduze}e s relativno istim u-e{em}

^lan 408. (1) Ako su me|usobna u-e{a} u kapitalu relativno ista, svako preduze}e smanji}e svoje u-e{e} u osnovnom kapitalu drugog preduze}a do 10%.

(2) Preduze}e je du`no da obavesti drugo preduze}a da je steklo vi{e od 10% u-e{a} u njegovom osnovnom kapitalu.

(3) Akcije i udeli koji prelaze 10% osnovnog kapitala drugog preduze}a moraju se otu|iti u roku od godine dana od dana poslatog obave{tenja o uzajamnom u-e{u}.

(4) Na osnovu akcija i udela koje preduze}e mora otu|iti ne mo`e se ostvariti pravo glasa.

3.3. Preduze}a sa ve}im u-e{em} jednog preduze}a

^lan 409. (1) Ako jedno preduze}e poseduje akcije ili udele koji -ine vi{e od 10% osnovnog kapitala drugog preduze}a, u-e{e} kapitala tog drugog preduze}a ne mo`e biti ve}e od 10% osnovnog kapitala prvog preduze}a.

(2) Preduze}e koje stekne u-e{e} kapitala u drugom preduze}u ve}e od 10% du`no je da o tome odmah obavesti to preduze}e.

(3) Od dana prijema obave{tenja, obave{teno preduze}e ne mo`e kupovati akcije ili udele preduze}a koje je steklo vi{e od 10% njegovog osnovnog kapitala.

(4) Ako obave{teno preduze}e poseduje akcije ili udele koji -ine vi{e od 10% osnovnog kapitala preduze}a od koga je primilo obave{tenje, sporazumom }e se urediti smanjenje u-e{a} kapitala jednog preduze}a najvi{e na 10% osnovnog kapitala drugog preduze}a.

(5) Ako se ne postigne sporazum iz stava 4. ovog -lana, preduze}e koje ima manji procenat u-e{a} kapitala u drugom preduze}u mora otu|iti svoje akcije ili udele do 10% osnovnog kapitala drugog preduze}a u roku od godine dana od dana poslatog obave{tenja.

(6) Na osnovu akcija i udela koji se moraju otu|iti saglasno stavu 5. ovog -lana ne mo`e se ostvariti pravo glasa.

4. Holding

^lan 410. (1) Holding je preduze}e koje ima u svojini akcije ili udele zavisnog preduze}a, a prvenstveno obavlja delatnost upravljanja, sticanja u-e{a} kapitala u drugom preduze}u putem akcija, udela ili zamenljivih obveznica (osnivanje, trajno ulaganje, kupovina, razmena), kao i delatnost raspolaganja tim hartijama.

(2) Holding se mo`e organizovati kao orta-ko dru{tvo, komanditno dru{tvo, akcionarsko dru{tvo, dru{tvo s ograni-enom odgovorno}u, dru{tveno preduze}e i javno preduze}e.

(3) Na odnose holdinga i zavisnih preduze}a shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o mati-nom i zavisnom preduze}u, kao i odredbe o preduze}u s uzajamnim u-e{em.

5. Zajedni-ka pravila za povezana preduze}a

5.1. Postupak sticanja zna-ajnog i ve}inskog u-e{a kapitala u akcionarskim dru{tvima s javnim upisom akcija

^lan 411. (1) U osnovanim akcionarskim dru{tvima s javnim upisom akcija zna-ajno, odnosno ve}insko u-e{e kapitala mo`e se pribaviti, neposredno ili preko tre}eg lica, upu}ivanjem javne ponude akcionarima dru{tva -ija se akcije kupuju i obave{tenja dru{tvu o nameri kupovine njegovih akcija.

(2) Ponuda za kupovinu akcija i obave{tenje dru{tvu o nameri kupovine objavljuje se u glasilu berze.

(3) Ponuda za kupovinu akcija mora se u-initi najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja obave{tenja iz stava 1. ovog -lana.

(4) Ponuda sadr`i vrstu, broj i cenu akcija koje se nameravaju kupiti, kao i rok vezanosti ponudom, koji ne mo`e biti kra}i od 21 dana.

(5) Podnosilac ponude, -ija je ponuda prihva}ena, du`an je da pribavi saglasnost nadle`nog saveznog organa u skladu sa saveznim zakonom kojim se ure}uju hartije od vrednosti.

(6) Pribavljeno zna-ajno i ve}insko u-e{e upisuje se u registar i objavljuje u glasilu berze.

(7) Pribavljanjem ve}inskog ili zna-ajnog u-e{a kapitala ne sme se povrediti princip ravnopravnosti akcionara iste klase.

(8) Pospupanjem protivno odredbama st. 1. do 7. ovog -lana ne mo`e se ostvariti pravo glasa po osnovu pribavljenog zna-ajnog ili ve}inskog u-e{a.

5.2. Odgovornost za {tetu

^lan 412. (1) Ako mati-no preduze}e dovede zavisno preduze}e u polo`aj da izvr{i za sebe {tetan pravni posao ili da na svoju {tetu ne{to u-ini ili propusti da u-ini, nadoknadi}e zavisnom preduze}u {tetu prouzrokovanu po tom osnovu.

(2) Zahtev za naknadu {tete iz stava 1. ovog -lana, u ime zavisnog preduze}a, mogu podneti i akcionari i -lanovi zavisnog preduze}a koji poseduju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala tog preduze}a ili statutom odre}eni manji deo, kao i poverioci preduze}a -ija potra}ivanja iznose vi{e od jedne desetine osnovnog kapitala zavisnog preduze}a.

(3) Pored mati-nog preduze}a, kao solidarni du`nici odgovaraju -lanovi uprave mati-nog preduze}a koji su zavisno preduze}e doveli u polo`aj da izvr{i za sebe {tetan pravni posao ili na svoju {tetu ne{to u-ini ili propusti da u-ini.

(4) Kao solidarni du`nici odgovaraju i -lanovi uprave zavisnog preduze}a ako su povredili svoje du`nosti, osim ako su postupali po uputstvima uprave mati-nog preduze}a.

5.3. Obaveze akcionara s ve}inskim u-e{em

^lan 413. (1) Akcionar koji, u skladu s odredbom -lana 411. ovog zakona, stekne ve}insko u-e{e kapitala izra`enog u akcijama s pravom glasa obavezan je da u roku od {est meseci od dana sticanja ve}inskog u-e{a, na zahtev bilo kog akcionara mati-nog, odnosno zavisnog preduze}a i po izboru tog akcionara:

1) kupi njegove akcije najmanje po istoj ceni po kojoj su kupljene akcije u postupku preuzimanja ve}inskog u-e{a; ili

2) zameni njegove akcije u zavisnom preduze}u za akcije mati-nog preduze}a; ili

3) pla}a akcionaru dividendu koja pripada akcionaru sa participativnim akcijama.

(2) Ostaviranjem prava akcionara iz stava 1. ovog -lana ne sme se povrediti princip ravnopravnosti akcionara iste klase, ni isklju-iti pravo akcionara na podizanje tu`be.

5.4 Solidarna odgovornost za obaveze

^lan 414. (1) Akcionar koji poseduje vi{e od 75% akcija zavisnog dru{tva odgovara neograni-eno solidarno za njegove obaveze (zavisno dru{tvo pod neposrednim upravljanjem).

(2) Sticanje u-e{a kapitala iz stava 1. ovog -lana upisuje se u registar i objavljuje u glasilu berze.

5.5. Prava akcionara

^lan 415. Akcionari zavisnog dru{tva pod neposrednim upravljanjem mogu u svako doba zahtevati od mati-nog dru{tva:

- 1) da im se plati dividenda koja pripada akcionaru sa participativnim akcijama; ili
- 2) da se njihove akcije kupe po berzanskoj ceni ili ceni javne licitacije ili po ceni koju odredi ve{tak; ili
- 3) da se njihove akcije zamene za akcije mati-nog dru{tva.

5.6. Prava poverilaca

^lan 416. Poverioci zavisnog akcionarskog dru{tva pod neposrednim upravljanjem -ija su nedospela potra`ivanja nastala pre objavljivanja obave{tenja i javne ponude za kupovinu akcija radi sticanja ve}inskog u-e{a kapitala mogu, u roku od 90 dana po objavljivanju sticanja u-e{a kapitala od preko 75%, zahtevati od mati-nog dru{tva obezbe|enje do iznosa svojih potra`ivanja.

6. Prinudni otkup ili zamena akcija

6.1. Pojam

^lan 417. (1) Akcionar koji, u skladu sa odredbama -l. 411. i 413. ovog zakona, pribavi 90% akcija zavisnog dru{tva mo`e u roku od 60 dana od dana sticanja tog u-e{a odlukom svoje skup{tine:

- 1) kupiti akcije akcionara zavisnog dru{tva najmanje po ceni po kojoj su kupljene akcije u postupku preuzimanja ve}inskog u-e{a; ili
- 2) zameniti akcije u zavisnom preduze}u za akcije mati-nog preduze}a; ili
- 3) platiti dividendu koja pripada akcionaru sa participativnim akcijama.

(2) Kupovina ili zamena akcija iz stava 1. ovog -lana upisuje se u registar i objavljuje u glasilu berze.

(3) Ostvarivanjem prava akcionara iz stava 1. ovog -lana ne sme se povrediti princip ravnopravnosti akcionara iste klase, ni isklju-iti pravo akcionara na podizanje tu`be.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog -lana, i odredbe -lana 414. ovog zakona shodno se primenjuju i na akcionarsko dru{tvo bez javnog upisa akcija i dru{tvo s ograni-enom odgovorno{u.

6.2. Solidarna odgovornost za obaveze

^lan 418. Akcionar iz -lana 417. ovog zakona, odnosno -lan odgovara neograni-eno solidarno za obaveze zavisnog preduze}a.

II. POSLOVNO UDRU`ENJE I DRUGI OBLICI POVEZIVANJA

1. Poslovno udru`enje

^lan 419. (1) Poslovno udru`enje mogu osnovati dva ili vi{e preduze}a, odnosno preduzetnika radi unapre|ivanja sopstvenog privre|ivanja i uskla|ivanja svoje delatnosti.

(2) Poslovno udru`enje ne osniva se radi sticanja dobiti.

(3) Prava -lanova poslovnog udru`enja ne mogu biti izra`ena u hartijama od vrednosti.

(4) Poslovno udru`enje je pravno lice.

(5) Poslovno udru`enje upisuje se u registar.

(6) Oznaka "poslovno udru`enje" navodi se u firmi.

(7) Poslovno udru`enje istupa u pravnom prometu u svoje ime i za ra-un svojih -lanova i u ime i za ra-un svojih -lanova.

(8) Za obaveze preuzete u pravnom prometu poslovno udru`enje odgovara svojom imovinom, a -lanovi odgovaraju na na-in odre|en ugovorom o osnivanju, odnosno ugovorom s tre}im licem.

(9) Ugovorom o osnivanju utvr|uju se naziv, vreme osnivanja, cilj i delatnost, sedi{te, upravljanje, zastupanje, odgovornost, pristupanje, istupanje, istupanje u pravnom prometu, isklju-enje, imovina, nadzor, prestanak, kao i druga pitanja zna-ajna za ostvarivanje ciljeva osnivanja poslovnog udru`enja.

2. Drugi oblici povezivanja preduze}a

^lan 420. Preduze}a i preduzetnici se mogu povezivati ugovorom i u druge oblike povezivanja (konzorcijum, fran{izing, zajednica preduze}a, poslovna unija, poslovni sistem, pul i dr.).

DEO ^ETVRTI

STATUSNE PROMENE I PROMENE OBLIKA PREDUZE]A

1. Op{ta pravila

^lan 421. (1) Preduze}e se mo`e spojiti sa drugim preduze}em (spajanje), podeliti na dva ili vi{e preduze}a (podela) i promeniti oblik (promena oblika preduze}a).

(2) Mogu se spajati preduze}a istog ili razli-itog oblika ako su najmanje jednu godinu upisana u registru. To va`i i za promenu oblika preduze}a.

(3) Preduze}a se ne mogu spajati ako je to suprotno propisima o monopolima.

2. Spajanje

2.1. Pojam

^lan 422. Dva ili vi{e preduze}a mogu se spojiti:

1) prenosom imovine jednog ili vi{e preduze}a (preuzeta preduze}a) na drugo preduze}e (preduze}e preuzimalac), u zamenu za obezbe|enje akcija ili udela tog preduze}a (spajanje preuzimanjem — pripajanje);

2) osnivanjem novog preduze}a na koje prelazi imovina preduze}a koja se spajaju, u zamenu za obezbe|enje akcija ili udela novog preduze}a (spajanje novim osnivanjem).

2.2. Spajanje preuzimanjem (pripajanje)

2.2.1. Ugovor o spajanju preuzimanjem i izve{taj o spajanju

^lan 423. (1) Ugovor o spajanju preuzimanjem sadr`i naro-ito:

1) firmu i sedi{te preduze}a spojenih preuzimanjem;

2) sporazum o prenosu imovine svakog preduze}a koje se spaja u zamenu za akcije i udele preduze}a preuzimaoca;

3) odnos zamene akcija ili udela i vrednost preduze}a koja u-estvuju u spajanju;

4) pojedinosti o prnesu akcija ili udela preduze}a — preuzimaoca;

5) odre|ivanje prava koja proizilaze iz akcija ili udela preduze}a preuzimaoca;

6) prava koja preduze}e preuzimalac obezbe|uje pojedinim akcionarima i drugim imaicima hartija od vrednosti ili -lanovima preuzetog preduze}a;

7) posebna prava koja se obezbe|uju -lanovima uprave i nadzornog odbora i revizoru preuzetog preduze}a.

(2) Uprave preduze}a u-esnika u spajanju preuzimanjem du`ne su da sa-ine pismeni izve{taj, s obrazlo`enjem ugovora o spajanju i kriterijumima za vrednovanje imovine koji su osnov za utvr|ivanje odnosa zamene akcija ili udela.

2.2.2. Procena

^lan 424. (1) Uprave preduze}a koja pristupaju spajanju preuzimanjem imenuju ovla}ene procenjiva-e za svoje preduze}e ili sporazumno mogu imenovati zajedni-kog ovla}enog procenjiva-a ili }e to na njihov predlog u-initi sud.

(2) Ovla}eni procenjiva-i podnose izve{taj o rezultatu procene, s obrazlo`enjem odnosa zamene akcija ili udela.

2.2.3. Punova`nost ugovora o spajanju

^lan 425. (1) Ugovor o spajanju preuzimanjem proizvodi pravno dejstvo kad ga potvrde skup{tine preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem, a za javna preduze}a — i kad nadle`ni organ da saglasnost, ako ovim zakonom nije druk-ije propisano.

(2) Ako ima vi{e klasa akcija, a spajanjem preduze}a se menjaju utvr|ena prava akcionara odre|ene klase, za punova`nost odluke skup{tine potrebna je saglasnost akcionara te klase akcija, koja se daje u skladu s ovim zakonom.

(3) Akcionari i -lanovi preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem imaju pravo uvida u dokumentaciju na osnovu koje se sprovodi spajanje.

2.2.4. Pove}anje osnovnog kapitala — izuzeci

^lan 426. Na pove}anje osnovnog kapitala spajanjem preuzimanjem ne primenjuju se odredbe ovog zakona o pove}anju osnovnog kapitala preduze}a preuzimaoca koje se odnose na:

1) zabranu pove}anja osnovnog kapitala dok se upisani ulozi ne izmire;

2) uslove za upis novih akcija ili udela;

3) prioriteta prava akcionara i -lanova na kupovinu novih akcija ili udela.

2.2.5. Sprovo|enje spajanja i pove}anja osnovnog kapitala

^lan 427. (1) Preduze}e preuzimalac ne mo`e pove}ati osnovni kapital iz spajanja preuzimanjem dok dr`i sopstvene akcije ili udele, odnosno dok ima u svojini akcije ili udele dru{tva koje preuzima, a koje nisu u celini upla}ene.

(2) Odredba stava 1. ovog -lana odnosi se i na preuzeto preduze}e koje ima sopstvene akcije, odnosno udele ili akcije, odnosno udele preduze}a preuzimaoca koje nisu u celini upla}ene.

2.2.6. Za{tita prava poverilaca

^lan 428. (1) Poverioci preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem mogu, u roku od 30 dana od dana drugog objavljivanja obave{tenja o pokretanju postupka za spajanje preuzimanjem, zahtevati obezbe|enje svojih potra`ivanja ili njihovu isplatu.

(2) Dovoljnim obezbe|enjem poverilaca smatra se i pismena izjava uprava preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem da }e se imovinom tih preduze}a upravljati odvojeno do namirivanja poverilaca svakog preduze}a posebno. U protivnom, sud mo`e poni{titi spajanje preuzimanjem po tu`bi poverilaca.

(3) Prava na obezbe|enje iz stava 1. ovog -lana nemaju poverioci koji u ste-aju imaju pravo prvenstva naplate.

2.2.7. Za{tita nosilaca posebnih prava

^lan 429. Preduze}e preuzimalac obezbe|uje imaoca zamenljivih i participativnih obveznica koje su izdala preuzeta preduze}a jednaka prava koja su obezbe|ivala i preuzeta preduze}a.

2.2.8. Upis u registar

^lan 430. (1) Spajanje preuzimanjem prijavljuje se za upis u registar.

(2) ako se pri spajanju preuzimanjem pove}ava osnovni kapital preduze}a preuzimaoca, istovremeno sa upisom spajanja u registar upisuje se i pove}anje osnovnog kapitala.

(3) Upisom spajanja preuzimanjem u registar sedi{ta preduze}a preuzimaoca imovina preuzetih preduze}a, uklju-uju}i i obaveze, prelazi na preduze}e preuzimaoca.

(4) Upisom spajanja preuzimanjem u registar prestaju da postoje preuzeta preduze}a. Upisom spajanja preuzimanjem akcionari ili -lanovi preuzetih preduze}a postaju akcionari ili -lanovi preduze}a preuzimaoca.

(5) Upisi iz st. 2. i 4. ovog -lana ne mogu se vr{iti pre isplate ili obezbe}enja potra`ivanja poverilaca preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem u skladu s odredbom -lana 428. ovog zakona.

(6) Statusna promena spajanja preuzimanjem objavljuje se u "Slu`benom listu SRJ" dva puta u razmaku od najmanje sedam, a najvi{e 30 dana.

2.2.9. Za{tita prava akcionara i -lanova

^lan 431. (1) Akcionari i -lanovi preduze}a koja u-estvuju u spajanju preuzimanjem, koji se protive tom spajanju, imaju pravo da im preduze}e preuzimalac po tr`i{noj ceni, a u slu-aju spora po ceni koju odredi sud, otkupi akcije ili udele, u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da im preduze}e zameni akcije ili udele s pravom glasa u prioritetne akcije ili udele bez prava glasa.

Akcionari i -lanovi preuzetih preduze}a i preduze}a preuzimaoca, koji se protive spajanju preuzimanjem, mogu pobijati pred sudom odluku o spajanju preuzimanjem ako smatraju da odnos zamene njihovih akcija ili udela nije odre}en u odgovaraju}oj srazmeri.

(3) Prava iz st. 1. i 2. ovog -lana mogu se ostvarivati najdocije u roku od 60 dana od dana objave upisa spajanja preuzimanjem u registar.

2.2.10. Odgovornost -lanova uprave i nadzornog odbora

^lan 432. (1) ^lanovi uprave i nadzornog odbora preduze}a preuzimaoca odgovaraju solidarno s preduze}em preuzimaocem za naknadu {tete koju je spajanje preuzimanjem prouzrokovalo -lanovima ili akcionarima i poveriocima preuzetog preduze}a, odnosno preduze}a preuzimaoca.

(2) Odgovornost iz stava 1. ovog -lana obuhvata i -lanove uprave i nadzornog odbora preuzetog preduze}a.

2.2.11. Spajanje preuzimanjem u posebnim slu-ajevima

^lan 433. (1) Ako se najmanje 90% osnovnog kapitala zavisnog preduze}a nalazi u svojini mati-nog preduze}a, spajanje preuzimanjem vr{i se bez saglasnosti skup{tine zavisnog preduze}a, osim ako akcionari ili -lanovi ovog dru{tva koji poseduju ili predstavljaju najmanje desetinu osnovnog kapitala dru{tva zahtevaju sazivanje skup{tine radi dono{enja odluke. Od osnovnog kapitala se oduzimaju sopstvene akcije ili udeli zavisnog preduze}a i akcije ili udeli koji pripadaju drugome za ra-un tog preduze}a.

(2) Ako sve akcije ili udeli zavisnog preduze}a pripadaju mati-nom preduze}u, preuzimaocu nisu potrebni podaci o zameni akcija ili udela, kao ni procena ovla{enog procenjiva-a (jedno-lana dru{tva).

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog -lana primenjuju se i na spajanje preuzimanjem izme|u dva ili vi{e preduze}a u dru{tvenoj, odnosno dr`avnoj svojini.

2.3. Spajanje novim osnivanjem (spajanje)

^lan 434. (1) Na spajanje preduze}a novim osnivanjem shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o spajanju preuzimanjem. Novoosnovano preduze}e smatra se preduze}em preuzimaocem.

(2) Ugovor o spajanju potvr|uju skup{tine preduze}a koja se spajaju novim osnivanjem.

(3) Na osnivanje novoosnovanog preduzeća shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju preduzeća.

(4) Upisom novoosnovanog preduzeća u registar, imovina preduzeća koja se spajaju, uključujući i obaveze, prelazi na novoosnovano preduzeće. Upisom novoosnovanog preduzeća prestaju da postoje preduzeća koja su se spojila.

(5) Akcionari i članovi preduzeća koja su se spojila postaju akcionari i članovi novoosnovanog preduzeća.

3. Podela

Član 435. (1) Odlukom skupštine preduzeće se može podeliti na dva nova preduzeća ili više novih preduzeća, uz prestanak postojeg preduzeća.

(2) Na podelu preduzeća shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o zaštiti akcionara i članova i odredbe o spajanju novim osnivanjem.

(3) Preduzeća nastala podelom odgovaraju solidarno za obaveze podeljenog preduzeća.

(4) Brisanje podeljenog preduzeća iz registra i upis preduzeća nastalih podelom izvršiće se posle razgraničenja sredstava, prava i obaveza (deobni bilans).

4. Promena oblika preduzeća

Član 436. (1) Preduzeće može promeniti jedan oblik u drugi oblik ako ispunjava uslove za osnivanje tog oblika preduzeća utvrjene ovim zakonom.

(2) Promena oblika preduzeća ne znači nastanak novog preduzeća u smislu preuzetih prava i obaveza.

(3) Odluku o promeni oblika preduzeća donosi skupština s tim što je, ako se promenom oblika preduzeća menjaju utvrjena prava i obaveze akcionara i članova preduzeća, za punovažnost odluke o promeni oblika preduzeća potrebna saglasnost i tih akcionara i članova, data u skladu s ovim zakonom.

(4) Javnim pozivom, koji se objavljuje dva puta u razmaku od najmanje 15 a najviše 30 dana, skupština poziva sve akcionare i članove preduzeća koji nisu bili prisutni, odnosno zastupljeni na skupštini da se u roku od 60 dana od dana poslednjeg objavljivanja pismeno izjasne da li prihvataju promenu oblika preduzeća po odluci skupštine.

(5) Objavljivanje javnog poziva iz stava 4. ovog člana nije potrebno ako su svi članovi i akcionari bili prisutni, odnosno zastupljeni na skupštini, ili ako su poimenično pozvani, u kom slučaju rok od 60 dana teče od dana prijema poziva.

(6) Ako se akcionari i članovi u propisanom roku pismeno ne izjasne o odluci skupštine o promeni oblika preduzeća, smatra se da su dali svoju saglasnost.

(7) Akcionari i članovi koji se protive promeni oblika preduzeća mogu, u roku od 60 dana od dana objavljivanja upisa promene oblika u registar, tražiti da im preduzeće otkupi akcije ili udele u skladu s odredbama ovog zakona, odnosno da im preduzeće zameni akcije i udele s pravom glasa u prioritetne akcije i udele bez prava glasa.

(8) Akcije i udele iz stava 7. ovog člana preduzeće otkupljuje po tržišnoj ceni, a u slučaju spora — po ceni koju odredi sud.

(9) Promena oblika preduzeća upisuje se u registar i objavljuje u "Službenom listu SRJ".

DEO PETI

KAZNE NE ODREDBE

1. Krivi-na dela

1.1. La`ni bilansi

^lan 437. Ko u preduze}u ili drugom subjektu poslovanja sa-ini la`ni bilans kojim se utvr|uje dobit ili gubitak preduze}a ili kojim se utvr|uje udeo svakog -lana dru{tva u dobiti ili gubitku u nameri pribavljanja koristi sebi ili drugom ili u nameri da drugom nanese kakvu {tetu, kazni}e se za krivi-no delo zatvorom od tri meseca do pet godina.

1.2. Zloupotreba procene

^lan 438. Ako ovla{}eni procenjiva- zloupotrebi svoje ovla{}enje prilikom procene imovine preduze}a ili drugog subjekta poslovanja i na taj na-in sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili drugom nanese kakvu {tetu, kazni}e se za krivi-no delo zatvorom od tri meseca do pet godina.

2. Privredni prestupi preduze}a i odgovornog lica

^lan 439. (1) Nov-anom kaznom od 45.000 do 450.000 novih dinara kazni}e se privredni prestup preduze}e ili drugi subjekt poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica:

1) ako obavlja delatnost za koju ne ispunjava propisane uslove, ili obavlja delatnost koja se po saveznom zakonu ne mo`e obavljati, ili ako izmeni uslove obavljanja delatnosti pre nego {to nadle`ni organ donese re{enje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehni-ke opremljenosti ili za{tite na radu ili druge propisane uslove (-lan 16. st. 1. i 2. i -lan 18).

2) ako zaklju-i ugovor ili obavlja druge poslove prometa robe i usluga izvan okvira delatnosti upisane u registar (-lan 20. stav 1);

3) ako u svom poslovanju ne koristi firmu onako kako je upisana u registar (-lan 34);

4) ako suprotno odredbama ovog zakona ne izdvaja sredstva u obavezne rezerve ili ih smanji, ako ovim zakonom nije druk-ije odre|eno (-lan 51);

5) ako kao -lan ili akcionar zloupotrebi preduze}e da bi za sebe postigao zabranjeni cilj ili da bi o{tetio svoje poverioce ili ako u suprotnosti sa zakonom postupa sa imovinom preduze}a kao da je u pitanju njegova imovina ili ako, radi ostvarivanja svoje koristi ili koristi drugog lica, smanji imovinu preduze}a (-lan 54);

6) ako ne vodi poslovne knjige i ne sastavlja, objavljuje i podnosi ra-unovodstvene iskaze i poslovne izve{taje na na-in propisan saveznim zakonom (-lan 57. stav 1);

7) ako protivno odredbama ovog zakona povredi klauzulu konkurencije (-lan 92);

8) ako sa-ini neistinit godi{nji obra-un kojim se utvr|uje dobit ili gubitak dru{tva i u-e{}e svakog -lana dru{tva u dobiti ili gubitku (-lan 128. stav 1);

9) ako suprotno ovom zakonu ne donese odluku o prestanku dru{tva likvidacijom ili ne izmiri obaveze prema poveriocima pre podele imovine (-lan 100, -lan 149. stav 1, -l. 161. i 169, -lan 314. stav 1. i -l. 323. i 390);

10) ako izda akcije u iznosu manjem od saveznim zakonom utvr|enog minimalnog iznosa osnovnog kapitala (-lan 191);

11) ako oslobodi akcionara ili -lana dru{tva obaveze uplate uloga i odgovornosti ili mu odlo`i izvr{enje obaveze suprotno ovom zakonu (-l. 199. i 338);

12) ako ne vodi knjigu akcionara ili knjigu -lanova dru{tva ili knjigu odluka na na-in utvr|en ovim zakonom (-l. 232. i 343, -lan 248. st. 4. do 7. i -lan 365. st. 3. do 5);

13) ako izvr{i isplatu dividende, povra}aja, posebnih naknada i nagrada na teret osnovnog kapitala ili suprotno ovom zakonu ili osniva-kom aktu smanjuje osnovni kapital dru{tva (-lan 56. stav 1, -lan 210. stav 2. i -lan 383);

14) ako protivno ovom zakonu ili osniva-kom aktu vr{i podelu dobiti, gubitka, dividendi, udela ili akcija ili kamata i podizanje novca ili na drugi na-in, suprotno tim aktima, vr{i namirenje akcionara ili -lanova dru{tva ili namiraenje drugih tro{kova dru{tva (-lan 55, -lan 56. stav 2, -l. 128. do 131, -l. 175. do 177, -l. 229. do 231, -l. 353. do 357).

(2) Za radnje iz stava 1. ovog -lana kazni}e se za privredni prestup i odgovorno lice u preduze}u ili drugom subjektu poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica nov-anom kaznom od 3.000 do 30.000 novih dinara.

3. Prekr{aji preduze}a i odgovornog lica

^lan 440. (1) Nov-anom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazni}e se za prekr{aj preduze}e ili drugi subjekt poslovanja:

1) ako osniva-ki akt ne sa-ini u pismenom obliku ili ako u tom aktu ne navede bilo koji podatak koji je trebalo navesti u njemu ili statutu (-l. 10, 11, 219, 334, 335. i 339, -lan 419. stav 9. i -lan 423);

2) ako u roku ne podnese prijavu za upis u registar nekog od podataka propisanih ovim zakonom, odnosno promene ovih podataka (-lan 22. stav 2, -lan 23, -lan 24, -lan 33. stav 2, -lan 41. stav 4, -lan 44. stav 1, -lan 59. stav 2, -lan 95, -lan 98, -lan 148, -lan 151. stav 1, -lan 186. stav 4, -lan 202, -lan 247. stav 2, -lan 282. stav 1, -lan 285. stav1, -lan 288. stav1, -lan 290. stav 1, -lan 301, -lan 305. stav 1, -lan 308. stav 1, -lan 311. stav 3, -lan 315. stav 1, -lan 323. stav 3, -lan 328. stav 2, -lan 342, -lan 392. stav 2, -lan 406. stav 8, -lan 411. stav 6, -lan 414. stav 2, -lan 417. stav 2,-lan 419. stav 5, -lan 430, -lan 434. stav 1, -lan 435. stav 4. i -lan 436. stav 9);

3) ako preduzme poslove zastupanja i druge poslove u vezi s tim bez odobrenja ili saglasnosti predvi}ene ovim zakonom ili se ne pridr`ava ovla}jenja koja su mu odre}ena statutom i odlukom nadle`nih organa preduze}a (-lan 41. st. 3. i 6. -lan 42. stav 2. i -lan 43);

4) ako kao zastupnik ili prokurista ne dostavi svoj overeni potpis sudu koji vodi registar (-lan 49. stav 3);

5) ako ne izabere organe preduze}a (-lan 60. i -lan 65);

6) ako prihvati da istovremeno bude -lan upravnog odbora ili nadzornog odbora u vi{e od tri preduze}a ili predsednik u vi{e od jednog preduze}a ili ako ne obavesti ili da neta-no obave{tenje o vi{estukom -lanstvu u upravnom ili nadzornom odboru u preduze}u (-lan 70. st. 1, 2, 4. i 5);

7) ako uskrati davanje tra`enog obave{tenja ili odgovora koji je zasnovan na ovom zakonu ili osniva-kom aktu -lanu ili akcionaru ili zaposlenom u preduze}u ili mu da neistinita obave{tenja ili mu onemogu}i ostvarivanje prava na obave{tavanje ili ako ne da bilo koje od javnih saop{tenja ili drugih saop{tenja propisanih u zakonu ili da neistinito javno ili drugo saop{tenje (-l. 86. do 89, -lan 252. stav 4. i -lan 253. stav 2);

8) ako odlukom uprave ne utvrdi isprave i podatke koji se smatraju poslovnom tajnom ili ne utvrdi na-in -ovanja isprava i podataka (-lan 90. i -lan 91. stav 3);

9) ako kao -lan dru{tva, -lan uprave ili nekog drugog organa dru{tva i preduze}a zaklju-i pravni posao sa dru{tvom ili preduze}em bez prethodnog odobrenja ostalih -lanova dru{tva ili drugog nadle`nog organa (-lan 93);

10) ako kao -lan orta-kog dru{tva ovla}jen za poslovodstvo ne podnese izve{taj o poslovanju dru{tva i obra-un ostalim -lanovima dru{tva, na njihov zahtev (-lan 127. stav 1);

11) ako izmeni ugovor o osnivanju bez saglasnosti svih -lanova dru{tva, ili ga izmeni suprotno ovom zakonu (-l. 185. i 381);

12) ako ostane kao jedini akcionar, a to ne prijavi nadle`nom sudu radi upisa u registar i objavljivanja (-lan 202);

13) ako kao osniva-, u slu-aju neuspelog upisa akcija, u propisanom roku ne vrati upisnicima upla}ene iznose (-lan 207. stav 3);

14) ako kao osnivač u propisanom roku ne sazove osnivačku skupštinu (-lan 211. stav 1);

15) ako kao lice koje posluje u svoje ime a za račun akcionarskog društva ne prenese akcije u svojinu akcionarskog društva za kojim ih je stekao (-lan 241. stav 3);

16) ako ne sazove skupštinu kada je na to ovim zakonom obavezan ili je sazove suprotno odredbama ovog zakona, osnivačkog akta i statuta (-lan 250. i 367);

17) ako uputi javni poziv za upis i uplatu akcije (prospekt) koji sadrži neistinite podatke ili ne sadrži podatke i ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom (-lan 203. stav 1. i -lan 204. st. 1. do 3);

18) ako ne izda potvrde o upisanim akcijama u zakonom predviđenom roku (-lan 208. stav 1);

19) ako kao direktor kome je upravni odbor poverio poslove iz svog delokruga ne podnese upravnom odboru izveštaj o obavljanju tih poslova (-lan 266. stav 3);

20) ako ne podnese predlog za sprovođenje stečajne procedure (-lan 320);

21) ako značajno, odnosno većinsko udjele kapitala ne ostvaruje na osnovu javne ponude i to ne objavi, kao i njegovo sticanje (-lan 411);

22) ako u uzajamnom udjelu sa drugim preduzećem ne svede kapital do iznosa utvrđenog ovim zakonom (-lan 408. stav 1);

23) ako ne obavesti drugo preduzeće i ne objavi u glasilu berze srazmeru pribavljenih akcija ili udela (-lan 408. stav 2, -lan 409. stav 2, -lan 411. st. 2. i 6, -lan 414. stav 2. i -lan 417. stav 2);

24) ako se ne organizuje i svoje opšte akte ne uskladi s odredbama ovog zakona ili ih ne uskladi u propisanom roku, ako ovim zakonom nije drukčije propisano (-lan 442. st. 3. i 4);

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u preduzeću ili drugom subjektu poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara.

4. Privredni prestup i prekršaj preduzetnika

Član 441. (1) Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 439. stav 1. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 6.000 do 60.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 440. stav 1. ovog zakona.

DEO [ESTI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Nastavljanje sa radom preduzeća i preduzetnika i dužnost usklađivanja s ovim zakonom

Član 442. (1) Postojeća preduzeća i drugi oblici organizovanja i povezivanja za obavljanje privredne delatnosti, kao i preduzetnici, danom stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar.

(2) Promena vlasništva u preduzećima koja raspolažu društvenim kapitalom vrši se po postupku i u rokovima predviđenim posebnim zakonom.

(3) Preduzeća i drugi oblici organizovanja i povezivanja iz stava 1. ovog člana kao i preduzetnici dužni su da se organizuju i usklade svoje opšte akte s odredbama ovog zakona do 30. juna 2000. godine, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

(4) Ako se postojeća preduzeća i drugi oblici organizovanja i povezivanja iz stava 3. ovog člana organizuju kao društva kapitala dužni su da prilikom preregistracije podnesu dokaz o ispunjenju uslova u pogledu novčanog dela osnovnog kapitala utvrđenih u odredbama -l. 190, 198, 205, 336. i 337. ovog zakona.

(5) Postojeća preduzeća i drugi oblici organizovanja i povezivanja za obavljanje privredne delatnosti, kao i preduzetnici iz člana 96. stav 1. ovog zakona, koji ne postupe

po odredbama stava 3. ovog -lana prestaju sa radom i sud }e ih posle sprovedenog postupka likvidacije brisati iz registra.

(6) Ako u roku iz stava 3. ovog -lana postoje}e dru{tveno preduze}e donese odluku o pokretanju postupka promene vlasni{tva u skladu sa zakonom, nije du`no da se organizuje i uskladi svoje akte s odredbama ovog zakona koje se odnose na dru{tveno preduze}e.

(7) Odlukom radni-kog saveta postoje}ih dru{tvenih preduze}a ure|uje se broj -lanova, sastav, na-in izbora, na-in sazivanja i odlu-ivanja, odgovornost i mandat -lanova prve skup{tine.

2. Zapo-eti postupci upisa privatnih preduze}a, radnji i poljoprivrednih gazdinstava

^lan 443. Privatno preduze}e, radnja ili poljoprivredno gazdinstvo sa svojstvom pravnog lica koji su upisani u registar nadle`nog privrednog suda do dana stupanja na snagu ovog zakona, a koji se u postupku uskla|ivanja s ovim zakonom registruje kao preduzetnik, registruju se u istom registru.

3. Primena odredbi o promeni oblika preduze}a

^lan 444. Odredbe -lana 436. ovog zakona o promeni oblika preduze}a primenjiva}e se od 1. januara 1998. godine.

4. Zapo-eti postupci

^lan 445. Ako je postupak osnivanja ili promene osniva-a, akcionara i -lana dru{tva, kao i postupak izbora organa i dono{enja op{tih akata preduze}a i drugih oblika organizovanja za obavljanje privredne delatnosti bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, okon-a}e se po odredbama ovog zakona.

5. Dru{tvo kapitala nastalo iz poslovnog udru`enja

^lan 446. Dru{tvo kapitala nastalo iz poslovnog udru`enja, koje pored svoje delatnosti obavlja i delatnost koju u skladu s ovim zakonom mo`e da obavlja poslovno udru`enje, mo`e nastaviti da obavlja i tu delatnost kao dru{tvo kapitala, u skladu s osniva-kim aktom i bez osnivanja poslovnog udru`enja.

6. Primena odredaba o statusnim promenama

^lan 447. (1) Odredbe -l. 421. do 435. ovog zakona o statusnim promenama primenjiva}e se od 1. januara 1999. godine.

(2) Do 1. januara 1999. godine statusne promene vr{i}e se tako:

1) da odluku o statusnoj promeni preduze}a (podeli, spajanju ili pripajanju) donosi organ upravljanja;

2) da preduze}a nastala podelom, spajanjem sa drugim preduze}em ili pripajanjem drugom preduze}u solidarno odgovaraju za obaveze preduze}a koja su prestala da postoje;

3) da se me|usobni odnosi preduze}a koji su nastali statusnom promenom ure|uju ugovorom.

7. Primena odredaba o obaveznoj rezervi i informisanju

^lan 448. Odredbe -lana 51. ovog zakona o obaveznoj rezervi i odredbe -lana 88. ovog zakona o obave{tavanju poverilaca i tre}ih lica primenjiva}e se od 1. januara 1999. godine.

8. Prestanak va`enja postoje}ih propisa

^lan 449. Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da va`e Zakon o preduze}ima ("Slu`beni list SFRJ", br. 77/88, 40/89, 46/90 i 61/90). Odluka o pove}anju najmanjeg iznosa sredstava potrebnih za osnivanje deoni-arskog dru{tva i dru{tva sa ograni-enom odgovorno{u ("Slu`beni list SFRJ", br. 15/91 i 17/92 i "Slu`beni list SRJ",

br. 7/93, 20/94 i 13/96) i član 27. Zakona o izmenama saveznih zakona kojima su određene novčane kazne za privredne presteupe i prekršaje ("Službeni list SRJ", br. 24/94).

9. Stupanje na snagu zakona

Član 450. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".